कविकुलगुरु - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल.क्र M-2660 विषय वेद

नाव ऋग्वेद संहिता द्वितीय अष्टक

लेखक/लिपीकार —

पृष्ठ 115 काळ — [✓ पुर्ण]/ अपुर्ण

E
M-2660

॥ अथद्वितीयाष्टकपदेंप्रारंभः॥

प॰ द्वि॰ १
१

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ ओम् ॥ ॥ प्र । वः । पांतं । रघुऽमन्यवः । अंधः । यज्ञं । रुद्राय ।
मीळ्हुषे । भरध्वं । दिवः । अस्तोषि । असुरस्य । वीरैः । इषुध्याऽइव । मरुतः । रोद
स्योः ॥ पत्नीऽइव । पूर्वऽहूतिं । ववृधध्यै । उषसानक्ता । पुरुधा । विदानेइति । स्त
रीः । न । अत्कं । विऽउतं । वसाना । सूर्यस्य । श्रिया । सुऽदृशी । हिरण्यैः ॥ ममत्तु । नः ।
परिऽज्मा । वसर्हा । ममत्तु । वातः । अपां । वृषण्ऽवान् । शिशीतं । इंद्रापर्वता ।
युवं । नः । तत् । नः । विश्वे । वरिवस्यंतु । देवाः ॥ उत । त्या । मे । यशसा । श्वेतनायै
। व्यंता । पांता । औशिजः । हुवध्यै । प्र । वः । नपातं । अपां । कृणुध्वं । प्र । मातरा ।
रास्पिनस्य । आयोः ॥ आ । वः । रुवण्युं । औशिजः । हुवध्यै । घोषाऽइव । शंसं । १
अर्जुनस्य । नंशे । प्र । वः । पूष्णे । दावने । आ । अच्छ । वोचेय । वसुऽतातिं । अग्नेः ॥

।१ श्रुतं। मे। मित्रावरुणा। हवा। इमा। उत। श्रुतं। सदने। विश्वतः। सीं। श्रोतु।
नः। श्रोतुऽरातिः। सुऽश्रोतुः। सुऽक्षेत्रा। सिंधुः। अत्ऽभिः। स्तुषे। सा। वां। वरुण
। मित्र। रातिः। गवां। शता। पृक्षऽयामेषु। पज्रे। श्रुतऽरथे। प्रियऽरथे। दधानाः
। सद्यः। पुष्टिं। निऽरुंधानासः। अग्मन्। अस्य। स्तुषे। महिऽमघस्य। राधः।
सचा। सनेम। नहुषः। सुऽवीराः। जनः। यः। पज्रेभ्यः। वाजिनीऽवान्। अश्व
ऽवतः। रथिनः। मह्यं। सूरिः। जनः। यः। मित्रावरुणौ। अभिऽध्रुक्। अपः। न।
वां। सुनोति। अक्ष्णयाऽध्रुक्। स्वयं। सः। यक्ष्मं। हृदये। नि। धत्ते। आप। यत्। ईं।
होत्राभिः। ऋतऽवा। सः। व्राधतः। नहुषः। दंऽसुजूतः। शर्धःऽतरः। नरां। गूर्तऽ
श्रवाः। विसृष्टऽरातिः। याति। बाळ्हऽसृत्वा। विश्वासु। पृत्ऽसु। सदं। इत्। शूरः।

प.द्वि.१ ।२ अध।ग्मंत।नहुषः।हवं।सूरेः।श्रोत।राजानः।अमृतस्य।मंद्राः।नभःऽ
२ जुवः।यत्।निरवस्य।राधः।प्रऽशस्तये।महिना।रथऽवते।एतं।शर्धं।धाम।
यस्य।सूरेः।इति।अवोचन्।दशऽतयस्य।नंशे।द्युम्नानि।येषु।वसुऽतातिः।ररन्।
विश्वे।सन्वंतु।प्रऽभृथेषु।वाजं।मंदामहे।दशऽतयस्य।धासेः।द्विः।यत्।पं
च।बिभ्रतः।यंति।अन्ना।।किं।इष्टऽअश्वः।इष्टऽरश्मिः।एते।ईशानासः।तरुषः।ऋं
जते।नॄन्।हिरण्यऽकर्णं।मणिऽग्रीवं।अर्णः।०।अर्यः।गिरः।सद्यः।आ।जग्मु
षीः।आ।उस्राः।चाकंतु।उभयेषु।अस्मे इति।चत्वारः।मा।मशर्शारस्य।शिश्वः।
त्रयः।राज्ञः।आयवसस्य।जिष्णोः।रथः।वां।मित्रावरुणा।दीर्घऽअप्साः।स्यूमऽ
गभस्तिः।सूरः।न।अद्यौत्।३ पृथुः।रथः।दक्षिणायाः।अयोजि।आ।एनं।देवासः। २

अमृतासः। अस्थुः। कस्मात्। उत्। अस्थात्। अर्यी। विऽहायाः। चिकित्वंती। मानुषा
या। क्षयाय। पूर्वी। विश्वस्मात्। भुवनात्। अबोधि। जयंती। वाजं। बृहती। सनुत्री।
उच्छ्वा। वि। अख्यत्। युवतिः। पुनःऽभूः। आ। उषाः। अगन्। प्रथमा। पूर्वऽहूतौ। प
त्। अद्य। भागं।। विऽभजोसि। नृऽभ्यः। उषः। देवि। मर्त्यऽत्रा। सुऽजाते। देवः। नः।
अत्र। सविता। दमूनाः। अनागसः। वोचति। सूर्याय। गृहंऽगृहं। अहना। याति। अच्छ।
दिवेऽदिवे। अधि। नाम। दधाना। सिसासंती। द्योतना। शश्वत्। आ। अगात्। अग्रं
ऽअग्रं। इत्। भजते। वसूनां। भगस्य। स्वसा। वरुणस्य। जामिः। उषः। सूनृते। प्रथ
मा। जरस्व। पश्चा। सः। दध्याः। यः। अघस्य। धाता। जयेम। तं। दक्षिणया। रथेन ४
उत्। ईरतां। सूनृताः। उत्। पुरंऽधीः। उत्। अग्नयः। शुशुचानासः। अस्थुः। स्पार्हा।

प॰ द्वि॰ १ वसूनि । तमसा । अप॑ऽगूळ्हा । आविः । कृण्वंति । उषसः । विऽभातीः ॥ अप॑ । अ
३ न्यत् । एति । अभि । अन्यत् । एति । विषुरूपे इति विषुऽरूपे । अहनी इति । सं । च
रेते इति । परिऽक्षितोः । तमः । अन्या । गुहा । अकः । अद्यौत् । उषाः । शोशुचता ।
रथेन ॥ सऽदृशीः । अद्य । सऽदृशीः । इत् । ऊं इति । श्वः । दीर्घं । सचंते । वरुणस्य । धा
म । अनवद्याः । त्रिंशतं । योजनानि । एकाऽएका । क्रतुं । परि । यंति । सद्यः । जान
ती । अह्नः । प्रथमस्य । नाम । शुक्रा । कृष्णात् । अजनिष्ट । श्वितीची । ऋतस्य । यो
षा । न । मिनाति । धाम । अहःऽअहः । निःऽकृतं । आऽचरंती । कन्याऽइव । तन्वा ।
शाशदाना । एषि । देवि । देवं । इयक्षमाणं । संऽस्मयमाना । युवतिः । पुरस्तात् । आ ३
विः । वक्षांसि । कृणुषे । विऽभाती ॥ ५ सुऽसंकाशा । मातृमृष्टाऽइव । योषा । आविः ।

तन्वं। कृणुषे। दृशे। कं। भद्रा। त्वं। उषः। विऽतरं। वि। उच्छ। न। तत्। ते। अन्याः।
उषसः। नशंत। अश्वऽवतीः। गोऽमतीः। विश्वऽवाराः। यतमानाः। रश्मि
ऽभिः। सूर्यस्य। परा। च। यंति। पुनः। आ। च। यंति। भद्रा। नाम। वहमा
नाः। उषसः। ऋतस्य। रश्मिं। अनुऽयच्छमाना। भद्रंऽभद्रं। क्रतुं। अस्मासु।
धेहि। उषः। नः। अद्य। सुऽहवा। वि। उच्छ। अस्मासु। रायः। मघवत्ऽसु। च।
स्युरितिस्युः॥२६ उषाः। उच्छंती। संऽइधाने। अग्नौ। उत्ऽयन्। सूर्यः। उर्विया।
ज्योतिः। अश्रेत्। ०। नु। अर्थं। प्र। असावीत्। द्विऽपत्। प्र। चतुःऽपत्। इत्यै
।०। आऽयतीनां। ०। अद्यौत्। ०। ज्योतिः। वसाना। समना। पुरस्तात्। ऋत
स्य। पंथां। अनु। एति। साधु। प्रजानतीऽइव। न। दिशः। मिनाति। उपोइति। अ

प.द्वि.१ दर्शि। शुंध्युवः। न। वक्षः। नोधाःऽइव। आविः। अकृत। प्रियाणि। अद्मऽसत्। न
५ ससतः। बोधयंती। शश्वत्ऽतमा। आ। अगात्। पुनः। आऽईयुषीणां। पूर्वे।
अर्धे। रजसः। अप्त्यस्य। गवां। जनित्री। अकृत। प्र। केतुं। वि। ऊं इति। प्रथते।
विऽतरं। वरीयः। आ। उभा। पृणंती। पित्रोः। उपऽस्था। ५ एव। इत्। एषा।
पुरुऽतमा। दृशे। कं। न। अजामिं। न। परि। वृणक्ति। जामिं। अरेपसा। तन्वा
न। ।शाशदाना। अर्भात्। ईषते। न। महः। विऽभाती। अभ्राताऽइव। पुंसः। एति
।प्रतीची। गर्त्तऽआरुगिव। सनये। धनानां। जायाऽइव। पत्ये। उशती। सु ५
ऽवासाः। उषाः। हस्राऽइव। नि। रिणीते। अप्सः। स्वसा। स्वस्रै। ज्यायस्यै। यो
निं। अरैक्। अप। एति। अस्याः। प्रतिचक्ष्याऽइव। विऽउच्छंती। रश्मिऽभिः। सूर्यस्य।

अंजि। अङ्क्ते। समनगाःऽइव। व्राः। आसां। पूर्वीसां। अह्ऽसु। स्वसॄणां। अपरा। पू
र्वा। अभि। एति। पश्चात्। ताः। प्रत्नऽवत्। नव्यसीः। नूनं। अस्मेइति। रेवत्। उच्छं
तु। सुऽदिनाः। उषसः। प्र। बोधय। उषः। पृणतः। मघोनि। अबुध्यमानाः। पणयः।
ससंतु। रेवत्। उच्छ। मघवत्ऽभ्यः। मघोनि। रेवत्। स्तोत्रे। सूनृते। जरयंती। ८ अ
वा। इयं। अभ्यैत्। युवतिः। पुरस्तात्। युङ्क्ते। गवां। अरूणानां। अनीकं। वि। नूनं।
उच्छात्। असति। प्रऽकेतुः। गृहंऽगृहं। उप। तिष्ठाते। अग्निः। उत्। ते। वयः। चि
त्। वसतेः। अपप्तन्। नरः। च। ये। पितुऽभाजः। विऽउष्टौ। अमाऽसते। वहसि। भू
रि। वामं। उषः। देवि। दाशुषे। मर्त्याय। अस्तोढ्वं। स्तोम्याः। ब्रह्मणा। मे। अवीवृधध्वं।
उशतीः। उषसः। युष्माकं। देवीः। अवसा। सनेम। सहस्रिणं। च। शतिनं। च। वा

प॰द्वि॰१ ॐ।स्व प्रातरित्ति।रत्नं।प्रातःऽइत्वा।दधाति।तं।चिकित्वान्।प्रतिऽगृह्य।नि।प
५ त्ते।तेन।प्रऽजां।वर्धयमानः।आयुः।रायः।पोषेण।सचते।सुऽवीरः।सुऽगुः।अस
त्।सुऽहिरण्यः।सुऽअश्व्यः।बृहत्।अस्मै।वयः।इंद्रः।दधाति।यः।त्वा।आऽयंतं।व
सुना।प्रातःऽइत्वः।मुक्षीजयाऽइव।पदिं।उत्ऽसिनाति।आयं।अद्य।सुऽकृतं।
प्रातः।इच्छन्।इष्टेः।पुत्रं।वसुऽमता।रथेन।अंशोः।सुतं।पायय।मत्सरस्य।क्षय
त्ऽवीरं।वर्धय।सूनृताभिः।उप।क्षरंति।सिंधवः।मयःऽभुवः।ईजानं।च।यक्ष्य
माणं।च।धेनवः।पृणंतं।च।पपुरिं।च।श्रवस्यवः।घृतस्य।धाराः।उप।यंति।वि
श्वतः।नाकस्य।पृष्ठे।अधि।तिष्ठति।श्रितः।यः।पृणाति।सः।ह।देवेषु।गच्छ ५
ति।तस्मै।आपः।घृतं।अर्षंति।सिंधवः।तस्मै।इयं।दक्षिणा।पिन्वते।सदा।दक्षि

णाऽवतां ॥ इत् । इमानि । चित्रा ॥ दक्षिणाऽवतां ॥ दिवि । सूर्यासः । दक्षिणाऽवंतः । अमृ
तं । भजंते । दक्षिणाऽवंतः । प्र । तिरंते । आयुः । मा । पृणंतः । दुःऽइतं । एनः । आ ।
अरन् । मा । जारिषुः । सूरयः । सुऽव्रतासः । अन्यः । तेषां । परिऽधिः । अस्तु । कः
। चित् । अपृणंतं । अभि । सं । यंतु । शोकाः ॥ १० अमंदान् । स्तोमान् । प्र । भरे ।
मनीषा ॥ सिंधौ । अधि । क्षियतः । भाव्यस्य । यः । मे । सहस्रं । अमिमीत । सवान् ।
अतूर्तः । राजा । श्रवः । इच्छमानः । शतं । राज्ञः । नाधमानस्य । निष्कान् । शतं ।
अश्वान् । प्रऽयतान् । सद्यः । आदं । शतं । कक्षीवान् । असुरस्य । गोनां । दिवि । श्र
वः । अजरं । आ । ततान । उप । मा । श्यावाः । स्वनयेन । दत्ताः । वधूऽमंतः । दश । रथा
सः । अस्थुः । षष्टिः । सहस्रं । अनु । गव्यं । आ । अगात् । सनत् । कक्षीवान् । अभिऽ

१·द्वि·१ पित्वे। अह्नां। चत्वारिंशत्। दशऽरथस्य। शोणाः। सहस्रस्य। अग्रे। श्रेणिं। नयंति।
६ मदऽच्युतः। कृशनऽवतः। अत्यान्। कक्षीवंतः। उत्। अमृक्षंत। पज्राः। पूर्वां।
अनु। प्रऽयतिं। आ। ददे। वः। त्रीन्। युक्तान्। अष्टौ। अरिऽधायसः। गाः। सुऽबंधवः।
ये। विश्याःऽइव। व्राः। अनस्वंतः। श्रवः। ऐषंत। पज्राः। आऽगधिता। परिऽगधि
ता। या। कशीकाऽइव। जंगहे। ददाति। मह्यं। यादुरी। याशूनां। भोज्या। शता। उपऽ
उप। मे। परा। मृश। मा। मे। दभ्राणि। मन्यथाः। सर्वा। अहं। अस्मि। रोमशा। गंधा
रीणांऽइव। अविका। सू॰१ अनुवाकः॥ अग्निं। होतारं। मन्ये। दास्वंतं। वसुं। सूनुं
। सहसः। जातऽवेदसं। विप्रं। न। जातऽवेदसं। यः। ऊर्ध्वया। सुऽअध्वरः। देवः। ६
देवाच्या। कृपा। घृतस्य। विऽभ्राष्टिं। अनु। वष्टि। शोचिषा। आऽजुह्वानस्य। स

र्पिषः। यजिष्ठं। त्वा। यजमानाः। हुवेम। ज्येष्ठं। अंगिरसां। विप्र। मन्मऽभिः। विप्रेभिः। शुक्र। मन्मऽभिः। परिज्मानंऽइव। द्यां। होतारं। चर्षणीनां। शोचिःऽकेशं। वृषणं। यं। इमाः। विशः। प्र। अवंतु। जूतये। विशः। सः। हि। पुरु। चित्। ओजसा। विरुक्मता। दीद्यानः। भवति। द्रुहंऽतरः। परशुः। न। द्रुहंऽतरः। वीळु। चित्। यस्य। संऽऋतौ। श्रुवत्। वनोऽइव। यत्। स्थिरं। निःऽसहमानः। यमते। न। अयते। धन्वऽसहा। न। अयते। दृळ्हा। चित्। अस्मै। अनु। दुः। यथा। विदे। तेजिष्ठाभिः। अरणिऽभिः। दाष्टि। अवसे। अग्नये। दाष्टि। अवसे। प्र। यः। पुरूणि। गाहते। तक्षत्। वनोऽइव। शोचिषा। स्थिरा। चित्। अन्ना। नि। रिणाति। ओजसा। नि। स्थिराणि। चित्। ओजसा। तं। अस्य। पृक्षं। उपरासु। धीमहि। नक्तं। यः। सुदर्शऽतरः। दिवाऽतरात्। अप्रऽआयुषे। दिवाऽतरात्। आ

प० द्वि० १ त् । अस्य । आयुः । ग्रभणऽवत् । वीळु । शर्म । न । सूनवे । भक्तं । अभक्तं । अवः । व्यंतः । अ
७ जराः । अग्नयः । व्यंतः । अजराः ।। १२ सः । हि । शर्धः । न । मारुतं । तुविऽस्वनिः । अप्नस्वती
षु । उर्वरासु । इष्टनिः । आर्तनासु । इष्टनिः । आदत् । हव्यानि । आऽददिः । यज्ञस्य । केतुः ।
अर्हणा । अध । स्म । अस्य । हर्षतः । हृषीवतः । विश्वे । जुषंत । पंथां । नरः । शुभे । न । पंथां ।
द्विता । यत् । ईं । कीस्तासः । अभिऽद्यवः । नमस्यंतः । उपऽवोचंत । भृगवः । मथ्नंतः । दाशा । भृग
वः । अग्निः । ईशे । वसूनां । शुचिः । यः । धर्णिः । एषां । प्रियान् । अपिऽधीन् । वनिषीष्ट । मे
धिरः । विश्वासां । त्वा । विशां । पतिं । हवामहे । सर्वासां । समानं । दंऽपतिं । भुजे । सत्यऽ
×आ । वनिषीष्ट । मेधिरः ।×१ गिर्वाहसं । भुजे । अतिथिं । मानुषाणां । पितुः । न । यस्य । आस ७
या । अमी इति । च । विश्वे । अमृतासः । आ । वयः । हव्या । देवेषु । आ । वयः । त्वं । अग्ने । सहसा । सहन्ऽ

तमः।शुष्मिन्ऽतमः।जायसे।देवऽतातये।रयिः।न।देवऽतातये।शुष्मिन्ऽतमः
।हिता।मदः।द्युम्निन्ऽतमः।उत।क्रतुः।अध।स्म।ते।परि।चरंति।अजर।श्रुष्टी
ऽवानः।न।अजर।प्र।वः।महे।सहसा।सहस्वते।उषःऽबुधे।पशुऽसे।न।अग्न
ये।स्तोमः।बभूतु।अग्नये।प्रति।यत्।ईं।हविष्मान्।विश्वासु।क्षासु।जोगुवे।अ
ग्रे।रेभः।न।जरते।ऋषूणां।जूर्णिः।होता।ऋषूणां।सः।नः।नेदिष्ठं।ददृशानः।
आ।भर।अग्ने।देवेभिः।सऽचनाः।सुऽचेतुना।महः।रायः।सुऽचेतुना।महि।शवि
ष्ठ।नः।कृधि।संऽचक्षे।भुजे।अस्यै।महि।स्तोतृऽभ्यः।मघऽवन्।सुऽवीर्यं।मथीः
।उग्रः।न।शवसा।॥१३ अयं।जायत।मनुषः।धरीमणि।होता।यजिष्ठः।उशिजां
।अनु।व्रतं।अग्निः।स्वं।अनु।व्रतं।विश्वऽश्रुष्टिः।सखिऽयते।रयिःऽइव।श्रव

५.द्वि.१ स्यते। अदब्धः। होता। नि। सदत्। इळः। पदे। परिऽवीतः। इळः। पदे। तं। यज्ञऽसा
८ र्धं। अपि। वातयामसि। ऋतस्य। पथा। नमसा। हविष्मता। देवऽताता। हविष्म
ता। सः। नः। ऊर्जा। उपऽआभृति। अया। कृपा। न। जूर्यति। यं। मातरिश्वा। म
नवे। पराऽवतः। देवं। भारिति भाः। पराऽवतः। एवैन। सद्यः। परि। एति। पार्थिवं।
मुहुःऽगीः। रेतः। वृषभः। कनिक्रदत्। दधत्। रेतः। कनिक्रदत्। शतं। चक्षाणः।
अक्षऽभिः। देवः। वनेषु। तुर्वणिः। सदः। दधानः। उपरेषु। सानुषु। अग्निः। परे
षु। सानुषु। सः। सुऽक्रतुः। पुरःऽहितः। दमेऽदमे। अग्निः। यज्ञस्य। अ
ध्वरस्य। चेतति। क्रत्वा। यज्ञस्य। चेतति। क्रत्वा। वेधाः। इषुऽयते। विश्वा। जातानि
।पस्पशे। यतः। घृतऽश्रीः। अतिथिः। अजायत। वह्निः। वेधाः। अजायत। क्रत्वा। य ८

तू।अस्य।तविषीषु।पृंचते।अग्नेः।अवेन।मरुतां।न।भोज्या।इषिराय।न।भोज्या।सः।हि।स्म।दानं।इन्वति।वसूनां।च।मज्मना।सः।नः।त्रासते।दुःऽइतात्।अभिऽह्रुतः।शंसात्।अघात्।अभिऽह्रुतः।१४ विश्वः।विऽहायाः।अरतिः।वसुः।दधे।हस्ते।दक्षिणे।तरणिः।न।शिश्रथत्।श्रवस्यया।न।शिश्रथत्।विश्वस्मै।इत्।इषुध्यते।देवऽत्रा।हव्यं।आ।ऊहिषे।विश्वस्मै।इत्।सुऽकृते।वारं।ऋण्वति।अग्निः।द्वारा।वि।ऋण्वति।सः।मानुषे।वृजने।शंऽतमः।हितः।अग्निः।यज्ञेषु।जेन्यः।न।विश्पतिः।प्रियः।यज्ञेषु।विश्पतिः।सः।हव्या।मानुषाणां।इळा।कृतानि।पत्यते।०।वरुणस्य।धूर्तेः।महः।देवस्य।धूर्तेः।अग्निं।होतारं।ईळते।वसुऽधितिं।प्रियं।चेतिष्ठं।अरतिं।नि।एरिरे।हव्यऽवाहं।नि।एरिरे।विश्वऽआयुं।विश्वऽ

प॰ द्वि॰ १ वेदसं। होतारं। यजतं। कविं। देवासः। रण्वं। अवसे। वसुऽयवः। गीःऽभिः। रण्वं।
९ वसुऽयवः। स। ५ यं। त्वं। रथं। इंद्र। मेधऽसातये। अपाका। संतं। इषिर। प्रऽनयसि।
प्र। अनवद्य। नयसि। सद्यः। चित्। तं। अभिष्टये। करः। वशः। च। वाजिनं। सः। अकं
स्मा। अनवद्य। तूतुजान। वेधसां। इमां। वाचं। न। वेधसां। सः। श्रुधि। यः। स्म। पृत
नासु। कासु। चित्। दक्षाय्यः। इंद्र। भरऽहूतये। नृऽभिः। असि। प्रऽतूर्तये। नृऽभिः।
यः। शूरैः। स्व१रिति स्वः। सनिता। यः। विप्रैः। वाजं। तरुता। तं। ईशानासः। इषधंत। वा
जिनं। पृक्षं। अत्यं। न। वाजिनं। दस्मः। हि। स्म। वृषणं। पिन्वसि। त्वचं। कं। चित्। या
वीः। अररुं। शूर। मर्त्यं। परिऽवृणक्षि। मर्त्यं। इंद्र। उत। तुभ्यं। तत्। दिवे। तत्। रुद्राय। ९
स्वऽयशसे। मित्राय। वोचं। वरुणाय। सऽप्रथः। सुऽमृळीकाय। सऽप्रथः। अस्मा

कं।वः।इंद्रं।उश्मसि।इष्टये।सखायं।विश्वऽआयुं।प्रऽसहं।युजं।वाजेषु।प्रऽस
हं।युजं।अस्माकं।ब्रह्म।ऊतये।अव।पृत्सुषु।कासु।चित्।नहि।त्वा।शत्रुः।स्त
रते।स्तृणोषि।यं।विश्वं।शत्रुं।स्तृणोषि।यं।नि।सु।नम।अतिऽमतिं।कयस्य।चि
त्।तेजिष्ठाभिः।अरणिऽभिः।न।ऊतिऽभिः।उग्राभिः।उग्र।ऊतिऽभिः।नेषि।
नः।यथा।पुरा।अनेनाः।शूर।मन्यसे।विश्वानि।पूरोः।अप।पर्षि।वह्निः।आसा।
वह्निः।नः।अच्छ। १८ प्र।तत्।वोचेयं।भव्याय।इंदवे।हव्यः।न।यः।इषऽवान्।
मन्म।रेजति।रक्षःऽहा।मन्म।रेजति।~~[illegible]ऽहा।मन्म।रेजति।~~स्वयं।सः।अ
स्मत्।आ।निदः।वधैः।अजेत।दुःऽमतिं।अव।स्रवेत्।अघऽशंसः।अवऽतरं।
अव।क्षुद्रंऽइव।स्रवेत्।वनेम।तत्।होत्रया।चितंत्या।वनेम।रयिं।रयिऽवः।

प॰ द्वि॰ १ सुऽवीर्यं। रण्वं। सं। तं। सुऽवीर्यं। दुःऽमन्मानं। सुमंतुऽभिः। आ। ईं। इषा। पृचीमहि

१० । आ। सत्याभिः। इंद्रं। द्युम्नहूतिऽभिः। यजत्रं। द्युम्नहूतिऽभिः। प्रऽप्रो। वः। अस्मेइ

ति। स्वयशःऽभिः। ऊती। परिऽवर्गे। इंद्रः। दुःऽमतीनां। दरीमन्। दुःऽमतीनां

। स्वयं। सा। रिषयध्यै। या। नः। उपऽईषे। अत्रैः। हता। ईं। असत्। न। वक्षति। क्षिप्ता

। जूर्णिः। न। वक्षति। त्वं। नः। इंद्र। राया। परीणसा। याहि। पथा। अनेहसा। पुरः। याहि

। अरक्षसा। सचस्व। नः। पराके। आ। सचस्व। अस्तंऽईके। आ। पाहि। नः। दूरात्।

आरात्। अभिष्टिऽभिः। सदा। पाहि। अभिष्टिऽभिः। ०। तरूषसा। उग्रं। चित्। त्वा। म

हिमा। सक्षत्। अवसे। महे। मित्रं। न। अवसे। ओजिष्ठ। त्रातः। अवितरिति। रथं। कं। चि १०

त्। अमर्त्य। अन्यं। अस्मत्। रिरिषेः। कं। चित्। अद्रिऽवः। रिरिक्षंतं। चित्। अद्रिऽवः।

पाहि। नः। इंद्र। सुऽस्तुत। स्रिधः। अवऽयाता। सदं। इत्। दुःऽमतीनां। देवः। सन्।
दुःऽमतीनां। हंता। पापस्य। रक्षसः। त्राता। विप्रस्य। माऽवतः। अध। हि। त्वा। जनि-
ता। जीजनत्। वसो इति। रक्षःऽहनं। त्वा। जीजनत्। वसो इति। ७ आ। इंद्र। या-
हि। उप। नः। पराऽवतः। न। अयं। अच्छ। विदथानिऽइव। सत्ऽपतिः। अस्तं। राजाऽइव। स-
त्ऽपतिः। हवामहे। त्वा। वयं। प्रयस्वंतः। सुते। सचा। पुत्रासः। न। पितरं। वाजऽसातये।
मंहिष्ठं। वाजऽसातये। पिब। सोमं। इंद्र। सुवानं। अद्रिऽभिः। कोशेन। सिक्तं। अवतं। न।
वंसगः। ततृषाणः। न। वंसगः। मदाय। हर्यताय। ते। तुविःऽतमाय। धायसे। आ।
त्वा। यच्छंतु। हरितः। न। सूर्यं। अहा। विश्वाऽइव। सूर्यं। अविंदत्। दिवः। निऽहितं।
गुहा। निऽधिं। वेः। न। गर्भं। परिऽवीतं। अश्मनि। अनंते। अंतः। अश्मनि। व्रजं।

प. द्वि. १
११

वज्री । गवांऽइव । सिसासन् । अंगिरःऽतमः । अप । अवृणोत् । इषः । इंद्रः । परिऽवृ
ताः । द्वारः । इषः । परिऽवृताः । ददृहाणः । वज्रं । इंद्रः । गभस्त्योः । क्षद्मऽइव । तिग्मं ।
असनाय । सं । श्यत् । अहिऽहत्याय । सं । श्यत् । संऽविव्यानः । ओजसा । शवःऽ
भिः । इंद्र । मज्मना । तष्टाऽइव । वृक्षं । वनिनः । नि । वृश्चसि । परश्वाऽइव । नि ।
वृश्चसि । त्वं । वृथा । नद्यः । इंद्र । सर्तवे । अच्छ । समुद्रं । असृजः । रथान्ऽइव ।
वाजऽयतः । रथान्ऽइव । इतः । ऊतीः । अयुंजत । समानं । अर्थं । अक्षितं । धे
नूःऽइव । मनवे । विश्वऽदोहसः । जनाय । विश्वऽदोहसः । १८ इमां । ते । वाचं ।
वसुऽयंतः । आयवः । रथं । न । धीरः । सुऽअपाः । अतक्षिषुः । सुम्नाय । त्वां । अत ११
क्षिषुः । शुंभंतः । जेन्यं । यथा । वाजेषु । विप्र । वाजिनं । अत्यंऽइव । शवसे । सात

यै।धना।विश्वा।धनानि।सातये।~~धना।विश्वा।धनानि।सातये~~।भिनत्।पुरः।
नवतिं।इंद्र।पूरवे।दिवःऽदासाय।महि।दाशुषे।नृतो इति।वज्रेण।दाशुषे।नृ
तो इति।अतिथिऽग्वाय।शंबरं।गिरेः।उग्रः।अव।अभरत्।महः।धनानि।
दयमानः।ओजसा।विश्वा।धनानि।ओजसा।इंद्रः।समत्ऽसु।यजमानं।आ
र्यं।प्र।आवत्।विश्वेषु।शतंऽऊतिः।आजिषु।स्वःऽमीळ्हेषु।आजिषु।मनवे।
शासत्।अव्रतान्।त्वचं।कृष्णां।अरंधयत्।धक्षत्।न।विश्वं।ततृषाणं।ओषति
।नि।अर्शसानं।ओषति।सूरः।चक्रं।प्र।वृहत्।जातः।ओजसा।प्रऽपित्वे।वाचं।
अरुणः।मुषायति।ईशानः।आ।मुषायति।उशना।यत्।पराऽवतः।अजगन्।
ऊतये।कवे।सुम्नानि।विश्वा।मनुषाऽइव।तुर्वणिः।अहा।विश्वाऽइव।तुर्वणिः।

प॰ द्वि॰ १ सः। नः। नव्येभिः। वृषऽकर्मन्। उक्थैः। पुरां। दर्त्तरिति दर्त्तः। पायुऽभिः। पाहि। शग्मैः

१२ । दिवःऽदासेभिः। इंद्र। स्तवानः। ववृधीथाः। अहोभिःऽइव। द्यौः॥१०॥ इंद्राय।

हि। द्यौः। असुरः। अनम्नत। इंद्राय। मही। पृथिवी। वरीमऽभिः। द्युम्नऽसाता

। वरीमऽभिः। इंद्रं। विश्वे। सऽजोषसः। देवासः। दधिरे। पुरः। इंद्राय। विश्वा। सवना

नि। मानुषा। रातानि। संतु। मानुषा। विश्वेषु। हि। त्वा। सवनेषु। तुंजते। समानं।

एकं। वृषऽमन्यवः। पृथक्। स्व१रिति स्वः। सनिष्यवः। पृथक्। तं। त्वा। नावं। न।

पर्षणिं। शूषस्य। धुरि। धीमहि। इंद्रं। न। यज्ञैः। चितयंतः। आयवः। स्तोमेभिः। इं

द्रं। आयवः। वि। त्वा। ततस्रे। मिथुनाः। अवस्यवः। व्रजस्य। साता। गव्यस्य। निः

ऽसृजः। सक्षंतः। इंद्र। निःऽसृजः। यत्। गव्यंता। द्वा। जना। स्वः। यंता। संऽऊह १२

सि। आविः। करिक्रत्। वृषणं। सचाऽभुवं। वज्रं। इंद्र। सचाऽभुवं। विदुः। ते। अस्य।
वीर्यस्य। पूरवः। पुरः। यत्। इंद्र। शारदीः। अवऽअतिरः। ससहानः। अवऽअति
रः। शासः। ते। इंद्र। मर्त्यं। अयज्युं। शवसः। पते। महीं। अमुष्णाः। पृथिवीं। इमाः। अ
पः। मंदसानः। इमाः। अपः। आत्। इत्। ते। अस्य। वीर्यस्य। चर्किरन्। मदेषु।
वृषन्। उशिजः। यत्। आविथ। सखिऽयतः। यत्। आविथ। चकर्थ। कारं। ए
भ्यः। पृतनासु। प्रऽवंतवे। ते। अन्यांऽअन्यां। नद्यं। सनिष्णत। श्रवस्यंतः। सनिष्ण
त। उतो इति। नः। अस्याः। उषसः। जुषेत। हि। अर्कस्य। बोधि। हविषः। हवीमऽ
भिः। स्वःऽसाता। हवीमऽभिः। यत्। इंद्र। हंतवे। मृधः। वृषा। वज्रिन्। चिकेतसि।
आ। मे। अस्य। वेधसः। नवीयसः। मन्म। श्रुधि। नवीयसः। त्वं। तं। इंद्र। ववृधानः।

प॰द्वि॰१ अस्मऽयुः। अमित्रऽयंतं। तुविऽजातं। मर्त्यं। वज्रेण। शूर। मर्त्यं। जहि। यः। नः। अ
१३ घऽयति। शृणुष्व। सुश्रवःऽतमः। रिष्टं। न। यामन्। अप। भूतु। दुःऽमतिः। वि
श्वा। अप। भूतु। दुःऽमतिः॥२०॥ त्वया। वयं। मघऽवन्। पूर्व्ये। धने। इंद्रत्वाऽऊ अनुवाकः २०
ताः। ससह्याम। पृतन्यतः। वनुयाम। वनुष्यतः। नेदिष्ठे। अस्मिन्। अहनि। अ
धि। वोच। नु। सुन्वते। अस्मिन्। यज्ञे। वि। चयेम। भरे। कृतं। वाजऽयंतः। भ
रे। कृतं। स्वःऽजेषे। भरे। आप्रस्य। वक्मनि। उषःऽबुधः। स्वस्मिन्। अंजसि। क्रा
णस्य। स्वस्मिन्। अंजसि। अहन्। इंद्रः। यथा। विदे। शीर्ष्णाऽशीर्ष्णा। उपऽवाच्यः।
अस्मऽत्रा। ते। सध्र्यक्। संतु। रातयः। भद्राः। भद्रस्य। रातयः। तत्। तु। प्रयः। प्र
त्नऽथा। ते। शुशुक्वनं। यस्मिन्। यज्ञे। वारं। अकृण्वत। क्षयं। ऋतस्य। वाः। अ १३

इंद्र। शिक्षन्। अप। व्रजं।

स्मि। क्षयं। वि। तत्। वोचेः। अध। द्विता। अंतरिति। पश्यंति। रश्मिऽभिः। सः। घ। विदे।
अनु। इंद्रः। गोऽएषणः। बंधुक्षित्ऽभ्यः। गोऽएषणः। नु। इत्था। ते। पूर्वऽथा। च। प्रऽ
वाच्यं। यत्। अंगिरःऽभ्यः। अवृणोः। अप। व्रजं। आ। एभ्यः। समान्या। दिशा। अ
स्मभ्यं। जेषि। योत्सि। च। सुन्वत्ऽभ्यः। रंधय। कं। चित्। अव्रतं। हृणायंतं। चि
त्। अव्रतं। सं। यत्। जनान्। क्रतुऽभिः। शूरः। ईक्षयत्। धने। हिते। तरुषंत। श्रव
स्यवः। प्र। यक्षंत। श्रवस्यवः। तस्मै। आयुः। प्रजाऽवत्। इत्। बाधे। अर्चंति। ओजसा।
इंद्रे। ओक्यं। दिधिषंत। धीतयः। देवान्। अच्छ। न। धीतयः। युवं। तं। इंद्रा पर्वता।
पुरःऽयुधा। यः। नः। पृतन्यात्। अप। तंऽतं। इत्। हतं। वज्रेण। तंऽतं। इत्। हतं। दू
रे। चत्ताय। छन्त्सत्। गहनं। यत्। इनक्षत्। अस्माकं। शत्रून्। परि। शूर। विश्वतः।

प॰ द्वि॰ १
१४

दर्मा। दर्षीष्ट। विश्वतः॥ २१ उभे इति। पुनामि। रोदसी इति। ऋतेन। द्रुहः। दहा
मि। सं। महीः। अनिंद्राः। अभिऽव्लग्य। यत्र। हताः। अमित्राः। वैलऽस्थानं। परि।
तृळ्हाः। अशेरन्। अभिऽव्लग्य। चित्। अद्रिऽवः। शीर्षा। यातुऽमतीनां। छिंधि
। वटूरिणा। पदा। महाऽवटूरिणा। पदा। अव। आसां। मघऽवन्। जहि। शर्धः।
यातुऽमतीनां। वैलऽस्थानके। अर्मके। महाऽवैलस्थे। अर्मके। यासां। तिस्रः। पं
चाशतः। अभिऽव्लंगैः। अपऽअवपः। तत्। सु। ते। मनायति। तकत्। सु। ते। मनायति
। पिशंगऽभृष्टिं। अंभृणं। पिशाचिं। इंद्र। सं। मृण। सर्वं। रक्षः। नि। बर्हय। अवः। महः।
इंद्र। दद्दहि। श्रुधि। नः। शुशोच। हि। द्यौः। क्षाः। न। भीषा। अद्रिऽवः। घृणात्। न। भी
षा। अद्रिऽवः। शुष्मिन्ऽतमः। हि। शुष्मिऽभिः। वधैः। उग्रेभिः। ईयसे। अपुरुषऽ

१४

घ्नः। अप्रतिऽदूत। शूर। सत्वऽभिः। त्रिऽसप्तैः। शूर। सत्वऽभिः। वनोति। हि। सुन्वन्। क्षयं।
परीणसः। सुन्वानः। हि। स्म। यजति। अव। द्विषः। देवानां। अव। द्विषः। सुन्वानः। इ
त्। सिसासति। सहस्रा। वाजी। अवृतः। सुन्वानाय। इंद्रः। ददाति। आऽभुवं। रयिं।
ददाति। आऽभुवं।२२ अँनुवाकः॥ आ। त्वा। जुवः। ररहाणाः। अभि। प्रयः। वायो इ
ति। वहंतु। इह। पूर्वऽपीतये। सोमस्य। पूर्वऽपीतये। ऊर्ध्वा। ते। अनु। सूनृता। म
नः। तिष्ठतु। जानती। नियुत्वता। रथेन। आ। याहि। दावने। वायो इति। मखस्य। दा
वने। मंदंतु। त्वा। मंदिनः। वायो इति। इंदवः। अस्मत्। क्राणासः। सुऽकृताः। अभिऽ
द्यवः। गोभिः। क्राणाः। अभिऽद्यवः। यत्। ह। क्राणाः। इरध्यै। दक्षं। सचंते। ऊतयः।
सध्रीचीनाः। निऽयुतः। दावने। धियः। उप। ब्रुवते। ईं। धियः। वायुः। युंक्ते। रोहिता।

प०द्वि०१ वायुः। अरुणा। वायुः। रथे। अजिरा। धुरि। वोळ्हवे। वहिष्ठा। धुरि। वोळ्हवे। प्र। बो
१५ धय। पुरंऽधिं। जारः। आ। ससतीऽइव। प्र। चक्षय। रोदसीइति। वासय। उषसः। श्रवसे
। वासय। उषसः। तुभ्यं। उषसः। शुचयः। पराऽवति। भद्रा। वस्त्रा। तन्वते। दंऽसु। रश्मि
षु। चित्रा। नव्येषु। रश्मिषु। तुभ्यं। धेनुः। सबःऽदुघा। विश्वा। वसूनि। दोहते। अजनयः।
मरुतः। वक्षणाभ्यः। दिवः। आ। वक्षणाभ्यः। तुभ्यं। शुक्रासः। शुचयः। तुरण्यवः। मदे
षु। उग्राः। इषणंत। भुर्वणि। अपां। इषंत। भुर्वणि। त्वां। त्सारी। दसमानः। भगं। ईट्टे
। तक्वऽवीये। त्वं। विश्वस्मात्। भुवनात्। पासि। धर्मणा। असुर्यात्। पासि। धर्मणा।
त्वं। नः। वायोइति। एषां। अपूर्व्यः। सोमानां। प्रथमः। पीतिं। अर्हसि। सुतानां। पीतिं १५
। अर्हसि। उत्तोइति। विहुत्मतीनां। विशां। ववर्जुषीणां। विश्वाः। इत्। ते। धेनवः। दु

ह्रे। आऽशिरं। घृतं। दुह्रते। आऽशिरं। सू२३ स्तीर्णं। बर्हिः। उप। नः। याहि। वीतये।
सहस्रेण। निऽयुता।। नियुत्वते। शतिनीभिः। नियुत्वते। तुभ्यं। हि। पूर्वऽपीतये। दे
वाः। देवाय। येमिरे। प्र। ते। सुतासः। मधुऽमंतः। अस्थिरन्। मदाय। क्रत्वे। अस्थिर
न्। तुभ्यं। अयं। सोमः। परिऽपूतः। अद्रिऽभिः। स्पार्हा। वसानः। परि। कोशं। अर्षति
। शुक्रा। वसानः। अर्षति। तव। अयं। भागः। आयुषु। सोमः। देवेषु। हूयते। वह। वा
यो इति। निऽयुतः। याहि। अस्मऽयुः। जुषाणः। या। हि। अस्मऽयुः। आ। नः। नियु
तऽभिः। शतिनीभिः। अध्वरं। सहस्रिणीभिः। उप। याहि। वीतये। वायो इति।
हव्यानि। वीतये। ०। ऋत्वियः। सऽरश्मिः। सूर्ये। सचा। अध्वर्युऽभिः। भरमाणाः।
अयंसत। वायो इति। शुक्राः। अयंसत। आ। वां। रथः। नियुत्वान्। वक्षत्। अव

प०द्वि०१ से।अभि।प्रयांसि।सुऽधितानि।वीतये।वायो इति।हव्यानि।वीतये।पिबतं।मध्वः
१६ ।अंधसः।पूर्वऽपेयं।हि।वां।हितं।वायो इति।आ।चंद्रेण।राधसा।आ।गतं।इंद्रः।
च।राधसा।आ।गतं।आ।वां।धियः।ववृत्युः।अध्वरान्।उप।इमं।इंदुं।मर्मृ
जंत।वाजिनं।आशुं।अत्यं।न।वाजिनं।तेषां।पिबतं।अस्मयू इत्यस्मऽयू।आ
।नः।गंतं।इह।ऊत्या।इंद्रवायू इति।सुतानां।अद्रिऽभिः।युवं।मदाय।वाजऽदा
।युवं। २४ इमे।वां।सोमाः।अप्ऽसु।आ।सुताः।इह।अध्वर्युऽभिः।भरमाणाः
।अयंसत।वायो इति।शुक्राः।अयंसत।एते।वां।अभि।असृक्षत।तिरः।प
वित्रं।आशवः।युवाऽयवः।अति।रोमाणि।अव्यया।सोमासः।अति।अव्यया।अ १६
ति।वायो इति।ससतः।याहि।शश्वतः।यत्र।ग्रावा।वदति।तत्र।गच्छतं।गृहं।

इंद्रः। चा। गच्छतं। वि। सूनृता। दद्दृशो। रीयते। घृ तं। आ। पूर्णया। निऽयुता। याथः
। अध्वरं। इंद्रः। चा। याथः। अध्वरं। अत्र। अह। तत्। वहेथे इति। मध्वः। आऽ
हुतिं। यं। अश्वत्थं। उपऽ तिष्ठंत। जा यवः। अस्मे इति। ते। संतु। जायवः। साकं।
गावः। सुवते। पच्यते। यवः। न। ते। वायो इति। उप। दस्यंति। धेनवः। न। अप।
दस्यंति। धेनवः। इमे। ये। ते। सु। वायो इति। बाहुऽओजसः। अंतः। नदी इति।
ते। पतयंति। उक्षणः। महि। व्राधंतः। उक्षणः। धन्वन्। चित्। ये। अनाशवः। जी
राः। चित्। अगिराऽ ओकसः। सूर्यस्यऽइव। रश्मयः। दुःऽ नियंतवः। हस्ते
योः। दुःऽनियंतवः। सर ५ प्र। सु। ज्येष्ठं। निऽचिराभ्यां। बृहत्। नमः। हव्यं। मतिं।
भरत। मळयत्ऽभ्यां। स्वादिष्ठं। मळयत्ऽभ्यां। ता। संऽराजा। घृतासुती

प॰ द्वि॰ १ इति घृत ऽ आसुती । यज्ञे ऽ यज्ञे । उप ऽ स्तुता । अथ । एनोः । क्षत्रं । न । कुतः । चन ।
१८ आ ऽ धृषे । देव ऽ त्वं । नु । चित् । आ ऽ धृषे । अदर्शि । गातुः । उरवे । वरीयसी । पंथाः
। ऋतस्य । सं । अयंस्त । रश्मि ऽ भिः । चक्षुः । भगस्य । रश्मि ऽ भिः । द्युक्षं । मित्र
स्य । सदनं । अर्यम्णः । वरुणस्य । च । अथ । दधाते इति । बृहत् । उक्थ्यं । वयः । उप ऽ
स्तुत्यं । बृहत् । वयः । ज्योतिष्मतीं । अदितिं । धारयत् ऽ क्षितिं । स्वः ऽ वतीं । आ । स
चेते इति । दिवे ऽ दिवे । जागृ ऽ वांसा । दिवे ऽ दिवे । ज्योतिष्मत् । क्षत्रं । आशाते इ
ति । आदित्या । दानुनः । पती इति । मित्रः । तयोः । वरुणः । यातयत् ऽ जनः ।
अर्यमा । यातयत् ऽ जनः । अयं । मित्राय । वरुणाय । शं ऽ तमः । सोमः । भूतु १८
। अवऽपानेषु । आ ऽ भगः । देवः । देवेषु । आ ऽ भगः । तं । देवासः । जुषेरत । वि

श्वै। अद्य। सऽजोषसः। तथा। राजाना। करथः। यत्। ईमहे। ऋतऽवाना। यत्। ई
महे। यः। मित्राय। वरुणाय। अविधत्। जनः। अनर्वाणं। तं। परि। पातः। अंहसः।
दाश्वांसं। मर्तं। अंहसः। तं। अर्यमा। अभि। रक्षति। ऋजुऽयंतं। अनु। व्रतं। उक्थैः
। यः। एनोः। परिऽभूषति। व्रतं। स्तोमैः। आऽभूषति। व्रतं। नमः। दिवे। बृहते। रोद
सीभ्यां। मित्राय। वोचं। वरुणाय। मीळ्हुषे। सुऽमृळीकाय। मीळ्हुषे। इंद्रं। अग्निं।
उप। स्तुहि। द्युक्षं। अर्यमणं। भगं। ज्योक्। जीवंतः। प्रऽजया। सचेमहि। सोमस्य। ऊ
ती। सचेमहि। ऊती। देवानां। वयं। इंद्रऽवंतः। मंसीमहि। स्वऽयशसः। मरुत्ऽभिः।
अग्निः। मित्रः। वरुणः। शर्म। यंसन्। तत्। अश्याम। मघऽवानः। वयं। च। सूरयः ॥
इति द्वितीयाष्टके प्रथमोध्यायः॥ ॥ओम्॥ सुसुम। आ। यातं। अद्रिऽभिः। गोऽश्रीताः।

प॰ द्वि॰ २ मत्सराः। इमे। सोमासः। मत्सराः। इमे। आ। राजाना। दिविऽस्पृशा। अस्मऽत्रा। गं
१८ तं। उप। नः। इमे। वां। मित्रावरुणा। गोऽआशिरः। सोमाः। शुक्राः। गोऽआशि
रः। इमे। आ। यातं। इंदवः। सोमासः। दधिऽआशिरः। सुतासः। दधिऽआशि
रः। उत। वां। उषसः। बुधि। साकं। सूर्यस्य। रश्मिऽभिः। सुतः। मित्राय। वरुणा
य। पीतये। चारुः। ऋताय। पीतये। तां। वां। धेनुं। न। वासरीं। अंशुं। दुहंति। अ
द्रिऽभिः। सोमं। दुहंति। अद्रिऽभिः। अस्मऽत्रा। गंतं। उप। नः। अर्वाचा। सोमऽ
पीतये। अयं। वां। मित्रावरुणा। नृऽभिः। सुतः। सोमः। आ। पीतये। सुतः। १ स
प्रऽप्र। पूष्णः। तुविऽजातस्य। शस्यते। महिऽत्वं। अस्य। तवसः। न। तंदते। स्तोत्रं। १८
अस्य। न। तंदते। अर्चामि। सुम्नऽयन्। अहं। अंतिऽऊति। मयःऽभुवं। विश्वं

स्य। यः। मनः। आ ऽ युयुवे। मखः। देवः। आ ऽ युयुवे। मखः। प्र। हि। त्वा। पूषन्। अजि
रं। न। यामनि। स्तोमेभिः। कृण्वे। ऋणवः। यथा। मृधः। उष्ट्रः। न। पीपरः। मृधः। हुवे।
यत्। त्वा। मयः ऽ भुवं। देवं। सख्याय। मर्त्यः। अस्माकं। आंगूषान्। द्युम्निनः। कृ
धि। वाजेषु। द्युम्निनः। कृधि। यस्य। ते। पूषन्। सख्ये। विपन्यवः। क्रत्वा। चित्। सं
तः। अवसा। बुभुज्रिरे। इति। क्रत्वा। बुभुज्रिरे। तां। अनु। त्वा। नवीयसीं। नि ऽ युतं।
रायः। ईमहे। अहेळमानः। उरु ऽ शंस। सरी। भव। वाजे ऽ वाजे। सरी। भव। अस्याः॥
ऊं इति। सु। नः। उप। सातये। भुवः। अहेळमानः। ररि ऽ वान्। अज ऽ अश्व। श्रव
स्यतां। अज ऽ अश्व। ओ इति। सु। त्वा। ववृतीमहि। स्तोमेभिः। दस्म। साधु ऽ भिः।
नहि। त्वा। पूषन्। अति ऽ मन्ये। आघृणे। न। ते। सख्यं। अप ऽ ह्नुवे। २ अ स्क्र। श्रो

षट् । पुरः । अग्निं । धिया । दधे । आ । नु । तत् । शर्धः । दिव्यं । वृणीमहे । इंद्रवायू इति
। वृणीमहे । यत् । ह । क्राणा । विवस्वति । नाभा । संऽदायि । नव्यसी । अध । प्र । सु । नः । उ
प । यंतु । धीतयः । देवान् । अच्छ । न । धीतयः । यत् । ह । त्यत् । मित्रावरुणौ । ऋतात् । अ
धि । आददाथे इत्याऽददाथे । अनृतं । स्वेन । मन्युना । दक्षस्य । स्वेन । मन्युना । यु
वोः । इत्था । अधि । सद्मऽसु । अपश्याम । हिरण्ययं । धीभिः । चन । मनसा । स्वे
भिः । अक्षऽभिः । सोमस्य । स्वेभिः । अक्षऽभिः । युवां । स्तोमेभिः । देवऽयंतः । अ
श्विना । आश्रावयंतःऽइव । श्लोकं । आयवः । युवां । हव्या । अभि । आयवः । युवोः ।
विश्वाः । अधि । श्रियः । पृक्षः । च । विश्वऽवेदसा । प्रुषायंते । वां । पवयः । हिरण्यये
। रथे । दस्रा । हिरण्यये । अचेति । दस्रा । वि । ऊं इति । नाकं । ऋण्वथः । युंजते । वां । रथऽ

युजनः। दिविष्टिषु। अध्वस्मानः। दिविष्टिषु। अधि। वां। स्थामे। वंधुरे। रथे। दस्रा
पे ।हिरण्ये। पथाऽइव। यंतौ। अनुऽशासता। रजः। अंजसा। शासता। रजः। शची
भिः। नः। शचीवसू इति शचीऽवसू। दिवा। नक्तं। दशस्यतं। मा। वां। रातिः। उप।
दसत्। कदा। चन। अस्मत्। रातिः। कदा। चन। ३ वृषन्। इंद्र। वृषऽपानासः।
इंदवः। इमे। सुताः। अद्रिऽसुतासः। उत्ऽभिदः। तुभ्यं। सुतासः। उत्ऽभिदः। ते। त्वा।
मंदंतु। दावने। महे। चित्राय। राधसे। गीःऽभिः। गिर्वाहः। स्तवमानः। आ। गहि। सु
ऽमृळीकः। नः। आ। गहि। ओ इति। सु। नः। अग्ने। शृणुहि। त्वं। ईळितः। देवेभ्यः। ब्र
वसि। यज्ञियेभ्यः। राजऽभ्यः। यज्ञियेभ्यः। यत्। ह। त्यां। अंगिरःऽभ्यः। धेनुं। देवाः।
अदत्तन। वि। तां। दुद्रे। अर्यमा। कर्त्तरि। सचा। एषः। तां। वेद। मे। सचा। मो इति।

प॰ द्वि॰ २ सु।वः।अस्मत्।अभि।तानि।पौंस्या।सना।भूवन्।द्युम्नानि।मा।उत।जारिषुः।अ
२० स्मत्।पुरा।उत।जारिषुः।यत्।वः।चित्रं।युगेऽयुगे।नव्यं।घोषात्।अमर्त्यं।अ
स्मासु।तत्।मरुतः।यत्।च।दुस्तरं।दिधृत।यत्।च।दुस्तरं। दध्यङ्।ह।मे।जनु
षं।पूर्वः।अंगिराः।प्रियऽमेधः।कण्वः।अत्रिः।मनुः।विदुः।ते।मे।पूर्वे।मनुः।विदुः।
तेषां।देवेषु।आऽयतिः।अस्माकं।तेषु।नाभयः।तेषां।पदेन।महि।आ।नमे।गि
रा।इंद्राग्नी इति।आ।नमे।गिरा।होता।यक्षत्।वनिनः।वंत।वार्यं।बृहस्पतिः।
यजति।वेनः।उक्षऽभिः।पुरुऽवारेभिः।उक्षऽभिः।जगृभ्म।दूरेऽआदिशं।श्लो
कं।अद्रेः।अध।त्मना।अधारयत्।अररिंदानि।सुऽक्रतुः।पुरु।सद्मानि।
सुऽक्रतुः।ये।देवासः।दिवि।एकादश।स्थ।पृथिव्यां।अधि।एकादश।स्थ।अ २०

प्सुऽक्षितः। महिना। एकादश। स्थ। ते। देवासः। यज्ञं। इमं। जुषध्वं॥ ११ अनुवाकः। २०
॥ वेदिऽसदे। प्रियऽधामाय। सुऽद्युते। धासिंऽइव। प्र। भर। योनिं। अग्नये। वस्त्रे
णऽइव। वासय। मन्मना। शुचिं। ज्योतिःऽरथं। शुक्रऽवर्णं। तमःऽहनं। अभि। द्वि
ऽजन्मा। त्रिऽवृत्। अन्नं। ऋज्यते। संवत्सरे। ववृधे। जग्धं। ईमिति। पुनरिति।
अन्यस्य। आसा। जिह्वया। जेन्यः। वृषा। नि। अन्येन। वनिनः। मृष्ट। वारणः। कृष्ण
ऽप्रुतौ। वेविजे इति। अस्य। सऽक्षितौ। उभा। तरेते इति। अभि। मातरा। शिशुं। प्रा
चाऽजिह्वं। ध्वसयंतं। तृषुऽच्युतं। आ। साच्यं। कुपयं। वर्धनं। पितुः। मुमुक्ष्वः। मन
वे। मानवस्यते। रघुऽद्रुवः। कृष्णऽसीतासः। ऊं इति। जुवः। असमनाः। अजिरासः।
रघुऽस्यदः। वातऽजूताः। उप। युज्यंते। आशवः। आत्। अस्य। ते। ध्वसयंतः।

वृथा। ईरते। कृष्णं। अभ्वं। महि। वर्पः। करि क्रतः। यत्। सीं। महीं। अवनिं। प्र। अ
भि। मर्मृशत्। अभिऽश्वसन्। स्तनयन्। एति। नानदत्। ५ भूषन्। न। यः। अ
धि। बभ्रूषु। नम्नते। वृषाऽइव। पत्नीः। अभि। एति। रोरुवत्। ओजायमानः। त
न्वः। च। शुंभते। भीमः। न। शृंगा। दविधाव। दुःऽगृभिः। सः। संऽस्तिरः। विऽस्तिरः।
सं। गृभायति। जानन्। एव। जानतीः। नित्यः। आ। शये। पुनः। वर्धंते। अपि। यंति।
देव्यं। अन्यत्। वर्पः। पित्रोः। कृण्वते। सचा। तं। अग्रुवः। केशिनीः। सं। हि। रेभिरे। ऊ
र्ध्वाः। तस्थुः। मम्रुषीः। प्र। आयवे। पुनः। इति। तासां। जरां। प्रऽमुंचन्। एति। नानद
त्। असुं। परं। जनयन्। जीवं। अस्तृतं। अधीवासं। परि। मातुः। रिहन्। अ
ह। तुविऽग्रेभिः। सत्वभिः। याति। वि। ज्रयः। वयः। दधत्। पत्ऽवते। रेरिहत्। स

दा। अनु। श्येनी। सचते। वर्तनिः। अह। अस्माकं। अग्ने। मघवत्ऽसु। दीदिहि। अ
ध। श्वसीवान्। वृषभः। दमूनाः। अवऽअस्य। शिशुऽमतीः। अदीदेः। वर्मऽइव।
युत्ऽसु। परिऽजर्भुराणः। [illegible] इदं। अग्ने। सुऽधितं। दुःऽधितात्। अधि। प्रियात्।
ऊं इति। चित्। मन्मनः। प्रेयः। अस्तु। ते। यत्। ते। शुक्रं। तन्वः। रोचते। शुचि। तेन। अ
स्मभ्यं। वनसे। रत्नं। आ। त्वं। रथाय। नावं। उत। नः। गृहाय। नित्यऽअरित्रां। पत्ऽव
तीं। रासि। अग्ने। अस्माकं। वीरान्। उत। नः। मघोनः। जनान्। चौं। पारयात्। शर्म या।
। या। च। अभि। नः। अग्ने। उक्थं। इत्। जुगुर्याः। द्यावाक्षामा। सिंधवः। च। स्वऽगूर्त्ताः
। गव्यं। यव्यं। यंतः। दीर्घा। अहा। इषं। वरं। अरुण्यः। वरंत। ७ बट्। इत्था। तत्। वपुषे।
धायि। दर्शतं। देवस्य। भर्गः। सहसः। यतः। जनि। यत्। ईं। उप। ह्वरते। साधते।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मतिः। ऋतस्य। धेनाः। अनयंत। सऽस्रुतः। पृक्षः। वपुः। पितुऽमान्। नित्यः। आ। श
ये। द्वितीयं। आ। सप्तऽशिवासु। मातृषु। तृतीयं। अस्य। वृषभस्य। दोहसे। दशऽ
प्रमतिं। जनयंत। योषणः। निः। यत्। ईं। बुध्नात्। महिषस्य। वर्पसः। ईशानासः।
शवसा। क्रंत। सूरयः। यत्। ईं। अनु। प्रऽदिवः। मध्वः। आऽधवे। गुहा। संतं। मातरि
श्वा। मथायति। प्र। यत्। पितुः। परमात्। नीयते। परि। आ। पृक्षुधः। वीरुधः। दं
ऽसु। रोहति। उभा। यत्। अस्य। जनुषं। यत्। इन्वतः। आत्। इत्। यविष्ठः। अभव
त्। घृणा। शुचिः। आत्। इत्। मातॄः। आ। अविशत्। यासु। आ। शुचिः। अहिंस्य
मानः। उर्विया। वि। ववृधे। अनु। यत्। पूर्वीः। अरुहत्। सनाऽजुवः। नि। नव्यसी
षु। अवरासु। धावते। ८ आत्। इत्। होतारं। वृणते। दिविष्टिषु। भगंऽइव। पपृ

चानासः। ऋंजते। देवान्। यत्। क्रत्वा। मज्मना। पुरुऽस्तुतः। मर्तं। शंसं। विश्वधा।
वेति। धायसे। वि। यत्। अस्थात्। यजतः। वातऽचोदितः। ह्वारः। न। वक्वा। जरणाः।
अनाकृतः। तस्य। पत्मन्। धक्षुषः। कृष्णऽजंहसः। शुचिऽजन्मनः। रजः। आ। विऽ
अध्वनः। रथ्यः। न। यातः। शिक्वऽभिः। कृतः। द्यां। अंगेभिः। अरुषेभिः। ईयते। ० कृष्णा
सः। धक्षि। सूरयः। शूरस्यऽइव। त्वेषथात्। ईषते। वयः। त्वया। हि। अग्ने। वरुणः। धृत
ऽव्रतः। मित्रः। शाशद्रे। अर्यमा। सुऽदानवः। यत्। सीं। अनु। क्रतुना। विश्वऽथा। वि
ऽभुः। ०। परिऽभूः। अजायथाः। त्वं। अग्ने। शशमानाय। सुन्वते। रत्नं। यविष्ठ। देवऽ
तातिं। इन्वसि। तं। त्वा। नु। नव्यं। सहसः। युवन्। वयं। भगं। न। कारे। महिऽरत्न। धी
महि। अस्मे इति। रयिं। न। सुऽअर्थं। दमूनसं। भगं। दक्षं। न। पपृचासि। धर्णसिं।

प॰ द्वि॰ २ रश्मीन्ऽइव।यः।यमति।जन्मनीइति।उभेइति।देवानां।शंसं।ऋते।आ।च।सुऽ
२३ क्रतुः।उत।नः।सुऽद्योत्मा।जीरऽअश्वः।होता।मंद्रः।शृणवत्।चंद्रऽरथः।सः।
नः।नेषत्।नेषऽतमैः।अमूरः।अग्निः।वामं।सुवितं।वस्यः।अच्छ।अस्तावि।अ
ग्निः।शिमीवत्ऽभिः।अर्कैः।सांऽराज्याय।प्रऽतरं।दधानः।अमीइति।च।ये।
मघऽवानः।वयं।च।मिहं।न।सूरः।अति।निः।ततन्युः।सू ९ संऽइद्धः।अग्ने।
आ।वह।देवान्।अद्य।यतऽस्रुचे।तंतुं।तनुष्व।पूर्व्यं।सुतऽसोमाय।दाशु
षे।घृतऽवंतं।उप।मासि।मधुऽमंतं।तनूऽनपात्।यज्ञं।विप्रस्य।माऽवतः।
शशमानस्य।दाशुषः।शुचिः।पावकः।अद्भुतः।मध्वा।यज्ञं।मिमिक्षति। २३
नराशंसः।त्रिः।आ।दिवः।देवः।देवेषु।यज्ञियः।ईळितः।अग्ने।आ।वह।

इंद्रं। चित्रं। इह। प्रियं। इयं। हि। त्वा। मतिः। मम। अच्छ। सुऽजिह्व। वच्यते। स्तृ
णानासः। यतऽस्रुचः। बर्हिः। यज्ञे। सुऽअध्वरे। वृंजे। देवव्यचःऽतमं। इंद्रा
य। शर्म। सऽप्रथः।०। प्रऽयै। देवेभ्यः। महीः। पावकासः। पुरुऽस्पृहः। द्वारः। देवीः।
असश्चतः। १० आ। भंदमाने इति। उपाके इति। नक्तोषसा। सुऽपेशसा। यह्वी
इति। ऋतस्य। मातरा। सीदतां। बर्हिः। आ। सुऽमत्। मंद्रऽजिह्वा। जुगुर्वणी
इति।०। सिध्रं। अद्य। दिविऽस्पृशं। शुचिः। देवेषु। अर्पिता। होत्रा। मरुत्ऽसु। भा
रती।०। बर्हिः। सीदंतु। यज्ञियाः। तत्। नः। तुरीपं। अद्भुतं। पुरु। वा। अरं। पुरु। त्म
ना। त्वष्टा। पोषाय। वि। स्यतु। राये। नाभा। नः। अस्मऽयुः। अवऽसृजन्। उप।
त्मना। देवान्। यक्षि। वनस्पते।०। पूषण्ऽवते। मरुत्वते। विश्वऽदेवाय। वाय

प॰ द्वि॰ २ वै। स्वाहा। गायत्रऽवैपसे। हव्यं। इंद्राय। कर्त्तन। स्वाहाऽकृतानि। आ। गहि। उप।

२५ हव्यानि। वीतये। इंद्र। आ। गहि। श्रुधि। हवं। त्वां। अध्वरे।।स्१ प्र। तव्यसीं। नव्यसीं हुवंते

। धीतिं। अग्नये। वाचः। मतिं। सहसः। सूनवे। भरे। अपां। नपात्। यः। वसुऽभिः।

सह। प्रियः। होता। पृथिव्यां। नि। असीदत्। ऋत्वियः। सः। जायमानः। परमे। वि

ऽओमनि। आविः। अग्निः। अभवत्। मातरिश्वने। अस्य। क्रत्वा। संऽइधानस्य।

मज्मना। प्र। द्यावा। शोचिः। पृथिवी इति। अरोचयत्। अस्य। त्वेषाः। अजराः।

अस्य। भानवः। सुऽसंदृशः। सुऽप्रतीकस्य। सुऽद्युतः। त्वेऽभाक्षसः। अति। अ

क्तुः। न। सिंधवः। अग्नेः। रेजंते। अससंतः। अजराः। यं। आऽईरिरे। भृगवः। वि २५

श्वऽवेदसं। नाभा। पृथिव्याः। भुवनस्य। मज्मना। अग्निं। तं। गीःऽभिः। हिनु

हि। स्वे। आ। दमे। यः। एकः। वस्वः। वरुणः। न। राजति। न। यः। वराय। मरुतांऽइव
। स्वनः। सेनाऽइव। सृष्टा। दिव्या। यथा। अशनिः। अग्निः। जंभैः। तिगितैः। अ-
त्ति। भर्वति। योधः। न। शत्रून्। सः। वना। नि। ऋंजते। कुवित्। नः। अग्निः। उ-
चथस्य। वीः। असत्। वसुः। कुवित्। वसुऽभिः। कामं। आऽवरत्। चोदः। कु-
वित्। तुतुज्यात्। सातये। धियः। शुचिऽप्रतीकं। तं। अया। धिया। गृणे। घृ-
तऽप्रतीकं। वः। ऋतस्य। धूःऽसदं। अग्निं। मित्रं। न। संऽइधानः। ऋंजते। इंधा-
नः। अक्रः। विदथेषु। दीद्यत्। शुक्रऽवर्णां। उत्। ऊं इति। नः। यंसते। धियं।
अप्रऽयुच्छन्। अप्रयुच्छत्ऽभिः। अग्ने। शिवेभिः। नः। पायुऽभिः। पाहि। शग्मैः।
अदब्धेभिः। अदृपितेभिः। इष्टे। अनिमिषत्ऽभिः। परि। पाहि। नः। जाः॥ सू १२

प॰ द्वि॰ २
२५

एति। प्र। होता। व्रतं। अस्य। मायया। ऊर्ध्वां। दधानः। शुचिऽपेशसं। धियं। अभि। स्रु
चः। क्रमते। दक्षिणाऽआवृतः। याः। अस्य। धाम। प्रथमं। ह। निंसते। अभि। ईं।
ऋतस्य। दोहनाः। अनूषत। योनौ। देवस्य। सदने। परिऽवृताः। अपां। उपऽस्थे। वि
ऽभृतः। यत्। आ। अवसत्। अध। स्वधाः। अधयत्। याभिः। ईयते। युयूषतः। सऽवय
सा। तत्। इत्। वपुः। समानं। अर्थं। विऽतरित्रता।। मिथः। आत्। ईं। भगः। न। हव्यः। सं
। अस्मत्। आ। वोळ्हुः। न। रश्मीन्। सं। अयंस्त। सारथिः। यं। ईं। द्वा। सऽवयसा। सप
र्यतः। समाने। योना। मिथुना। संऽओकसा। दिवा। न। नक्तं। पलितः। युवा। २५
अजनि। पुरु। चरन्। अजरः। मानुषा। युगा। तं। ईं। हिन्वंति। धीतयः। दश।।

विप्रैः। देवं। मर्तासः। ऊतये। हवामहे। धनोः। अधि। प्रऽवतः। आ। सः। ऋण्वति।
अभिव्रजत्ऽभिः। वयुना। नवा। अधित। त्वं। हि। अग्ने। दिव्यस्य। राजसि। त्वं। पा
र्थिवस्य। पशुपाःऽइव। त्मना। एनी इति। ते। एते इति। बृहती इति। अभिऽश्रि
या। हिरण्ययी इति। वक्करी इति। बर्हिः। आशाते इति। अग्ने। जुषस्व। प्रति।
हर्य। तत्। वचः। मंद्र। स्वधाऽवः। ऋतऽजात। सुक्रतो इति सुऽक्रतो। यः। विश्व
तः। प्रत्यङ्। असि। दर्शतः। रण्वः। संऽदृष्टौ। पितुमान्ऽइव। क्षयः। सू १३ तं। पृच्छ
ता। सः। जगाम। सः। वेद। सः। चिकित्वान्। ईयते। सः। नु। ईयते। तस्मिन्। संति।
प्रऽशिषः। तस्मिन्। इष्टयः। सः। वाजस्य। शवसः। शुष्मिणः। पतिः। तं। दूतं। पृच्छ
ति। न। सिमः। वि। पृच्छति। स्वेनऽइव। धीरः। मनसा। यत्। अग्रभीत्। न। मृष्यते।

प॰ द्वि॰ २ प्रथमं। न। अपरं। वृद्धः। अस्य। क्रत्वा। सचते। अप्रंऽदृपितः। तं। इत्। गच्छंति। जुह्वः।
२६ तं। अर्वतीः। विश्वानि। एकः। श्रृणवत्। वचांसि। मे। पुरुऽप्रैषः। ततुरिः। यज्ञऽ
साधनः। अच्छिद्रऽऊतिः। शिशुः। आ। अदत्त। सं। रभः। उपऽस्थायं। चरति। य
त्। संऽआरत। सद्यः। जातः। तत्सार। युज्येभिः। अभि। श्वांतं। मृशते। नांद्ये। मुदे।
[illegible]। यत्। ईं। गच्छंति। उशतीः। अपिऽस्थितं। सः। ईं। मृगः। अप्यः। वनर्गुः। उप।
त्वचि। उपऽमस्यां॥ नि। धायि। वि। अब्रवीत्। वयुना। मर्तेभ्यः। अग्निः। विद्वान्।
ऋतऽचित्। हि। सत्यः। सू१४ त्रिऽमूर्धानं। सप्तऽरश्मिं। गृणीषे। अनूनं। अग्निं
। पित्रोः। उपऽस्थे। निऽसत्तं। अस्य। चरतः। ध्रुवस्य। विश्वा। दिवः। रोचना। आप २५
प्रिऽवांसं। उक्षा। महान्। अभि। ववक्षे। एने इति। अजरः। तस्थौ। इतःऽऊतिः।

ऋष्वः । उर्व्याः । पदः । नि । दधाति । सानौ । रिहंति । ऊधः । अरुषासः । अस्य । समानं ।
वत्सं । अभि । संचरंती इति संऽचरंती । विष्वक् । धेनू इति । वि । चरतः । सुमेके इति सुऽ
मेके । अनपऽवृज्यान् । अध्वनः । मिमाने इति । विश्वान् । केतान् । अधि । महः । दधा
ने इति । धीरासः । पदं । कवयः । नयंति । नाना । हृदा । रक्षमाणाः । अजुर्यं । सिसासंतः
। परि । अपश्यंत । सिंधुं । आविः । एभ्यः । अभवत् । सूर्यः । नॄन् । दिदृक्षेण्यः । परि ।
काष्ठासु । जेन्यः । ईळेन्यः । महः । अर्भाय । जीवसे । पुरुऽत्रा । यत् । अभवत् । सूः
अह । एभ्यः । गर्भेभ्यः । मघऽवा । विश्वऽदर्शतः ॥५॥१५ कथा । ते । अग्ने । शुचयंतः ।
आयोः । ददाशुः । वाजेभिः । आशुषाणाः । उभे इति । यत् । तोके इति । तनये । दधानाः ।
ऋतस्य । सामन् । रणयंत । देवाः ॥ बोध । मे । अस्य । वचसः । यविष्ठ । मंहिष्ठस्य । प्रऽ

भंतस्य। स्वधाऽवः। पीयति। त्वः। अनु। त्वः। गृणाति। वंदारुः। ते। तन्वं। वंदे। अग्ने। ये
।पायवः। मामतेयं। ते। अग्ने। पश्यंतः। अंधं। दुःऽइतात्। अरक्षन्। ररक्ष। ता
न्। सुऽकृतः। विश्वऽवेदाः। दिप्संतः। इत्। रिपवः। न। अह। देभुः। यः। नः। अग्ने।
अररिऽवान्। अघऽयुः। अरातिऽवा। मर्चयति। द्वयेन। मंत्रः। गुरुः। पुनः। अ
स्तु। सः। अस्मै। अनु। मृक्षीष्ट। तन्वं। दुःऽउक्तैः। उत। वा। यः। सहस्य। प्रऽविद्वा
न्। मर्तः। मर्तं। मर्चयति। द्वयेन। अतः। पाहि। स्तवमान। स्तुवंतं। अग्ने।
माकिः। नः। दुःऽइताय। धायीः॥ १६ ॥ विष्टः। मातरिश्वा। होतारं। विश्वऽअप्सुं
।विश्वऽदेव्यं। नि। यं। दधुः। मनुष्यासु। विक्षु। स्वः। न। चित्रं। वपुषे। विभाऽवं। ददा
नं। इत्। न। ददभंत। मन्म। अग्निः। वरूथं। मम। तस्य। चाकन्। जुषंत। विश्वा। नि।

अस्य। कर्म। उपऽस्तुतिं। भरमाणस्य। कारोः। नित्ये। चित्। नु। यं। सदने। जगृभ्रे।
प्रशस्तिऽभिः। दधिरे। यज्ञियासः। प्र। सु। नयंत। गृभयंतः। इष्टौ। अश्वासः। न। रथ्यः।
ररहाणाः। पुरूणि। दस्मः। नि। रिणाति। जंभैः। आत्। रोचते। वने। आ। विभाऽ
वा। आत्। अस्य। वातः। अनु। वाति। शोचिः। अस्तुः। न। शर्यां। असनां। अनु। द्यू
न्। न। यं। रिपवः। न। रिषण्यवः। गर्भे। संतं। रेषणाः। रेषयंति। अंधाः। अपश्याः।
न। दभन्। अभिऽख्या। नित्यासः। ईं। प्रेतारः। अरक्षन्॥ १७ महः। सः। रायः। आ।
ईषते। पतिः। दन्। इनः। इनस्य। वसुनः। पदे। आ। उप। ध्रजंतं। अद्रयः। विधन्।
इत्। सः। यः। वृषा। नरां। न। रोदस्योः। श्रवःऽभिः। अस्ति। जीवपीतऽसर्गः। प्र। यः। स
स्राणः। शिश्रीत। योनौ। आ। यः। पुरं। नार्मिणीं। अदीदेत्। अत्यः। कविः। नभ

प॰ द्वि॰ २ न्यः। न। अर्वा। सूरः। न। रुरुक्वान्। शतऽआत्मा। अभि। द्विऽजन्मा। त्री। रोचना
२८ नि। विश्वा। रजांसि। शुशुचानः। अस्थात्। होता। यजिष्ठः। अपां। सधऽस्थे। अ
यं। सः। होता। यः। द्विऽजन्मा। विश्वा। दधे। वार्याणि। श्रवस्या। मर्त्तः। यः। अस्मै।
सुऽतुकः। ददाश ॥५॥८ पुरु। त्वा। दाश्वान्। वोचे। अरिः। अग्ने। तव। स्वित्। आ
। तोदस्यऽइव। शरणे। आ। महस्य। वि। अनिनस्य। धनिनः। प्रऽहोषे। चित्। अ
ररुषः। कुदा। चन। प्रऽजिगत्नः। अदैवऽयोः। सः। चंद्रः। विप्र। मर्त्यः। महः। व्राध
न्ऽतमः। दिवि। प्रऽप्र। इत्। ते। अग्ने। वनुषः। स्याम ॥३॥९ मित्रं। न। यं। शिम्या। गो
षु। गव्यवः। सुऽआध्यः। विदथे। अप्ऽसु। जीजनन्। अरेजेतां। रोदसी इति। पा
जसा। गिरा। प्रति। प्रियं। यजतं। जनुषां। अवः। यत्। ह। त्यत्। वां। पुरुऽमीळ्ह २८

स्य । सोमिनः । प्र । मित्रासः । न । दधिरे । सुऽआभुवः । अध । क्रतुं । विदतं । गातुं ।
अर्चते । उत । श्रुतं । वृषणा । पस्त्यऽवतः । आ । वां । भूषन् । क्षितयः । जन्म । रोद
स्योः । प्रऽवाच्यं । वृषणा । दक्षसे । महे । यत् । ईं । ऋताय । भरथः । यत् । अर्वते । प्र । हो
त्रया । शिम्या । वीथः । अध्वरं । प्र । सा । क्षितिः । असुर । या । महि । प्रिया । ऋतऽवानौ ।
ऋतं । आ । घोषथः । बृहत् । युवं । दिवः । बृहतः । दक्षं । आऽभुवं । गां । न । धुरि । उप ।
युंजाथेइति । अपः । महीइति । अत्र । महिना । वारं । ऋण्वथः । अरेणवः । तुजः ।
आ । सद्मन् । धेनवः । स्वरंति । ताः । उपरऽताति । सूर्यं । आ । निऽम्रुचः । उषसः । तक्व
वीःऽइव । २० आ । वां । ऋताय । केशिनीः । अनूषत । मित्र । यत्र । वरुण । गातुं । अर्च
थः । अव । त्मना । सृजतं । पिन्वतं । धियः । युवं । विप्रस्य । मन्मनां । इरज्यथः । यः ।

वयः। दधाथे इति। रेवत्।५

प॰द्वि॰२ वां। यज्ञैः। शशमानः। ह। दाशति। कविः। होता। यजति। मन्मऽसाधनः। उप। अ
२९ ह। तं। गच्छथः। वीथः। अध्वरं। अच्छ। गिरः। सुऽमतिं। गंत। अस्मयू इत्यस्मऽयू।
युवां। यज्ञैः। प्रथमा। गोभिः। अंजते। ऋतऽवाना। मनसः। न। प्रऽयुक्तिषु। भ
रंति। वां। मन्मना। संऽयता। गिरः। अदृप्यता। मनसा। रेवत्। आशाथे इति।
रेवत्। आशाथे इति। नरा। मायाभिः। इतःऽऊति। माहिनं। न। वां। द्यावः। अहऽ
भिः। न। उत। सिंधवः। न। देवऽत्वं। पणयः। न। आनशुः। मघं।२१। युवं। वस्त्राणि
। पीवसा। वसाथे इति। युवोः। अच्छिद्राः। मंतवः। ह। सर्गाः। अव। अतिरतं। अनृ
तानि। विश्वा। ऋतेन। मित्रावरुणा। सचेथे इति। एतत्। चन। त्वः। वि। चिकेतत्। २९
एषां। सत्यः। मंत्रः। कविऽशस्तः। ऋघावान्। त्रिःऽअश्रिं। हंति। चतुःऽअश्रिः। उ

ग्रः। देवऽनिदः। ह। प्रथमाः। अजूर्यन्। अपात्। एति। प्रथमा। पत्ऽवतीनां। कः।
तत्। वां। मित्रावरुणा। आ। चिकेत। गर्भः। भारं। भरति। आ। चित्। अस्य। ऋतं।
पिपर्त्ति। अनृतं। नि। तारीत्। प्रऽयंतं। इत्। परि। जारं। कनीनां। पश्यामसि। न।
उपऽनिपद्यमानं। अनवऽपृग्णा। विऽतता। वसानं। प्रियं। मित्रस्य। वरुणस्य
। धाम। अनश्वः। जातः। अनभीशुः। अर्वा। कनिक्रदत्। पतयत्। ऊर्ध्वऽसानुः।
अचित्तं। ब्रह्म। जुजुषुः। युवानः। प्र। मित्रे। धाम। वरुणे। गृणंतः। आ। धेनवः। मा
मतेयं। अवंतीः। ब्रह्मऽप्रियं। पीपयन्। सस्मिन्। ऊधन्। पित्वः। भिक्षेत। वयु
नानि। विद्वान्। आसा। आऽविवासन्। अदितिं। उरुष्येत्। आ। वां। मित्रावरु
णा। हव्यऽजुष्टिं। नमसा। देवौ। अवसा। ववृत्यां। अस्माकं। ब्रह्म। पृतनासु। सह्याः।

अस्माकं। वृष्टिः। दिव्या। सुऽपारा। सू२२ यजोमहे। वां। महः। सऽजोषाः। हव्येभिः।
मित्रावरुणा। नमःऽभिः। घृतैः। घृतस्नू इति घृतऽस्नू। अध। यत्। वां। अस्मे इति
अध्वर्यवः। न। धीतिऽभिः। भरंति। प्रऽस्तुतिः। वां। धाम। न। प्रऽयुक्तिः। अयामि। मि
त्रावरुणा। सुऽवृक्तिः। अनक्ति। यत्। वां। विदथेषु। होता। सुम्नं। वां। सूरिः। वृषणा।
इयक्षन्। पीपाय। धेनुः। अदितिः। ऋताय। जनाय। मित्रावरुणा। हविःऽ
दे। हिनोति। यत्। वां। विदथे। सपर्यन्। सः। रातऽहव्यः। मानुषः। न। होता। उ
त। वां। विक्षु। मध्वासु। अंधः। गावः। आपः। च। पीपयंत। देवीः। उतो इति। नः। अ
स्य। पूर्व्यः। पतिः। दन्। वीतं। पातं। पयसः। उस्रियायाः। सू२३ विष्णोः। नु। कं। वी
र्याणि। प्र। वोचं। यः। पार्थिवानि। विऽममे। रजांसि। यः। अस्कभायत्। उत्ऽ

तरं । सधऽस्थं । विऽचक्रमाणः । त्रेधा । उरुऽगायः ॥ प्र । तत् । विष्णुः । स्तवते । वीर्येण । मृ
गः । न । भीमः । कुचरः । गिरिऽस्थाः । यस्य । उरुषु । त्रिषु । विऽक्रमणेषु । अधिऽक्षियं
ति । भुवनानि । विश्वा ॥ प्र । विष्णवे । शूषं । एतु । मन्म । गिरिऽक्षिते । उरुऽगायाय । वृ
ष्णे । यः । इदं । दीर्घं । प्रऽयतं । सधऽस्थं । एकः । विऽममे । त्रिऽभिः । इत् । पदेभिः ॥ यस्य । त्री
। पूर्णा । मधुना । पदानि । अक्षीयमाणा । स्वधया । मदंति । यः । ऊं इति । त्रिऽधातु । पृ
थिवीं । उत । द्यां । एकः । दाधार । भुवनानि । विश्वा ॥ तत् । अस्य । प्रियं । अभि ।
पाथः । अश्यां । नरः । यत्र । देवऽयवः । मदंति । उरुऽक्रमस्य । सः । हि । बंधुः । इ
त्था । विष्णोः । पदे । परमे । मध्वः । उत्सः ॥ ता । वां । वास्तूनि । उश्मसि । गमध्यै । य
त्र । गावः । भूरिऽशृंगाः । अयासः । अत्र । अह । तत् । उरुऽगायस्य । वृष्णः । प

रमं। पदं। अव। भाति। भूरि। २४ ।०। अंधसः। धियाऽयते। महे। शूराय। विष्ण
वे। च। अर्चत। या। सानुनि। पर्वतानां। अदाभ्या। महः। तस्थतुः। अर्वताऽइ
व। साधुना। त्वेषं। इत्था। संऽअरणं। शिमीऽवतोः। इंद्राविष्णू इति। सुतऽपाः।
वां। उरुष्यति। या। मर्त्याय। प्रतिऽधीयमानं। इत्। कृशानोः। अस्तुः। असनां
।उरुष्यथः। ताः। ईं। वर्धंति। महि। अस्य। पौंस्यं। नि। मातरा। नयति। रेतसे।
भुजे। दधाति। पुत्रः। अवरं। परं। पितुः। नाम। तृतीयं। अधि। रोचने। दिवः।
तत्ऽतत्। इत्। अस्य। पौंस्यं। गृणीमसि। इनस्य। त्रातुः। अवृकस्य। मीळ्हुषः।
यः। पार्थिवानि। त्रिऽभिः। इत्। विऽगामऽभिः। उरु। क्रमिष्ट। उरुऽगायाय। जी
वसे। द्वे इति। इत्। अस्य। क्रमणे इति। स्वःऽदृशः। अभिऽख्याय। मर्त्यः। भुरण्य

त्ति। तृतीयं। अस्य। नकिः। आ। दधर्षत्ति। वयः। चन। पतयंतः। पतत्रिणः। चतुःऽभिः। साकं। नवतिं। च। नामऽभिः। चक्रं। न। वृत्तं। व्यतीन्। अवीविपत्। बृहत्ऽशरीरः। विऽमिमानः। ऋक्वऽभिः। युवा। अकुमारः। प्रति। एति। आऽहवं। ॥२५ भव। मित्रः। न। शेव्यः। घृतऽआसुतिः। विभूतऽद्युम्नः। एवऽयाः। ऊं इत्ति। सऽप्रथाः। अध। ते। विष्णो इत्ति। विदुषा। चित्। अर्ध्यः। स्तोमः। यज्ञः। च। राध्यः। हविष्मता। यः। पूर्व्याय। वेधसे। नवीयसे। सुमत्ऽजानये। विष्णवे। ददाशति। यः। जातं। अस्य। महतः। महि। ब्रवत्। सः। इत्। ऊं इत्ति। श्रवःऽभिः। युज्यं। चित्। अभि। असत्। तं। ऊं इत्ति। स्तोतारः। पूर्व्यं। यथा। विद। ऋतस्य। गर्भं। जनुषा। पिपर्तन। आ। अस्य। जानंतः। नाम। चित्। विवक्तन। महः। ते। विष्णो इत्ति। सुऽमतिं। भजामहे। तं। अ

प॰ द्वि॰ २ स्य।राजा।वरुणः।तं।अश्विना।क्रतुं।सचंत।मारुतस्य।वेधसः।दाधार।दक्षं।उ
३२ त्ऽतमं।अहःऽविदं।व्रजं।च।विष्णुः।सखिऽवान्।अपऽऊर्णुते।आ।यः।विवाय।
सचथाय।दैव्यः।इंद्राय।विष्णुः।सुऽकृते।सुकृत्ऽतरः।वेधाः।अजिन्वत्।त्रिऽस
धस्थः।आर्यं।ऋतस्य।भागे।यजमानं।आ।अभजत्।सू२६ ॥अनुवाकः॥ अबोधि
।अग्निः।ज्मः।उत्।एति।सूर्यः।वि।उषाः।चंद्रा।मही।आवः।अर्चिषा।अयुक्षातां
।अश्विना।यातवे।रथं।प्र।असावीत्।देवः।सविता।जगत्।पृथक्।यत्।युंजा
थे।इति।वृषणं।अश्विना।रथं।घृतेन।नः।मधुना।क्षत्रं।उक्षतं।अस्माकं।ब्रह्म।पृ
तनासु।जिन्वतं।वयं।धना।शूरऽसाता।भजेमहि।अर्वाङ्।त्रिऽचक्रः।मधुऽवाह
नः।रथः।जीरऽअश्वः।अश्विनोः।यातु।सुऽस्तुतः।त्रिऽवंधुरः।मघऽवा।विश्वऽ ३२

सौभगः।शं।नः।आ।वक्षत्।द्विऽपदे।चतुःऽपदे।०।मधुऽमत्या।नः।कशया।मिमि
क्षतं।०।युवं।ह।गर्भं।जगतीषु।धत्थः।युवं।विश्वैषु।भुवनेषु।अंतरिति।युवं।अग्निं
।च।वृषणौ।अपः।च।वनस्पतीन्।अश्विनौ।ऐरयेथां।युवं।ह।स्थः।भिषजा।भे
षजेभिः।अथो इति।ह।स्थः।रथ्या।रथ्येभिरिति रथ्येभिः।अथो इति।ह।क्षत्रं।
अधि।धत्थः।उग्रा।यः।वां।हविष्मान्।मनसा।ददाश।२७ ॥इति द्वियाष्टके ती
द्वितीयोध्यायः॥ ॥ओम्॥वसू इति।रुद्रा।पुरुमंतू इति पुरुऽमंतू।वृधंता।द
शस्यतं।नः।वृषणौ।अभिष्टौ।दस्रा।ह।यत्।रेक्णः।औचथ्यः।वां।प्र।यत्।सस्रा
थे इति।अकवाभिः।ऊती।कः।वां।दाशत्।सुऽमतये।चित्।अस्यै।वसू इति।
यत्।धेथे इति।नमसा।पदे।गोः।जिगृतं।अस्मे इति।रेवतीः।पुरंऽधीः।काम

१.द्वि.३ प्रेणऽइव । मनसा । चरंता । युक्तः । ह । यत् । वां । तौग्र्याय । पेरुः । वि । मध्ये । अर्णसः ।
३३ धायि । पज्रः । उप । वां । अवः । शरणं । गमेयं । शूरः । न । अज्म । पतयत्ऽभिः । एवैः । उ
पऽस्तुतिः । औचथ्यं । उरुष्येत् । मा । मां । इमे इति । पतत्रिणी इति । वि । दुग्धां । मा । मां
। एधः । दशऽतयः । चितः । धाक् । प्र । यत् । वां । बद्धः । त्मनि । खादति । क्षां । न । मा । ग
रन् । नद्यः । मातृऽतमाः । दासाः । यत् । ईं । सुऽसमुब्धं । अवऽअधुः । शिरः । यत् । अ
स्य । त्रैतनः । विऽतक्षत् । स्वयं । दासः । उरः । अंसौ । अपि । ग्धेति ग्ध । दीर्घऽतमाः ।
मामतेयः । जुजुर्वान् । दशमे । युगे । अपां । अर्थं । यतीनां । ब्रह्मा । भवति । सार
थिः ॥१ प्र । द्यावा । यज्ञैः । पृथिवी इति । ऋतऽवृधा । मही इति । स्तुषे । विदथेषु । प्रऽचे ३३
तसा । देवेभिः । ये इति । देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे । सुऽदंससा । इत्था । धिया । वार्याणि ।

प्रऽभूषतः। उत। मन्ये। पितुः। अद्रुहः। मनः। मातुः। महि। स्वऽतवः। तत्। हवीमऽ
भिः। सुऽरेतसा। पितरा। भूम। चक्रतुः। उरु। प्रऽजायाः। अमृतं। वरीमऽभिः। ते।
सूनवः। सुऽअपसः। सुऽदंससः। मही इति। जज्ञुः। मातरा। पूर्वऽचित्तये। स्थातुः।
च। सत्यं। जगतः। च। धर्मणि। पुत्रस्य। पाथः। पदं। अद्वयाविनः। ते। मायिनः। ममि
रे। सुऽप्रचेतसः। जामी इति। सयोनी इति सऽयोनी। मिथुना। संऽओकसा। नव्यंऽ
ऽनव्यं। तंतुं। आ। तन्वते। दिवि। समुद्रे। अंतरिति। कवयः। सुऽदीतयः। तत्। राधः।
अद्य। सवितुः। वरेण्यं। वयं। देवस्य। प्रऽसवे। मनामहे। अस्मभ्यं। द्यावापृथिवी इति।
सुऽचेतुना। रयिं। धत्तं। वसुऽमंतं। शतऽग्विनं। ॥२ ते इति। हि। द्यावापृथिवी इति। वि
श्वऽशंभुवा। ऋतवरी इत्यृतऽवरी। रजसः। धारयत्कवी इति धारयत्ऽकवी। सुज

प॰ द्वि॰ २ न्मनी इति सुऽजन्मनी। धिषणे इति। अंतः। ईयते। देवः। देवी इति। धर्मणा। सूर्यः।
३४ शुचिः। उरुऽव्यचसा। महिनी इति। असश्चता। पिता। माता। च। भुवनानि। रक्षतः
। सुधृष्टमे इति सुऽधृष्टमे। वपुष्ये३ इति। न। रोदसी इति। पिता। यत्। सीं। अभि। रू
पैः। अवासयत्। सः। वह्निः। पुत्रः। पित्रोः। पवित्रऽवान्। पुनाति। धीरः। भुवनानि। मा
यया। धेनुं। च। पृश्निं। वृषभं। सुऽरेतसं। विश्वाहा। शुक्रं। पयः। अस्य। धुक्षत। अयं।
देवानां। अपसां। अपःऽतमः। यः। जजान। रोदसी इति। विश्वऽशंभुवा। वि। यः। म
मे। रजसी इति। सुक्रतुऽयया। अजरेभिः। स्कंभनेभिः। सं। आनृचे। ते इति। नः।
गृणाने इति। महिनी इति। महि। श्रवः। क्षत्रं। द्यावा। पृथिवी इति। धासथः। बृहत्।
येन। अभि। कृष्टीः। ततनाम। विश्वहा। पनाय्यं। ओजः। अस्मे इति। सं। इन्वतं॥५॥२ ३४

किं। ऊं इति। श्रेष्ठः। किं। यविष्ठः। नः। आ। अजगन्। किं। ईयते। दूत्यं। कत्। यत्। ऊचि
म। न। निंदिम। चमसं। यः। महाऽकुलः। अग्ने। भ्रातः। द्रुणः। इत्। भूतिं। ऊदिम। ए
कं। चमसं। चतुरः। कृणोतन। तत्। वः। देवाः। अब्रुवन्। तत्। वः। आ। अगमं। सौ
धन्वनाः। यदि। एव। करिष्यथ। साकं। देवैः। यज्ञियासः। भविष्यथ। अग्निं। दूतं। प्र
ति। यत्। अब्रवीतन। अश्वः। कर्त्वः। रथः। उत। इह। कर्त्वः। धेनुः। कर्त्वा। युवशा
। कर्त्वा। द्वा। तानि। भ्रातः। अनु। वः। कृत्वी। आ। इमसि। चकृऽवांसः। ऋभवः। त
त्। अपृच्छत। क्व। इत्। अभूत्। यः। स्यः। दूतः। नः। आ। अजगन्। यदा। अवऽअ
ख्यत्। चमसान्। चतुरः। कृतान्। आत्। इत्। त्वष्टा। ग्नासु। अंतः। नि। आनजे।
हनाम। एनान्। इति। त्वष्टा। यत्। अब्रवीत्। चमसं। ये। देवऽपानं। अनिंदिषुः।

प० द्वि० ३
३५

अन्या। नामानि। कृण्वते। सुते। सचा। अन्यैः। एनान्। कन्या। नामऽभिः। स्परत्।
।५ इंद्रः। हरी इति। युयुजे। अश्विना। रथं। बृहस्पतिः। विश्वऽरूपां। उप। आजत। ऋ
भुः। विऽभ्वा। वाजः। देवान्। अगच्छत। सुऽअपसः। यज्ञियं। भागं। ऐतन। निः।
चर्मणः। गां। अरिणीत। धीतिऽभिः। या। जरंता। युवशा। ता। अकृणोतन। सौ
धन्वनाः। अश्वात्। अश्वं। अतक्षत। युक्त्वा। रथं। उप। देवान्। अयातन। इदं।
उदकं। पिबत। इति। अब्रवीतन। इदं। वा। घ। पिबत। मुंजऽनेजनं। सौधन्वनाः। यदि
।तत्। नऽइव। हर्यथ। तृतीये। घ। सवने। मादयाध्वै। आपः। भूयिष्ठाः। इति। एकः
।अब्रवीत्। अग्निः। भूयिष्ठः। इति। अन्यः। अब्रवीत्। वधःऽयंतीं। बहुऽभ्यः। प्र।
एकः। अब्रवीत्। ऋता। वदंतः। चमसान्। अपिंशत। श्रोणां। एकः। उदकं। गां। ३५

अव। अजन्ति। मांसं। एकः। पिंशति। सूनया। आऽभृतं। आ। निऽम्रुचः। शकृत्। एकः।
अप। अभरत्। किं। स्वित्। पुत्रेभ्यः। पितरौ। उप। आवतुः। ५ उद्वत्ऽसु। अस्मै।
अकृणोतन। तृणं। निवत्ऽसु। अपः। सुऽअपस्यया। नरः। अगोह्यस्य। यत्।
असस्तन। गृहे। तत्। अद्य। इदं। ऋभवः। न। अनु। गच्छथ। संऽमील्य। यत्। भु
वना। परिऽअसर्पत। क्व। स्वित्। तात्या। पितरा। वः। आसतुः। अशपत। यः। कर
स्नं। वः। आऽददे। यः। प्र। अब्रवीत्। प्रो इति। तस्मै। अब्रवीतन। सुसुप्वांसः। ऋभ
वः। तत्। अपृच्छत। अगोह्य। कः। इदं। नः। अबूबुधत्। श्वानं। बस्तः। बोधयितारं।
अब्रवीत्। संवत्सरे। इदं। अद्य। वि। अख्यत। दिवा। यांति। मरुतः। भूम्या। अग्निः
। अयं। वातः। अंतरिक्षेण। याति। अत्ऽभिः। याति। वरुणः। समुद्रैः। युष्मान्।

प॰ द्वि॰ २ इङ्खंतेः। ग्नावसः। नपात्। सूद मा। नः। मित्रः। वरुणः। अर्यमा। आयुः। इंद्रः। ऋभुक्षाः।
३६ मरुतः। परि। ख्यन्। यत्। वाजिनः। देवऽजातस्य। सप्तेः। प्रऽवक्ष्यामः। विदथे।
वीर्याणि। यत्। निःऽनिजा। रेक्णसा। प्रावृतस्य। रातिं। गृभीतां। मुखतः। नयंति।
सुऽप्राङ्। अजः। मेम्यत्। विश्वऽरूपः। इंद्रापूष्णोः। प्रियं। अपि। एति। पाथः। एषः।
छागः। पुरः। अश्वेन। वाजिना। पूष्णः। भागः। नीयते। विश्वऽदेव्यः। अभिऽप्रियं।
यत्। पुरोळाशं। अर्वता। त्वष्टा। इत्। एनं। सौश्रवसाय। जिन्वति। यत्। हविष्यं।
ऋतुऽशः। देवऽयानं। त्रिः। मानुषाः। परि। अश्वं। नयंति। अत्र। पूष्णः। प्रथमः।
भागः। एति। यज्ञं। देवेभ्यः। प्रतिऽवेदयन्। अजः। होता। अध्वर्युः। आऽवयाः। ३६
अग्निंऽइंधः। ग्रावऽग्राभः। उत। शंस्ता। सुऽविप्रः। तेन। यज्ञेन। सुऽअरंकृतेन।

यत्। हस्तयोः। शमितुः। ७

सुऽइष्टेन। वक्षणाः। आ। पृणध्वं। ७ यूपऽव्रस्काः। उत। ये। यूपऽवाहाः। चषालं। ये। अश्वऽयूपाय। तक्षति। ये। च। अर्वते। पचनं। संऽभरंति। उतो इति। तेषां। अभिऽगूर्तिः। नः। इन्वतु। उप। प्र। अगात्। सुऽमत्। मे। अधायि। मन्म। देवानां। आशाः। उप। वीतऽपृष्ठः। अनु। एनं। विप्राः। ऋषयः। मदंति। देवानां। पुष्टे। चकृम। सुऽबंधुं। यत्। वाजिनः। दाम। संऽदानं। अर्वतः। या। शीर्षण्या। रशना। रज्जुः। अस्य। यत्। वा। घ। अस्य। प्रऽभृतं। आस्ये। तृणं। सर्वा। ता। ते। अपि। देवेषु। अस्तु। यत्। अश्वस्य। क्रविषः। मक्षिका। आश। यत्। वा। स्वरौ। स्वऽधितौ। रिप्तं। अस्ति। यत्। नखेषु। ० यत्। ऊवध्यं। उदरस्य। अपऽवाति। यः। आमस्य। क्रविषः। गंधः। अस्ति। सुऽकृता। तत्। शमितारः। कृण्वंतु। उत। मेधं। शृतऽपाकं। पचंतु। ०

प॰ द्वि॰ ३ यत् । ते । गात्रात् । अग्निना । पच्यमानात् । अभि । शूलं । निऽहतस्य । अवऽधावति ।
२७॰ मा । तत् । भूम्यां । आ । श्रिषत् । मा । तृणेषु । देवेभ्यः । तत् । उशत्ऽभ्यः । रातं । अस्तु ।
ये । वाजिनं । परिऽपश्यन्ति । पक्वं । ये । ईं । आहुः । सुरभिः । निः । हर । इति । ये । च । अ
र्वतः । मांसऽभिक्षां । उपऽआसते । ० । यत् । निऽईक्षणं । मांस्पचन्याः । उखायाः ।
या । पात्राणि । यूष्णः । आऽसेचनानि । ऊष्मण्या । अपिऽधाना । चरूणां । अंकाः । सूनाः
। परि । भूषंति । अश्वं । निऽक्रमणं । निऽसदनं । विऽवर्तनं । यत् । च । पड्वीशं । अर्वतः ।
यत् । च । पपौ । यत् । च । घासिं । जघास । ० । मा । त्वा । अग्निः । ध्वनयीत् । धूमऽगंधिः । मा ।
उखा । भ्राजंती । अभि । विक्त । जघ्रिः । इष्टं । वीतं । अभिऽगूर्त्तं । वषट्ऽकृतं । तं । देवासः । २७
प्रति । गृभ्णंति । अश्वं । ० यत् । अश्वाय । वासः । उपऽस्तृणंति । अधीवासं । या ।

हिरण्या। नि। अस्मै। संऽदानं। अर्वंतं। पड्बीशं। प्रिया। देवेषु। आ। यमयंति। यत्। ते।
सादे। महसा। शूकृतस्य। पार्ष्ण्या। वा। कशया। वा। तुतोद। स्रुचाऽइव। ता। हविषः।
अध्वरेषु। ब्रह्मणा। सूदयामि। चतुःऽत्रिंशत्। वाजिनः। देवऽबंधोः। वंक्रीः।
अश्वस्य। स्वऽधितिः। सं। एति। अच्छिद्रा। गात्रा। वयुना। कृणोत। परुःऽपरुः। अनुऽ
घुष्य। वि। शस्त। एकः। त्वष्टुः। अश्वस्य। विऽशस्ता। द्वा। यंतारा। भवतः। तथा। ऋतुः।
या। ते। गात्राणां। ऋतुऽथा। कृणोमि। ताऽपिंडानां। प्र। जुहोमि। अग्नौ। मा। त्वा। ता।
तपत्। प्रियः। आत्मा। अपिऽयंतं। मा। स्वधितिः। तन्वः। आ। तिष्ठिपत्। ते। मा। ते।
गृध्नुः। अविऽशस्ता। अतिऽहाय। छिद्रा। गात्राणि। असिना। मिथु। करिति। कः। न।
वै। ऊं इति। एतत्। म्रियसे। न। रिष्यसि। देवान्। इत्। एषि। पथिऽभिः। सुऽगेभिः। हरी

प॰द्वि॰३
३८

इति। ते। युंजा। पृषती इति। अमृतं। उप। अस्थात्। वाजी। धुरि। रासभस्य। सुऽग
व्यें। नः। वाजी। सुऽअश्व्यं। पुंसः। पुत्रान्। उत। विश्वऽपुषं। रयिं। अनागाःऽत्वं। नः।
अदितिः। कृणोतु। क्षत्रं। नः। अश्वः। वनतां। हविष्मान्। सू॰१० यत्। अक्रंदः। प्रथ
मं। जायमानः। उत्ऽयन्। समुद्रात्। उत। वा। पुरीषात्। श्येनस्य। पक्षा। हरिणस्य। बा
हू इति। उपऽस्तुत्यं। महि। जातं। ते। अर्वन्। यमेन। दत्तं। त्रितः। एनं। अयुनक्। इंद्रः।
एनं। प्रथमः। अधि। अतिष्ठत्। गंधर्वः। अस्य। रशनां। अगृभ्णात्। सूरात्। अश्वं।
वसवः। निः। अतष्ट। असि। यमः। असि। आदित्यः। अर्वन्। असि। त्रितः। गुह्येन।
व्रतेन। असि। सोमेन। समया। विऽपृक्तः। आहुः। ते। त्रीणि। दिवि। बंधनानि। त्री
णि। ते। आहुः। दिवि। बंधनानि। त्रीणि। अप्ऽसु। त्रीणि। अंतरिति। समुद्रे। उ

३९

तऽइव। मे। वरुणः। छन्त्सि। अर्वन्। यत्र। ते। आहुः। परमं। जनित्रं। इमा। ते। वा
जिन्। अवऽमार्जनानि। इमा। शफानां। सनितुः। निऽधाना। अत्र। ते। भद्राः
। रशनाः। अपश्यं। ऋतस्य। याः। अभिऽरक्षंति। गोपाः। ११ आत्मानं। ते। मनसा
। आरात्। अजानां। अवः। दिवा। पतयंतं। पतंगं। शिरः। अपश्यं। पथिऽभिः। सुऽ
गेभिः। अरेणुऽभिः। जेहमानं। पतत्रि। अत्र। ते। रूपं। उत्ऽतमं। अपश्यं। जिगी
षमाणं। इषः। आ। पदे। गोः। यदा। ते। मर्तः। अनु। भोगं। आनट्। आत्। इत्। ग्रसिष्ठः।
ओषधीः। अजीगः। इति। अनु। त्वा। रथः। अनु। मर्यः। अर्वन्। अनु। गावः। अनु। भ
नीनां। अ गः। कनु। व्रातासः। तव। सख्यं। ईयुः। अनु। देवाः। ममिरे। वीर्यं। ते। हिरण्यऽशृंगः
। अयः। अस्य। पादाः। मनः ऽजवाः। अवरः। इंद्रः। आसीत्। देवाः। इत्। अस्य। हविःऽ

प॰ द्वि॰ ३
३०

अद्यं। आयन्। यः। अर्वंतं। प्रथमः। अधिऽअतिष्ठत्। ईर्मऽअंतासः। सिलिकऽ
मध्यमासः। सं। शूरणासः। दिव्यासः। अत्याः। हंसाःऽइव। श्रेणिऽशः। यतंते। य
त्। आ। अक्षिषुः। दिव्यं। अज्मं। अश्वाः॥ ११ तव। शरीरं। पतयिष्णु। अर्वन्। तव। चित्तं।
वातःऽइव। ध्रजीमान्। तव। शृंगाणि। विऽस्थिता। पुरुऽत्रा। अरण्येषु। जर्भुराणा
। चरंति॥ ०। शासनं। वाजी। अर्वा। देवद्रीचा। मनसा। दीध्यानः। अजः। पुरः। नीय
ते। नाभिः। अस्य। अनु। पश्चात्। कवयः। यंति। रेभाः॥ ०। परमं। यत्। सधऽस्थं। अ
र्वान्। अच्छ। पितरं। मातरं। च। अद्य। देवान्। जुष्टेऽतमः। हि। गम्याः। अथ। आ।
शास्ते। दाशुषे। वार्याणि॥ १३ अस्य। वामस्य। पलितस्य। होतुः। तस्य। भ्राता। म
ध्यमः। अस्ति। अश्नः। तृतीयः। भ्राता। घृतऽपृष्ठः। अस्य। अत्र। अपश्यं। विश्प

३०

त्तिं । सप्तऽपुत्रं । सप्त । युंजंति । रथं । एकऽचक्रं । एकः । अश्वः । वहति । सप्तऽनामा । त्रि
ऽनाभि । चक्रं । अजरं । अनर्वं । यत्र । इमा । विश्वा । भुवना । अधि । तस्थुः । इमं । रथं । अ
धि । ये । सप्त । तस्थुः । सप्तऽचक्रं । सप्त । वहंति । अश्वाः । सप्त । स्वसारः । अभि । सं । नवंते ।
यत्र । गवां । निऽहिता । सप्त । नाम । कः । ददर्श । प्रथमं । जायमानं । अस्थन्ऽवंतं । यत्
। अनस्था । बिभर्ति । भूम्याः । असुः । असृक् । आत्मा । क्व । स्वित् । कः । विद्वांसं । उप । गात्
। प्रष्टुं । एतत् । पाकः । पृच्छामि । मनसा । अविऽजानन् । देवानां । एना । निऽहिता । प
दानि । वत्से । बष्कये । अधि । सप्त । तंतून् । वि । तत्निरे । कवयः । ओतवै । ऊं इति ।
। १४ अचिकित्वान् । चिकितुषः । चित् । अत्र । कवीन् । पृच्छामि । विद्मने । न । विद्वा
न् । वि । यः । तस्तंभ । षट् । इमा । रजांसि । अजस्य । रूपे । किं । अपि । स्वित् । एकं । इ

प॰ द्वि॰ ३
४०

ह। ब्रवीतु। यः। ईं। अंग। वेद। अस्य। वामस्य। निऽहितं। पदं। वेरितिवेः। शीर्ष्णः। क्षीरं।
दुह्रते। गावः। अस्य। वव्रिं। वसानाः। उदकं। पदा। अपुः। माता। पितरं। ऋते। आ। ब
भाज। धीती। अग्रे। मनसा। सं। हि। जग्मे। सा। बीभत्सुः। गर्भऽरसा। निऽविद्धा। न
मस्वतः। इत्। उपऽवाकं। ईयुः। युक्ता। माता। आसीत्। धुरि। दक्षिणायाः। अतिष्ठत्।
गर्भः। वृजनीषु। अंतरिति। अमीमेत्। वत्सः। अनु। गां। अपश्यत्। विश्वऽरूप्यं। त्रिषु
। योजनेषु। तिस्रः। मातॄः। त्रीन्। पितॄन्। बिभ्रत्। एकः। ऊर्ध्वः। तस्थौ। न। ईं। अव।
ग्लापयंति। मंत्रयंते। दिवः। अमुष्य। पृष्ठे। विश्वऽविदं। वाचं। अविश्वऽमिन्वां॥ १५
द्वादशऽअरं। नहि। तत्। जराय। वर्वर्ति। चक्रं। परि। द्यां। ऋतस्य। आ। पुत्राः। अ
ग्ने। मिथुनासः। अत्र। सप्त। शतानि। विंशतिः। च। तस्थुः। पंचऽपादं। पितरं। द्वा

४०

दशऽआकृतिं। दिवः। आहुः। परे। अर्धे। पुरीषिणं। अथ। इमे। अन्ये। उपरे। विऽ
चक्षणं। सप्तऽचक्रे। षट्ऽअरे। आहुः। अर्पितं। पंचऽअरे। चक्रे। परिऽवर्त्तमाने।
तस्मिन्। आ। तस्थुः। भुवनानि। विश्वा। तस्य। न। अक्षः। तप्यते। भूरिऽभारः। स
नात्। एव। न। शीर्यते। सऽनाभिः। सऽनेमि। चक्रं। अजरं। वि। वावृते। उत्ताना
यां। दश। युक्ताः। वहंति। सूर्यस्य। चक्षुः। रजसा। एति। आऽवृतं। तस्मिन्। आ
र्पिता। भुवनानि। विश्वा। साकंऽजानां। सप्तथं। आहुः। एकऽजं। षट्। इत्। य
माः। ऋषयः। देवऽजाः। इति। तेषां। इष्टानि। विऽहितानि। धामऽशः। स्थात्रे।
रेजंते। विऽकृतानि। रूपऽशः। १६ स्त्रियः। सतीः। तान्। ऊं इति। मे। पुंसः।
आहुः। पश्यत्। अक्षण्ऽवान्। न। वि। चेतत्। अंधः। कविः। यः। पुत्रः। सः। ईं।

प॰ द्वि॰ ३
४१

आ । चिकेत । यः । ता । विऽजानात् । सः । पितुः । पिता । असत् । अवः । परेण । परः । ए
ना । अवरेण । पदा । वत्सं । बिभ्रती । गौः । उत् । अस्थात् । सा । कद्रीची । कं । स्वि
त् । अर्धं । परा । अगात् । क्व । स्वित् । सूते । नहि । यूथे । अंतरिति । अवः । परेण
। पितरं । यः । अस्य । अनुऽवेद । परः । एना । अवरेण । कविऽयमानः । कः । इ
ह । प्र । वोचत् । देवं । मनः । कुतः । अधि । प्रऽजातं । ये । अर्वांचः । तान् । ऊं इति ।
पराचः । आहुः । ये । परांचः । तान् । ऊं इति । अर्वाचः । आहुः । इंद्रः । च । या । चक्रथुः
। सोम । तानि । धुरा । न । युक्ता । रजसः । वहंति । द्वा । सुऽपर्णा । सऽयुजा । सखाया ।
समानं । वृक्षं । परि । सस्वजाते इति । तयोः । अन्यः । पिप्पलं । स्वादु । अत्ति । अनश्न ४१
न् । अन्यः । अभि । चाकशीति । १७ ॥ सुऽपर्णाः । अमृतस्य । भागं । अनिऽमेषं ।
पत्रे

विदथा । अभि ऽ स्वरंति । इनः । विश्वस्य । भुवनस्य । गोपाः । सः । मा । धीरः । पाकं । अ
त्र । आ । विवेश । यस्मिन् । वृक्षे । मधु ऽ अदः । सु ऽ पर्णाः । नि ऽ विशंते । सुवते । च । अ
धि । विश्वे । तस्य । इत् । आहुः । पिप्पलं । स्वादु । अग्रे । तत् । न । उत् । नशत् । यः । पित
रं । न । वेद । यत् । गायत्रे । अधि । गायत्रं । आऽहितं । त्रैष्टुभात् । वा । त्रैष्टुभं । निः
ऽ अतक्षत । यत् । वा । जगत् । जगति । आऽहितं । पदं । ये । इत् । तत् । विदुः । ते ।
अमृतऽत्वं । आनशुः । गायत्रेण । प्रति । मिमीते । अर्कं । अर्केण । साम । त्रैष्टु
भेन । वाकं । वाकेन । वाकं । द्विऽपदा । चतुःऽपदा । अक्षरेण । मिमते । सप्त । वा
णीः । जगता । सिंधुं । दिवि । अस्तभायत् । रथंऽतरे । सूर्यं । परि । अपश्यत् । गा
यत्रस्य । संऽइधः । तिस्रः । आहुः । ततः । मह्ना । प्र । रिरिचे । महिऽत्वा । १८ उप ।

प॰ द्वि॰ ३
५२

ह्वये। सुऽदुघां। धेनुं। एतां। सुँह ऽ स्तः। गोऽधुक्। उत। दोहत्। एनां। श्रेष्ठं। सवं। सवि
ता। साविषत्। नः। अभिऽइद्धः। घर्मः। तत्। ॐ इति। सु। प्र। वोचं। हिङ्ः ऽ कृण्व
ती। वसुऽपत्नी। वसूनां। वत्सं। इच्छंती। मनसा। अभि। आ। अगात्। दुहां। अ
श्विऽभ्यां। पयः। अघ्न्या। इयं। सा। वर्धतां। महते। सौभगाय। गौः। अमीमे
त्। अनु। वत्सं। मिषंतं। मूर्धानं। हिङ्ः। अकृणोत्। मातवै। ॐ इति। सृक्वाणं
। घर्मं। अभि। वावशाना। मिमाति। मायुं। पयते। पयःऽभिः। अयं। सः। शि
ङ्के। येन। गौः। अभिऽवृता। मिमाति। मायुं। ध्वसनौ। अधि। श्रिता। सा। चि
त्तिऽभिः। नि। हि। चकार। मर्त्यं। विऽद्युत्। भवंती। प्रति। वव्रिं। औहत। अ ५२
नत्। शये। तुरऽगातु। जीवं। एजत्। ध्रुवं। मध्ये। आ। पस्त्यानां। जीवः। मृ

तस्य। चरति। स्वधाभिः। अमर्त्यः। मर्त्येन। सऽयोनिः। १९ अपश्यं। गोपां। अ
निऽपद्यमानं। आ। च। परा। च। पथिऽभिः। चरंतं। सः। सध्रीचीः। सः। विषूचीः।
वसानः। आ। वरीवर्ति। भुवनेषु। अंतरिति। यः। ईं। चकार। न। सः। अस्य। वेद
। यः। ईं। ददर्श। हिरुक्। इत्। नु। तस्मात्। सः। मातुः। योना। परिऽवीतः। अंतः।
बहुऽप्रजाः। निःऽऋतिं। आ। विवेश। द्यौः। मे। पिता। जनिता। नाभिः। अत्र।
बंधुः। मे। माता। पृथिवी। मही। इयं। उत्तानयोः। चम्वोः। योनिः। अंतः। अत्र।
पिता। दुहितुः। गर्भं। आ। अधात्। पृच्छामि। त्वा। परं। अंतं। पृथिव्याः। पृच्छामि
। यत्र। भुवनस्य। नाभिः। पृच्छामि। त्वा। वृष्णः। अश्वस्य। रेतः। पृच्छामि। वाचः। प
रमं। विऽओम। इयं। वेदिः। परः। अंतः। पृथिव्याः। अयं। यज्ञः। भुवनस्य।

प॰ द्वि॰ ३

४३

नाभिः। अयं। सोमः। वृष्णः। अश्वस्य। रेतः। ब्रह्मा। अयं। वाचः। परमं। विऽओ
मू॥ २० सप्त। अर्धऽगर्भाः। भुवनस्य। रेतः। विष्णोः। तिष्ठंति। प्रऽदिशा। विऽध
र्मणि। ते। धीतिऽभिः। मनसा। ते। विपःऽचितः। परिऽभुवः। परि। भवंति। विश्व
तः। न। वि। जानामि। यत्ऽइव। इदं। अस्मि। निण्यः। संऽनद्धः। मनसा। चरामि।
यदा। मा। आ। अगन्। प्रथमऽजाः। ऋतस्य। आत्। इत्। वाचः। अश्नुवे। भागं। अ
स्याः। अपाङ्। प्राङ्। एति। स्वधया। गृभीतः। अमर्त्यः। मर्त्येन। सऽयोनिः। ता।
शश्वंता। विषूचीना। विऽयंता। नि। अन्यं। चिक्युः। न। नि। चिक्युः। अन्यं। ऋचः।
अक्षरे। परमे। विऽओमन्। यस्मिन्। देवाः। अधि। विश्वे॥ निऽसेदुः। यः। तत्।
न। वेद। किं। ऋचा। करिष्यति। ये। इत्। तत्। विदुः। ते। इमे। सं। आसते। सुय

४३

वसऽअत्। भगऽवती। हि। भूयाः। अथो इति। वयं। भगऽवंतः। स्याम। अद्धि। तृ
णं। अघ्न्ये। विश्वऽदानीं। पिब। शुद्धं। उदकं। आऽचरंती। २१ गौरीः। मिमाय। स
लिलानि। तक्षती। एकऽपदी। द्विऽपदी। सा। चतुःऽपदी। अष्टाऽपदी। नवऽप
दी। बभूवुषी। सहस्रऽअक्षरा। परमे। विऽओमन्। तस्याः। समुद्राः। अधि।
वि। क्षरंति। तेन। जीवंति। प्रऽदिशः। चतस्रः। ततः। क्षरति। अक्षरं। तत्। वि
श्वं। उप। जीवति। शकऽमयं। धूमं। आरात्। अपश्यं। विषुऽवता। परः। एना
। अवरेण। उक्षाणं। पृश्निं। अपचंत। वीराः। तानि। धर्माणि। प्रथमानि। आ
सन्। त्रयः। केशिनः। ऋतुऽथा। वि। चक्षते। संवत्सरे। वपते। एकः। एषां।
विश्वं। एकः। अभि। चष्टे। शचीभिः। ध्राजिः। एकस्य। ददृशे। न। रूपं। चत्वारि।

प॰ द्वि॰ ३ वाक्।परिऽमिता।पदानि।तानि।विदुः।ब्राह्मणाः।ये।मनीषिणः।गुहा।त्रीणि
४४ ।निऽहिता।न।इंगयंति।तुरीयं।वाचः।मनुष्याः।वदंति।०।आहुः।अथो इति।दि
व्यः।सः।सुऽपर्णः।गरुत्मान्।एकं।सत्।विप्राः।बहुधा।वदंति।अग्निं।यमं।मा
तरिश्वानं।आहुः। २२ कृष्णं।निऽयानं।हरयः।सुऽपर्णाः।अपः।वसानाः।दि
वं।उत्।पतंति।ते।आ।अववृत्रन्।सदनात्।ऋतस्य।आत्।इत्।घृतेन।पृ
थिवी।वि।उद्यते।द्वादश।प्रऽधयः।चक्रं।एकं।त्रीणि।नभ्यानि।कः।ऊं इति।
तत्।चिकेत।तस्मिन्।साकं।त्रिऽशताः।न।शंकवः।अर्पिताः।षष्टिः।न।
चलाचलासः।यः।ते।स्तनः।शशयः।यः।मयःऽभूः।येन।विश्वा।पुष्यसि। ४८
वार्याणि।यः।रत्नऽधाः।वसुऽवित्।यः।सुऽदत्रः।सरस्वति।तं।इह।धातवे।

करिति कः ॥ यज्ञेन । यज्ञं । अयजंत । देवाः । तानि । धर्माणि । प्रथमानि । आसन् । ते ।
ह । नाकं । महिमानः । सचंत । यत्र । पूर्वे । साध्याः । संति । देवाः ॥ समानं । एतत् । उ
दकं । उत् । च । एति । अव । च । अहऽभिः । भूमिं । पर्जन्याः । जिन्वंति । दिवं । जि
न्वंति । अग्नयः ॥ दिव्यं । सुऽपर्णं । वायसं । बृहंतं । अपां । गर्भं । दर्शतं । ओषधी २२
नां । अभीपतः ॥ वृष्टिऽभिः । तर्पयंतं । सरस्वंतं । अवसे । जोहवीमि ॥ सू २३ ॥ अ
नुवाकः ॥ कया । शुभा । सऽवयसः । सऽनीळाः ॥ समान्या । मरुतः । सं । मिमिक्षुः
। कया । मती । कुतः । आऽइतासः । एते । अर्चंति । शुष्मं । वृषणः । वसुऽया । कस्य ।
ब्रह्माणि । जुजुषुः । युवानः । कः । अध्वरे । मरुतः । आ । ववर्त । श्येनान्ऽइव । ध
जतः । अंतरिक्षे । केन । महा । मनसा । रीरमाम । कुतः । त्वं । इंद्र । माहिनः । सन् ।

एकैः । यासि । सत्ऽपते । किं । ते । इत्था । सं । पृच्छसे । संऽअराणः । शुभानैः । वोचेः ।
तत् । नः । हरिऽवः । यत् । ते । अस्मे इति । ब्रह्माणि । मे । मतयः । शं । सुतासः । शुष्मः
। इयर्ति । प्रऽभृतः । मे । अद्रिः । आ । शासते । प्रति । हर्यन्ति । उक्था । इमा । हरी
इति । वहतः । ता । नः । अच्छ । अतः । वयं । अंतमेभिः । युजानाः । स्वऽक्षत्रेभिः । त
न्वः । शुंभमानाः । महःऽभिः । एतान् । उप । युज्महे । नु । इंद्र । स्वधां । अनु । हि ।
नः । बभूथ । २४ क्व । स्या । वः । मरुतः । स्वधा । आसीत् । यत् । मां । एकं । संऽअ
धत्त । अहिऽहत्ये । अहं । हि । उग्रः । तविषः । तुविष्मान् । विश्वस्य । शत्रोः । अनमं
। वधऽस्नैः । भूरि । चकर्थ । युज्येभिः । अस्मे इति । समानेभिः । वृषभ । पौंस्येभिः
। भूरीणि । हि । कृणवाम । शविष्ठ । इंद्र । क्रत्वा । मरुतः । यत् । वशाम । वधीं । वृत्रं ।

मरुतः । इंद्रियेण । स्वेन । भामेन । तविषः । बभूवान् । अहं । एताः । मनवे । विश्वऽ
चंद्राः । सुऽगाः । अपः । चकर । वज्रऽबाहुः । अनुत्तं । आ । ते । मघऽवन् । नकिः ।
नु । न । त्वाऽवान् । अस्ति । देवता । विदानः । न । जायमानः । नशते । न । जातः । या
नि । करिष्या । कृणुहि । प्रऽवृद्ध । एकस्य । चित् । मे । विऽभु । अस्तु । ओजः । या । नु
। दधृष्वान् । कृणवै । मनीषा । ० मरुतः । विदानः । यानि । च्यवं । इंद्रः । इत् । ईशे ।
एषां । २५ अमंदत् । मा । मरुतः । स्तोमः । अत्र । यत् । मे । नरः । श्रुत्यं । ब्रह्म । चक्र ।
इंद्राय । वृष्णे । सुऽमखाय । मह्यं । सख्ये । सखायः । तन्वे । तनूभिः । एव । इत् । एते ।
प्रति । मा । रोचमानाः । अनेद्यः । श्रवः । आ । इषः । दधानाः । संऽचक्ष्य । मरुतः । चं
द्रऽवर्णाः । अछांत । मे । छदयाथ । च । नूनं । कः । नु । अत्र । मरुतः । ममहे । वः । प्र ।

प॰ द्वि॰ ३ यातनु । सखीन् । अच्छ । सुखायः ॥ मन्मानि । चित्राः ॥ अपिऽवातयन्तः ॥ एषां ।
४६ भूत । नवेदाः ॥ मे । ऋतानां । आ । यत् । दुवस्यात् । दुवसे । न । कारुः ॥ अस्मा
न् । चक्रे । मान्यस्य । मेधा । ओ इति । सु । वर्त्त । मरुतः ॥ विप्रं । अच्छ । इमा । ब्रह्माणि
। जरिता । वः ॥ अर्चत । एषः ॥ वः ॥ स्तोमः ॥ मरुतः ॥ इयं । गीः ॥ मांदार्यस्य । मान्य
स्य । कारोः ॥ आ । इषा । यासीष्ट । तन्वे । वयां ॥ विद्याम । इषं । वृजनं । जीरऽदानु
म् १५ २६ ॥ इति द्वितीयाष्टके तृतीयोध्यायः ॥ ॥ ओम् ॥ ॥ तत् । नु । वोचाम ।
रभसाय । जन्मने । पूर्वं । महिऽत्वं । वृषभस्य । केतवे । ऐधाऽइव । यामन् । म
रुतः ॥ तुविऽस्वनः ॥ युधाऽइव ॥ शक्राः ॥ तविषाणि । कर्त्तन ॥ नित्यं । न । सूनुं । म ४६
धु । बिभ्रतः ॥ उप । क्रीळन्ति । क्रीळाः ॥ विदथेषु । घृष्वयः ॥ नक्षन्ति । रुद्राः ॥ अवसा ।

नमस्विनं। न। मर्धंति। स्वऽतवसः। हविःऽकृतं। यस्मै। ऊमासः। अमृताः। अरासत
। रायः। पोषं। च। हविषा। ददाशुषे। उक्षंति। अस्मै। मरुतः। हिताःऽइव। पुरु। रजां
सि। पयसा। मयःऽभुवः। आ। ये। रजांसि। तविषीभिः। अव्यत। प्र। वः। एवासः। स्वऽ
यतासः। अध्रजन्। भयंते। विश्वा। भुवनानि। हर्म्या। चित्रः। वः। यामः। प्रऽय
तासु। ऋष्टिषु। यत्। त्वेषऽयामाः। नदयंत। पर्वतान्। दिवः। वा। पृष्ठं। नर्याः।
अचुच्यवुः। विश्वः। वः। अज्मन्। भयते। वनस्पतिः। रथियंतीऽइव। जिहीते। ओ प्र।
षधिः। १ यूयं। नः। उग्राः। मरुतः। सुऽचेतुना। अरिष्टऽग्रामाः। सुऽमतिं। पिप
र्तन। यत्र। वः। दिद्युत्। रदति। क्रिविःऽदती। रिणाति। पश्वः। सुधिताऽइव। बर्ह
णा। प्र। स्कंभऽदेष्णाः। अनवभ्रऽराधसः। अलातृणासः। विदथेषु। सुऽस्तुताः।

प॰द्वि॰४
४७

अर्चंति। अर्कं। मदिरस्य। पीतये। विदुः। वीरस्य। प्रथमानि। पौंस्या। शतभुजिऽ
भिः। तं। ~~[illegible]~~ अभिऽह्रुतेः। अघात्। पूःऽभिः। रक्षत। मरुतः। यं। आवत। ज
नं। यं। उग्राः। तवसः। विऽरप्शिनः। पाथन। शंसात्। तनयस्य। पुष्टिषु। विश्वानि
। भद्रा। मरुतः। रथेषु। वः। मिथस्पृध्याऽइव। तविषाणि। आऽहिता। अंसेषु। आ।
वः। प्रऽपथेषु। खादयः। अक्षः। वः। चक्रा। समया। वि। ववृते। भूरीणि। भद्रा। न
र्येषु। बाहुषु। वक्षःऽसु। रुक्माः। रभसासः। अंजयः। अंसेषु। एताः। पवि
षु। क्षुराः। अधि। वयः। न। पक्षान्। वि। अनु। श्रियः। धिरे। २ महांतः। मह्ना। विऽ
भ्वः। विऽभूतयः। दूरेऽदृशः। ये। दिव्याःऽइव। स्तृऽभिः। मंद्राः। सुऽजिह्वाः। स्वरिता
रः। आसऽभिः। संऽमिश्लाः। इंद्रे। मरुतः। परिऽस्तुभः। तत्। वः। सुऽजाताः। मरु

४७

तः। महिऽत्वनं। दीर्घं। वः। दात्रं। अदितेःऽइव। व्रतं। इंद्रः। चन। त्यजसा। वि। ह्रुणाति। तत्। जनाय। यस्मै। सुऽकृते। अराध्वं। तत्। वः। जामिऽत्वं। मरुतः। परे। युगे। पुरु। यत्। शंसं। अमृतासः। आवत। अया। धिया। मनवे। श्रुष्टिं। आव्य। साकं। नरः। दंसनैः। आ। चिकित्रिरे। येन। दीर्घं। मरुतः। शूशवाम। युष्माकेन। परीणसा। तुरासः। आ। यत्। ततनन्। वृजने। जनासः। एभिः। यज्ञेभिः। तत्। अभि। इष्टिं। अश्यां। ०। सू ३ सहस्रं। ते। इंद्र। ऊतयः। नः। सहस्रं। इषः। हरिऽवः। गूर्त्तऽतमाः। सहस्रं। रायः। मादयध्यै। सहस्रिणः। उप। नः। यंतु। वाजाः। आ। नः। अवःऽभिः। मरुत्तः। यांतु। अच्छ। ज्येष्ठेभिः। वा। बृहत्ऽदिवैः। सुऽमायाः। अध। यत्। एषां। निऽयुत्तः। परमाः। समुद्रस्य। चित्। धनयंत। पारे। मिम्यक्ष। येषु।

प॰द्वि॰४ सुऽधिता। घृताची। हिरण्यऽनिर्निक्। उपरा। न। ऋष्टिः। गुहा। चरंती। मनुषः
५८ । न। योषा। सभाऽवती। विदथ्याऽइव। सं। वाक्। परा। शुभ्राः। अयासः। यव्या।
साधारण्याऽइव। मरुतः। मिमिक्षुः। न। रोदसी इति। अप। नुदंत। घोराः। जु
षंत। वृधं। सख्याय। देवाः। जोषत्। यत्। ईं। असुर्या। सचध्यै। विसितऽस्तु
का। रोदसी। नृऽमनाः। आ। सूर्याऽइव। विधतः। रथं। गात्। त्वेषऽप्रतीका
। नभसः। न। इत्या। ४ आ। अस्थापयंत। युवतिं। युवानः। शुभे। निऽमिश्लां
। विदथेषु। पज्रां। अर्कः। यत्। वः। मरुतः। हविष्मान्। गायत्। गाथं। सु
तऽसोमः। दुवस्यन्। प्र। तं। विवक्मि। वक्म्यः। यः। एषां। मरुतां। महिमा। ५८
सत्यः। अस्ति। सचा। यत्। ईं। वृषऽमनाः। अहंऽयुः। स्थिरा। चित्। जनीः।

वहते । सुऽभागाः । पांति । मित्रावरुणौ । अवद्यात् । चयते । ईं । अर्यमोइति । अ
प्रऽशस्तान् । उत । च्यवंते । अच्युता । ध्रुवाणि । ववृधे । ईं । मरुतः । दातिऽवारः
। नहि । नु । वः । मरुतः । अंति । अस्मेइति । आरात्तात् । चित् । शवसः । अंतं । आ
पुः । ते । धृष्णुना । शवसा । शूशुऽवांसः । अर्णः । न । द्वेषः । धृषता । परि । स्थुः । वयं ।
अद्य । इंद्रस्य । प्रेष्ठाः । वयं । श्वः । वोचेमहि । सऽमर्ये । वयं । पुरा । महि । च । नः । अ
नु । द्यून् । तत् । नः । ऋभुक्षाः । नरां । अनु । स्यात् । ० । सू५ यज्ञाऽयज्ञा । वः । समना ।
तुतुर्वणिः । धियंऽधियं । वः । देवऽयाः । ऊंइति । दधिध्वे । आ । वः । अर्वाचः । सु
विताय । रोदस्योः । महे । ववृत्यां । अवसे । सुवृक्तिऽभिः । वव्रासः । न । ये । स्वऽजाः
। स्वऽतवसः । इषं । स्वः । अभिऽजायंत । धूतयः । सहस्रियासः । अपां । न । ऊर्मि

यः। आसा। गावः। वंघोसः। न। उक्षणः। सोमासः। न। ये। सुताः। तृप्तऽअंशवः।
हृत्ऽसु। पीतासः। दुवसः। न। आसते। आ। एषां। अंसेषु। रंभिणीऽइव। ररभे। ह
स्तेषु। खादिः। च। कृतिः। च। सं। दधे। अव। स्वऽयुक्ताः। दिवः। आ। वृथा। ययुः।
अमर्त्याः। कशया। चोदत। त्मना। अरेणवः। तुविऽजाताः। अचुच्यवुः। दृळ्हा
नि। चित्। मरुतः। भ्राजत्ऽऋष्टयः। कः। वः। अंतः। मरुतः। ऋष्टिऽविद्युतः।
रेजति। त्मना। हन्वाऽइव। जिह्वया। धन्वऽच्युतः। इषां। न। यामनि। पुरुऽप्रै
षाः। अहन्यः। न। एतशः। ६ क्व। स्वित्। अस्य। रजसः। महः। परं। क्व। अवरं।
मरुतः। यस्मिन्। आऽयय। यत्। च्यवयथ। विथुराऽइव। संऽहितं। वि। अ
द्रिणा। पतथ। त्वेषं। अर्णवं। सातिः। न। वः। अमऽवती। स्वःऽवती। त्वेषा। विऽ

पोका। मरुतः। विपिबती। भद्रा। वः। रातिः। पृणतः। न। दक्षिणा। पृथुऽज्रयी। अ
सुर्याऽइव। जंजती। प्रति। स्तोभंति। सिंधवः। पविऽभ्यः। यत्। अभ्रियां। वाचं।
उत्ऽईरयंति। अवे। स्मयंत। विऽद्युतः। पृथिव्यां। यदि। घृतं। मरुतः। प्रुष्णुवंति।
असूत। पृश्निः। महते। रणाय। त्वेषं। अयासां। मरुतां। अनीकं। ते। सप्सरासः।
अजनयंत। अभ्वं। आत्। इत्। स्वधां। इषिरां। परि। अपश्यन्। [illegible] महः। चि
त्। त्वं। इंद्र। यतः। एतान्। महः। चित्। असि। त्यजसः। वरूता। सः। नः। वेधः।
मरुतां। चिकित्वान्। सुम्ना। वनुष्व। तव। हि। प्रेष्ठा। अयुज्रन्। ते। इंद्र। विश्व
ऽकृष्टीः। विदानासः। निःऽसिधः। मर्त्यऽत्रा। मरुतां। पृत्सुतिः। हासमाना। स्वःऽ
मीळ्हस्य। प्रऽधनस्य। सातौ। अम्यक्। सा। ते। इंद्र। ऋष्टिः। अस्मे इति। सनेमि।

अभ्वं। मरुतः। जुनंति। अग्निः। चित्। हि। स्म। अतसे। शुशुक्वान्। आपः। न। द्वी
पं। दधति। प्रयांसि। त्वं। तु। नः। इंद्र। तं। रयिं। दाः। ओजिष्ठया। दक्षिणयाऽइव।
रातिं। स्तुतः। च। याः। ते। चकनंत। वायोः। स्तनं। न। मध्वः। पीपयंत। वाजैः। त्वे इति
। रायः। इंद्र। तोशऽतमाः। प्रऽनेतारः। कस्य। चित्। ऋतऽयोः। ते। सु। नः। मरुतः।
मृळयंतु। ये। स्म। पुरा। गातुयंतिऽइव। देवाः। ६ प्रति। प्र। याहि। इंद्र। मीळ्हु
षः। नॄन्। महः। पार्थिवे। सदने। यतस्व। । पृथुऽबुध्नासः। एताः। तीर्थे। न।
अर्यः। पौंस्यानि। तस्थुः। प्रति। घोराणां। एतानां। अयासां। मरुतां। शृण्वे। आऽ
यतां। उपब्दिः। ये। मर्त्यं। पृतनाऽयंतं। ऊमैः। ऋणऽवानं। न। पतयंत। सर्गैः
। त्वं। मानेभ्यः। इंद्र। विश्वऽजन्या। रद। मरुत्ऽभिः। शुरुधः। गोऽअग्राः

स्तवानेभिः। स्तवसे। देव। देवैः।।०।।१९ न। नूनं। अस्ति। नो इति। श्वः। कः। तत्। वेद।
यत्। अद्भुतं। अन्यस्य। चित्तं। अभि। संऽचरेण्यं। उत। आऽधीतं। वि। नश्यति। किं
। नः। इंद्र। जिघांससि। भ्रातरः। मरुतः। तव। तेभिः। कल्पस्व। साधुऽया। मा। नः। सं
ऽअरणे। वधीः। किं। नः। भ्रातः। अगस्त्य। सखा। सन्। अति। मन्यसे। विद्म। हि।
ते। यथा। मनः। अस्मभ्यं। इत्। न। दित्ससि। अरं। कृण्वंतु। वेदिं। सं। अग्निं। इंधतां।
पुरः। तत्र। अमृतस्य। चेतनं। यज्ञं। ते। तनवावहै। त्वं। ईशिषे। वसुऽपते। वसूनां।
त्वं। मित्राणां। मित्रऽपते। धेष्ठः। इंद्र। त्वं। मरुत्ऽभिः। सं। वदस्व। अध। प्र। अशान।
ऋतुऽथा। हवींषि। १० प्रति। वः। एना। नमसा। अहं। एमि। सुऽउक्तेन। भिक्षे। सुऽ
मतिं। तुराणां। रराणता। मरुतः। वेद्याभिः। नि। हेळः। धत्त। वि। मुचध्वं। अश्वा

न्।०।नमस्वान्।हृदा।तष्टः।मनसा।धायि।देवाः।उप।ईं।आ।यात।मनसा।जु
षाणाः।यूयं।हि।स्थ।नमसः।इत्।वृधासः।स्तुतासः।नः।मरुतः।मृळयंतु।उत
।स्तुतः।मघऽवा।शंऽभविष्ठः।ऊर्ध्वा।नः।संतु।कोम्या।वनानि।अहानि।विश्वा।मरु
तः।जिगीषा।अस्मात्।अहं।तविषात्।ईषमाणः।इंद्रात्।भिया।मरुतः।रेजमा
नः।युष्मभ्यं।हव्या।निऽशितानि।आसन्।तानि।आरे।चकृम।मृळत।नः।ये
न।मानासः।चितयंते।उस्राः।विऽउष्टिषु।शवसा।शश्वतीनां।सः।नः।मरुत्ऽ
भिः।वृषभ।श्रवः।धाः।उग्रः।उग्रेभिः।स्थविरः।सहःऽदाः।त्वं।पाहि।इंद्र।सहीय
सः।नॄन्।भव।मरुत्ऽभिः।अवयातऽहेळाः।सुऽप्रकेतेभिः।ससहिः।दधा
नः।०।[illegible]११ चित्रः।वः।अस्तु।यामः।चित्रः।ऊती।सुऽदानवः।मरुतः।अहिऽ

भानवः। आरे। सा। वः। सुऽदानवः। मरुतः। ऋंजती। शरुः। आरे। अश्मा। यं। अस्यथ।
तृणऽस्कंदस्य। नु। विशः। परि। वृङ्क्त। सुऽदानवः। ऊर्ध्वान्। नः। कर्त्त। जीवसे। १२ स
गायत्। साम। नभन्यं। यथा। वेः। अर्चाम। तत्। ववृधानं। स्वःऽवत्। गावः। धेन
वः। बर्हिषि। अदब्धाः। आ। यत्। सद्मानं। दिव्यं। विवासान्। अर्चत्। वृषा। वृषऽ
भिः। स्वऽइदुहव्यैः। मृगः। न। अश्नः। अति। यत्। जुगुर्यात्। प्र। मंदयुः। मनां। गू
र्ती। होता। भरते। मर्यः। मिथुना। यजत्रः। नक्षत्। होता। परि। सद्म। मिता। यन्। भ
रत्। गर्भं। आ। शरदः। पृथिव्याः। क्रंदत्। अश्वः। नयमानः। रुवत्। गौः। अंतः।
दूतः। न। रोदसी इति। चरत्। वाक्। ता। कर्म। अषऽतरा। अस्मै। प्र। च्यौत्नानि।
देवऽयंतः। भरंते। जुजोषत्। इंद्रः। दस्मऽवर्चाः। नासत्याऽइव। सुग्म्यः। रथेऽस्थाः।

प॰द्वि॰४ तं।ऊं इति।स्तुहि।इंद्रं।यः।ह।सत्वा।यः।शूरः।मघऽवा।यः।रथेऽस्थाः।प्रतीचः।
५२ चित्।योधीयान्।वृषण्ऽवान्।ववव्रुषः।चित्।तमसः।विऽहंता। १३ प्रा।यत्।
इत्था।मह्निना।नृऽभ्यः।अस्ति।अरं।रोदसी इति।कक्ष्ये३ इति।न।अस्मै।सं।विव्ये।
इंद्रः।वृजनं।न।भूम।भर्ति।स्वधाऽवान्।ओपशंऽइव।द्यां।समत्ऽसु।
त्वा।शूर।सतां।उराणं।प्रपथिन्ऽतमं।परिऽतंसयध्यै।सऽजोषसः।इंद्रं।मदे।
क्षोणीः।सूरिं।चित्।ये।अनुऽमदंति।वाजैः।एव।हि।ते।शं।सवना।समुद्रे।आपः।
यत्।ते।आसु।मदंति।देवीः।विश्वाः।ते।अनु।जोष्या।भूत्।गोः।सूरीन्।चित्।
यदि।धिषा।वेषि।जनान्।असाम।यथा।सुऽसखायः।एन।सुऽअभिष्टयः।नरां।न। ५२
शंसैः।असत्।यथा।नः।इंद्रः।वंदनेऽस्थाः।तुरः।न।कर्म।नयमानः।उक्था।विऽस्पर्धसः।

नरां । न । शंसैः । अस्माकः । असत् । इंद्रः । वज्रऽहस्तः । मित्रऽयुवः । न । पूःऽपतिं । सुऽ
शिष्टौ । मध्यऽयुवः । उप । शिक्षंति । यज्ञैः ॥ १४ यज्ञः । हि । स्म । इंद्रं । कः । चित् । ऋं
धन् । जुहुराणः । चित् । मनसा । परिऽयन् । तीर्थे । न । अच्छ । ततृषाणं । ओकः । दी
र्घः । न । सिध्रं । आ । कृणोति । अध्वा । मो इति । सु । नः । इंद्र । अत्र । पृत्ऽसु । देवैः । अ
स्ति । हि । स्म । ते । शुष्मिन् । अवऽयाः । महः । चित् । यस्य । मीळ्हुषः । यव्या । हविष्म
तः । मरुतः । वंदते । गीः । एषः । स्तोमः । इंद्र । तुभ्यं । अस्मे इति । एतेन । गातुं । ह
रिऽवः । विदः । नः । आ । नः । ववृत्याः । सुविताय । देव । ० सू १५ त्वं । राजा । इंद्र । ये ।
च । देवाः । रक्ष । नॄन् । पाहि । असुर । त्वं । अस्मान् । त्वं । सत्ऽपतिः । मघऽवा ।
नः । तरुत्रः । त्वं । सत्यः । वसवानः । सहःऽदाः । दनः । विशः । इंद्र । मृध्रऽवाचः ।

प॰ द्वि॰ ४ सप्त।यत्।पुरः।शर्म।शारदीः।दर्त्।ऋणोः।अपः।अनवद्य।अर्णाः।यूने।वृत्रं।
५३ पुरुऽकुत्साय।रंधीः॥ अजा।वृतः।इंद्र।शूरऽपत्नीः॥ द्यां।च।येभिः॥ पुरुऽहूत
।नूनं।रक्षो इति।अग्निं।अशुषं।तूर्वयाणं।सिंहः।न।दमे।अपांसि।वस्तोः॥
।शेषन्।नु।ते।इंद्र।सस्मिन्।योनौ।प्रऽशस्तये।पवीरवस्य।मह्ना।सृजत्।
अर्णांसि।अव।यत्।युधा।गाः।तिष्ठत्।हरी इति।धृषता।मृष्ट।वाजान्।
वह।कुत्सं।इंद्र।यस्मिन्।चाकन्।स्यूमन्यू इति।ऋज्रा।वातस्य।अश्वा।प्र
।सूरः।चक्रं।वृहतात्।अभीके।अभि।स्पृधः।यासिषत्।वज्रऽबाहुः॥ १६
जघन्वान्।इंद्र।मित्रेरून्।चोदऽप्रवृद्धः।हरिऽवः। अदाशून्।प्र।ये।पश्यन्।
अर्यमणं।सचा।आयोः।त्वया।शूर्ताः।वहमानाः।अपत्यं।रपत्।कविः।इंद्र। ५३

अर्कऽसातौ। क्षां। दासाय। उपऽबर्हणीं। करितिकः। करत्। तिस्रः। मघऽवा। दानु
ऽचित्राः। नि। दुर्योणे। कुयवाचं। मृधि। श्रेत्। सनो। ता। ते। इंद्र। नव्याः। आ। अगुः। सहः। नभः।
अविऽरपाय। पूर्वः। भिनत्। पुरः। न। भिदः। अदेवीः। ननमः। वधः। अदेवस्य। पीयोः।
त्वं। धुनिः। इंद्र। धुनिऽमतीः। ऋणोः। अपः। सीराः। न। स्रवंतीः। प्र। यत्। समुद्रं। अ
ति। शूर। पर्षि। पारये। तुर्वशं। यदुं। स्वस्ति। त्वं। अस्माकं। इंद्र। विश्वध। स्याः। अवृकऽ
तमः। नृणां। नृऽपाता। सः। नः। विश्वासां। स्पृधां। सहःऽदाः। ०। सू७ मत्सि। अपायि।
ते। महः। पात्रस्यऽइव। हरिऽवः। मत्सरः। मदः। वृषा। ते। वृष्णे। इंदुः। वाजी। सहस्रऽ
सातमः। आ। नः। ते। गंतु। मत्सरः। वृषा। मदः। वरेण्यः। सहऽवान्। इंद्र। सानसिः।
पृतनाषाट्। अमर्त्यः। त्वं। हि। शूरः। सनिता। चोदयः। मनुषः। रथं। सहऽवान्। दस्युं।

प॰द्वि॰४ अव्रतं । ओषः । पात्रं । न । शोचिषा । मुषाय । सूर्यं । कवे । चक्रं । ईशानः । ओजसा । वह ।
५४ शुष्णाय । वधं । कुत्सं । वातस्य । अश्वैः ॥ ० ॥ वृत्रऽघ्ना । वरिवःऽविदा । मंसीष्ठाः । अश्वऽ
सातमः ॥ यथा ॥ पूर्वेभ्यः । जरितृऽभ्यः । इंद्र । मयःऽइव । आपः । न । तृष्यते । बभूथ । तां ।
अनु । त्वा ॥ निऽविदं । जोहवीमि ॥ ० ॥ सू१८ मत्सि । नः । वस्यःऽइष्टये । इंद्रं । इंदो इति । वृ
षा । आ । विश ॥ ऋघायमाणः । इन्वसि । शत्रुं । अंति । न । विंदसि ॥ तस्मिन् । आ । वे
शय । गिरः ॥ ० ॥ अनु । स्वधा । यं । उप्यते । यवं । न । चर्कृषत् । वृषा ॥ यस्य । विश्वानि ।
हस्तयोः । पंच । क्षितीनां । वसु । स्पाशय स्व । यः । अस्मऽध्रुक् । दिव्याऽइव । अश ५४
निः । जहि ॥ असुन्वंतं । समं । जहि । दुःऽनशं । यः । न । ते । मयः ॥ अस्मभ्यं । अस्य । वेद
नं । दद्धि । सूरिः । चित् । ओहते ॥ आवः । यस्य । द्विऽबर्हसः ॥ अर्केषु । सानुषक् । असत् । आजौ ॥

इंद्रस्य । इंदो इति ।०।मू१९ आ । चर्षणि ऽ प्राः । वृषभः । जनानां । राजा । कृष्टीनां । पुरु
ऽ हूतः । इंद्रः । स्तुतः । श्रवस्यन् । अवसा । उप । मद्रिक् । युक्त्वा । हरी इति । वृषणा
। आ । याहि । अर्वाङ् । ये । ते । वृषणः । वृषभासः । इंद्र । ब्रह्म ऽ युजः । वृष ऽ रथासः ।
अत्याः । तान् । आ । तिष्ठ । तेभिः । आ । याहि । अर्वाङ् । हवामहे । त्वा । सुते । इंद्र । सो
मे । आ । तिष्ठ । रथं । वृषणं । वृषा । ते । सुतः । सोमः । परि ऽ सिक्ता । मधूनि । युक्त्वा
। वृष ऽ भ्यां । वृषभ । क्षितीनां । हरि ऽ भ्यां । याहि । प्र ऽ वता । उप । मद्रिक् । अयं । यज्ञः
। देव ऽ याः । अयं । मियेधः । इमा । ब्रह्माणि । अयं । इंद्र । सोमः । स्तीर्णं । बर्हिः । आ । तु ।
शक्र । प्र । याहि । पिब । नि ऽ सद्य । वि । मुच । हरी इति । इह । ओ इति । सु ऽ स्तुतः । इंद्र ।
याहि । अर्वाङ् । उप । ब्रह्माणि । मान्यस्य । कारोः । विद्याम वस्तोः । अवसा । गृणंतः

प॰ द्वि॰ ४ नः।०।सू२० यत्। ह्। स्या। ते। इंद्र। श्रुष्टिः। अस्ति। यया। बभूथ। जरितृऽभ्यः। ऊती।
५५ मा। नः। कामं। महयंतं। आ। धक्। विश्वा। ते। अश्यां। परि। आपः। आयोः। न।
घ। राजा। इंद्रः। आ। दभत्। नः। या। नु। स्वसारा। कृणवंत। योनौ। आपः। चित्।
अस्मै। सुऽतुकाः। अवेषन्। गमत्। नः। इंद्रः। सख्या। वयः। च। जेता। नृऽभिः। इंद्रः।
पृत्ऽसु। शूरः। श्रोता। हवं। नाधमानस्य। कारोः। प्रऽभर्ता। रथं। दाशुषः। उप
के। उत्ऽयंता। गिरः। यदि। च। त्मना। भूत्। एव। नृऽभिः। इंद्रः। सुऽश्रवस्या। प्रऽ
खादः। पृक्षः। अभि। मित्रिणः। भूत्। सऽमर्ये। इषः। स्तवते। विऽवाचि। सत्राऽ
करः। यजमानस्य। शंसः। त्वया। वयं। मघऽवन्। इंद्र। शत्रून्। अभि। स्याम। म ५५
हतः। मन्यमानान्। त्वं। त्राता। त्वं। ऊं इति। नः। वृधे। भूः।०।सू२१ पूर्वीः। अहं। शारदः।

शश्रमाणा। दोषाः। वस्तोः। उषसः। जरयंतीः। मिनाति। श्रियं। जरिमा। तनूनां। अ
पि। ऊं इति। नु। पत्नीः। वृषणः। जगम्युः। ये। चित्। हि। पूर्वे। ऋतऽसापः। आसन्। सा
कं। देवेभिः। अवदन्। ऋत्तानि। ते। चित्। अव। असुः। नहि। अंतं। आपुः। सं। ०।
वृषऽभिः। जगम्युः। न। मृषा। श्रांतं। यत्। अवंति। देवाः। विश्वाः। इत्। स्पृधः। अ
भि। अश्नवाव। जयाव। इत्। अत्र। शतऽनीथं। आजिं। यत्। सम्यंचा। मिथुनौ।
अभि। अजाव। नदस्य। मा। रुधतः। कामः। आ। अगन्। इतः। आऽजातः। अ
मुतः। कुतः। चित्। लोपामुद्रा। वृषणं। निः। रिणाति। धीरं। अधीरा। धयति। श्व
संतं। इमं। नु। सोमं। अंतितः। हृत्ऽसु। पीतं। उप। ब्रुवे। यत्। सीं। आगः। चकृ
म। तत्। सु। मृळतु। पुलुऽकामः। हि। मर्त्यः। अगस्त्यः। खनमानः। खनित्रैः।

प॰ द्वि॰ ४ प्रऽजां। अपत्यं। बलं। इच्छमानः। उभौ। वर्णौ। ऋषिः। उग्रः। पुपोष। सत्याः। दे
५६ वेषु। आऽशिषः। जगाम॥ सू॰ २ २६ अनुवाकः॥ युवोः। रजांसि। सुऽयमासः। अश्वाः
। रथः। यत्। वां। परि। अर्णांसि। दीयत्। हिरण्ययाः। वां। पवयः। प्रुषायन्। मध्वः
। पिबंतौ। उषसः। सचेथे इति। युवं। अत्यस्य। अव। नक्षथः। यत्। विऽपत्मनः।
नर्यस्य। प्रऽयज्योः। स्वसा। यत्। वां। विश्वगूर्ती इति विश्वऽगूर्ती। भराति। वा
जाय। ईट्टे। मधुऽपौ। इषे। च। युवं। पयः। उस्रियायां। अधत्तं। पक्वं। आमायां।
अव। पूर्व्यं। गोः। अंतः। यत्। वनिनः। वां। ऋतप्सू। ह्वारः। न। शुचिः। यजते। ह ×तप्सू इत्यृ २
विष्मान्। युवं। ह। घर्मं। मधुऽमंतं। अत्रये। अपः। न। क्षोदः। अवृणीतं। एषे। त ५६
त्। वां। नरौ। अश्विना। पश्वःऽइष्टिः। रथ्याऽइव। चक्रा। प्रति। यंति। मध्वः। आ।

वां । दानाय । ववृतीय । दस्रा । गोः । ओहेन । तौग्र्यः । न । जिव्रिः । अपः । क्षोणी इति ।
सचते । मा । हिना । वां । जूर्णः । वां । अक्षुः । अंहसः । यजत्रा । २३ नि । यत् । युवेथे
इति । निऽयुतः । सुदानू इति सुऽदानू । उप । स्वधाभिः । सृजथः । पुरंऽधिं । प्रेषत् ।
वेषत् । वातः । न । सूरिः । आ । महे । ददे । सुऽव्रतः । न । वाजं । वयं । चित् । हि । वां । ज
रितारः । सत्याः । विपन्यामहे । वि । पणिः । हितऽवान् । अध । चित् । हि । स्म । अश्वि
नौ । अनिंद्या । पाथः । हि । स्म । वृषणौ । अंतिऽदेवं । युवं । चित् । हि । स्म । अश्विनौ ।
अनु । द्यून् । विऽरुद्रस्य । प्रऽस्रवणस्य । सातौ । अगस्त्यः । नरां । नृषु । प्रऽशस्तः ।
काराधुनीऽइव । चितयत् । सहस्रैः । प्र । यत् । वहेथे इति । महिना । रथस्य । प्र ।
स्पंद्रा । याथः । मनुषः । न । होता । धत्तं । सूरिऽभ्यः । उत । वा । सुऽअश्व्यं । नासत्या ।

प॰ द्वि॰ ४ रयिऽसाचः। स्याम। तं। वां। रथं। वयं। अद्य। हुवेम। स्तोमैः। अश्विना। सुविता
५७ य। नव्यं। अरिष्टऽनेमिं। परि। द्यां। इयानं। ०। सू॰ ४ कत्। ऊं इति। प्रेष्ठौ। इषां। रयीणां
। अध्वर्यन्ता। यत्। उत्ऽनिनीथः। अपां। अयं। वां। यज्ञः। अकृत। प्रऽशस्तिं।
वसुधिती इति वसुऽधिती। अवितारा। जनानां। आ। वां। अश्वासः। शुचयः। पयः
ऽपाः। वातऽरंहसः। दिव्यासः। अत्याः। मनःऽजुवः। वृषणः। वीतऽपृष्ठाः। आ।
इह। स्वऽराजः। अश्विना। वहंतु। ०। अवनिः। न। प्रवत्वान्। सप्तऽवंधुरः। सुवि
ताय। गम्याः। पृक्षैः। स्थातारा। मनसः। जवीयान्। अहंऽपूर्वः। यजतः। धिष्ण्या
। यः। इहऽइह। जाता। सं। अवावशीतां। अरेपसा। तन्वा। नामऽभिः। स्वैः। जिष्णुः।
वां। अन्यः। सुऽमखस्य। सूरिः। दिवः। अन्यः। सुऽभगः। पुत्रः। ऊहे। प्र। वां। निऽ ५७

चेरुः। कुकुहः। व्रजान्। अनु। पिशंगऽरूपः। सदनानि। गम्याः। हरीऽइति। अ
न्यस्य। पीपयंत। वाजैः। मथ्रा। रजांसि। अश्विना। वि। घोषैः। २५ प्र। वां। श
रत्ऽवान्। वृषभः। न। निष्षाट्। पूर्वीः। इषः। चरति। मध्वः। इष्णन्। एवैः। अन्य
स्य। पीपयंत। वाजैः। वेषंतीः। ऊर्ध्वाः। नद्यः। नः। आ। अगुः। असर्जि। वां। स्थ
विरा। वेधसा। गीः। बाळ्हे। अश्विना। त्रेधा। क्षरंती। उपऽस्तुतौ। अवतं। ना
धमानं। यामन्। अयामन्। शृणुतं। हवं। मे। उत। स्या। वां। रुशतः। वप्ससः।
गीः। त्रिऽबर्हिषि। सदसि। पिन्वते। नॄन्। वृषा। वां। मेघः। वृषणा। पीपाय। गोः
। न। सेके। मनुषः। दशस्यन्। युवां। पूषाऽइव। अश्विना। पुरंऽधिः। अग्निं।
उषां। न। जरते। हविष्मान्। हुवे। यत्। वां। वरिवस्या। गृणानः॥०॥२६ अभू

ता। इदं। वयुनं। ओ इति। सु। भूषत। रथः। वृषण्ऽवान्। मदत। मनीषिणः। धियंऽ
जिन्वा। धिष्ण्या। विश्पलावसू इति। दिवः। नपाता। सुऽकृते। शुचिऽव्रता। इंद्रऽ
तमा। हि। धिष्ण्या। मरुत्ऽतमा। दस्रा। दंसिष्ठा। रथ्या। रथिऽतमा। पूर्णं। रथं।
वहेथे इति। मध्वः। आऽचितं। तेन। दाश्वांसं। उप। याथः। अश्विना। किं। अत्र।
दस्रा। कृणुथः। किं। आसाथे इति। जनः। यः। कः। चित्। अहविः। महीयते। अति
। क्रमिष्टं। जुरतं। पणेः। असुं। ज्योतिः। विप्राय। कृणुतं। वचस्यवे। जंभयतं।
अभितः। रायतः। शुनः। हतं। मृधः। विदथुः। तानि। अश्विना। वाचंऽवाचं। ज
रितुः। रत्निनीं। कृतं। उभा। शंसं। नासत्या। अवतं। मम। युवं। एतं। चक्रथुः। सिं
धुषु। प्लवं। आत्मन्ऽवंतं। पक्षिणं। तौग्र्याय। कं। येन। देवऽत्रा। मनसा। निःऽ

ऊहथुः । सुऽपप्तनि । पेतथुः । क्षोदसः । महः । २७ अवऽविद्धं । तौग्र्यं । अप्ऽसु । अं
तः । अनारंभणे । तमसि । प्रऽविद्धं । चतस्रः । नावः । जठलस्य । जुष्टाः । [redacted] उत् । अ
श्विऽभ्यां । इषिताः । पारयंति । कः । स्वित् । वृक्षः । निःऽस्थितः । मध्ये । अर्णसः । यं । तौ
ग्र्यः । नाधितः । परिऽ असस्वजत् । पर्णा । मृगस्य । पतरोःऽइव । आऽरभे । उत् ।
अश्विनौ । ऊहथुः । श्रोमताय । कं । तत् । वां । नरा । नासत्यौ । अनु । स्यात् । यत् ।
वां । मानासः । उचथं । अवोचन् । अस्मात् । अद्य । सदसः । सोम्यात् । आ । ०॥
२८ स् तं । युंजाथां । मनसः । यः । जवीयान् । त्रिऽवंधुरः । वृषणा । यः । त्रिऽचक्रः ।
येन । उपऽयाथः । सुऽकृतः । दुरोणं । त्रिऽधातुना । पतथः । विः । न । पर्णैः । सुऽवृत् ।
रथः । वर्तते । यन् । अभि । क्षां । यत् । तिष्ठथः । क्रतुऽमंता । अनु । पृक्षे । वपुः । वपुष्या ॥

प॰ द्वि॰ ४
५९

सचेतां । इयं । गीः । दिवः । दुहित्रा । उषसा । सचेथे इति । आ । तिष्ठतं । सुऽवृतं । यः ।
रथः । वां । अनु । व्रतानि । वर्त्तते । हविष्मान् । येन । नरा । नासत्या । इषयध्यै । वर्तिः
। याथः । तनयाय । त्मने । च । मा । वां । वृकः । मा । वृकीः । आ । दधर्षीत् । मा । परि
। वर्क्त । उत । मा । अति । धक्त । अयं । वां । भागः । निऽहितः । इयं । गीः । दस्रौ । इमे ।
वां । निऽधयः । मधूनां । युवां । गोतमः । पुरुऽमीळ्हः । अत्रिः । दस्रा । हवते । अव
से । हविष्मान् । दिशं । न । दिष्टां । ऋजुयाऽइव । यंता । आ । मे । हवं । नासत्या । उ
प । यातं ।०। प्रति । वां । स्तोमः । अश्विनौ । अधायि । आ । इह । यातं । पथिऽभिः । देवऽ
यानैः ।०। २९ ॥ इति द्वितीयाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ॥ ओम् ॥ ॥ ता । वां । अद्य । तौ ५९
। अपरं । हुवेम । उच्छंत्यां । उषसि । वह्निः । उक्थैः । नासत्या । कुह । चित् । संतौ । अ

र्यः। दिवः। नपाता। सुदाःऽतराय। अस्मेइति। ऊंइति। सु। वृषणा। मादयेथां।
उत्। पणीन्। हतं। ऊर्म्या। मदंता। श्रुतं। मे। अच्छोक्तिऽभिः। मतीनां। एष्टा। न
रा। निऽचेतारा। च। कर्णैः। श्रिये। पूषन्। इषुकृताऽइव। देवा। नासत्या। वहतुं।
सूर्यायाः। वच्यंते। वां। ककुहाः। अप्ऽसु। जाताः। युगा। जूर्णाऽइव। वरुणस्य। भू
रेः। अस्मेइति। सा। वां। माध्वीइति। रातिः। अस्तु। स्तोमं। हिनोतं। मान्यस्य। का
रोः। अनु। यत्। वां। श्रवस्या। सुदानूइति सुऽदानू। सुऽवीर्याय। चर्षणयः। म
दंति। एषः। वां। स्तोमः। अश्विनौ। अकारि। मानेभिः। मघऽवाना। सुऽवृक्ति
। यातं। वर्तिः। तनयाय। त्मने। च। अगस्त्ये। नासत्या। मदंता। ॥६॥३१ कतरा।
पूर्वा। कतरा। अपरा। अयोः। कथा। जातेइति। कवयः। कः। वि। वेद। विश्वं। त्म

प॰हि॰ ५ नो। बिभ्रतः। यत्। ह। नाम। वि। वर्त्तेते इति। अहनी इति। चक्रियाऽइव। भूरिं।
६० द्वे इति। अचरंती इति। चरंतं। पत्ऽवंतं। गर्भं। अपदी इति। दधाते इति। नि
त्यं। न। सूनुं। पित्रोः। उपऽस्थे। द्यावा। रक्षतं। पृथिवी इति। नः। अभ्वात्।
अनेहः। दात्रं। अदितेः। अनर्वं। हुवे। स्वःऽवत्। अवधं। नमस्वत्। तत्। रोदसी
इति। जनयतं। जरित्रे। ०। अतप्यमाने इति। अवसा। अवंती इति। अनु। स्या
म। रोदसी इति। देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे। उभे इति। देवानां। उभयेभिः। अह्नां।
।०। संगच्छमाने इति संऽगच्छमाने। युवती इति। समंते इति संऽअंते। स्वसा
रा। जामी इति। पित्रोः। उपऽस्थे। अभिजिघ्रंती इत्यभिऽजिघ्रंती। भुवनस्य। ६०
नाभिं। ०। २ उर्वी इति। सद्मनी इति। बृहती इति। ऋतेन। हुवे। देवानां। अव

सा। जनित्री इति। दधा ते इति। ये इति। अमतं। सुप्रतीके इति सुऽप्रतीके॥०॥ उर्वी
इति। पृथ्वी इति। बहुले इति। दूरेअंते इति दूरेऽअंते। उप। ब्रुवे। नमसा। यज्ञे।
अस्मिन्। दधाते इति। ये इति। सुभगे इति सुऽभगे। सुप्रतूर्ती इति सुऽप्रतू
र्ती॥०॥ देवान्। वा। यत्। च कृम। कत्। चित्। आगः। सखायं। वा। सदं। इत्। जाः
पतिं। वा। इभ्यं। धीः। भूयाः। अवऽयानं। एषां॥०॥ उभा। शंसा। नर्या। मां। अवि
ष्टां। उभे इति। मां। ऊती इति। अवसा। सचेतां। भूरि। चित्। अर्यः। सुदाःऽतराय।
इषा। मदंतः। इषयेम। देवाः। ऋतं। दिवे। तत्। अवोचं। पृथिव्यै। अभिऽश्रावाय।
प्रथमं। सुऽमेधाः। पातां। अवद्यात्। दुःऽइतात्। अभीके। पिता। माता। च। र
क्षतां। अवःऽभिः। इदं। द्यावापृथिवी इति। सत्यं। अस्तु। पितः। मातः। यत्। इह।

प॰ द्वि॰ ५ उपऽब्रुवे। वां। भूतं। देवानां। अवमे इति। अवःऽभिः। ॥११॥ आ। नः। इळाभिः। विदथे। सुऽशस्ति। विश्वानरः। सविता। देवः। एतु। अपि। यथा। युवानः। मत्सथ। नः। विश्वं। जगत्। अभिऽपित्वे। मनीषा। आ। नः। विश्वे। आस्क्राः। गमंतु। देवाः। मित्रः। अर्यमा। वरुणः। सऽजोषाः। भुवन्। यथा। नः। विश्वे। वृधासः। करन्। सुऽसहाः। विथुरं। न। शवः। प्रेष्ठं। वः। अतिथिं। गृणीषे। अग्निं। शस्तिऽभिः। तुर्वणिः। सऽजोषाः। असत्। यथा। नः। वरुणः। सुऽकीर्तिः। इषः। च। पर्षत्। अरिऽगूर्तः। सूरिः। उप। वः। आ। इषे। नमसा। जिगीषा। उषसा नक्ता। सुदुघाऽइव। धेनुः। समाने। अहन्। विऽमिमानः। अर्कं। विषुऽरूपे। पयसि। सस्मिन्। ऊधन्। उत। नः। अहिः। बुध्न्यः। मयः। करिति कः। शिशुं न। पिप्युषीऽइव। वेति। ६१

सिंधुः। येन। नपातं। अपां। जूना। मा। मुनःऽजुवः। वृषणः। यं। वहंति। ५ उत। नः। ईं
। त्वष्टा। आ। गंतु। अछ। स्मत्। सूरिऽभिः। अभिऽपित्वे। सऽजोषाः। आ। वृत्रऽहा
। इंद्रः। चर्षणिऽप्राः। तुविःऽतमः। नरां। नः। इह। गम्याः। ० मतयः। अश्वऽयोगाः।
शिशुं। न। गावः। तरुणं। रिहंति। तं। ईं। गिरः। जनयः। न। पत्नीः। सुरभिःऽतमं। न
रां। नसंत। ० मरुतः। वृद्धऽसेनाः। स्मत्। रोदसी इति। सऽमनसः। सदंतु। पृष
त्ऽअश्वासः। अव नेयः। न। रथाः। रिशादसः। मित्रऽयुजः। न। देवाः। प्र। नु। य
त्। एषां। महिना। चिकित्रे। प्र। युंजते। प्रऽयुजः। ते। सुऽवृक्ति। ० सुदिने। न। शरुः।
विश्वं। आ। इरिणं। प्रुषायंत। सेनाः। प्रो इति। अश्विनौ। अवसे। कृणुध्वं। प्र। पूष
णं। स्वऽतवसः। हि। संति। अद्वेषः। विष्णुः। वातः। ऋभुक्षाः। अछ। सुम्नाय। ववृतीय।

प॰ द्वि॰ ५ देवान् । इयं । सा । वः । अस्मे इति । दीधितिः । यजत्राः । अपिऽप्राणी । च । सदनी । च
६२ । भूयाः । नि । या । देवेषु । यतते । वसुऽयुः ॥ ० ॥ सू५ पितुं । नु । स्तोषं । महः । धर्माणं । तविषीं
। यस्य । त्रितः । वि । ओजसा । वृत्रं । विऽपर्वं । अर्दयत् । स्वादो इति । पितो इति ।
मधो इति । पितो इति । वयं । त्वा । ववृमहे । अस्माकं । अविता । भव । उप । नः । पितो इति ।
आ । चर । शिवः । शिवाभिः । ऊतिऽभिः । मयःऽभुः । अद्विषेण्यः । सखा । सुऽशेवः । अद्वयाः
। तव । त्ये । पितो इति । रसाः । रजांसि । अनु । विऽस्थिताः । दिवि । वाताःऽइव । श्रिताः ॥ ० ॥
ददतः । तव । स्वादिष्ठ । ते । पितो इति । प्र । स्वाद्मानः । रसानां । तुविग्रीवाःऽइव । ईरते ।
। ६ त्वे इति । पितो इति । महानां । देवानां । मनः । हितं । अकारि । चारु । केतुना । तव । ६२
अहिं । अवसा । अवधीत् । यत् । अदः । पितो इति । अजगन् । विवस्वे । पर्वतानां ।

अत्र। चित्। नः। मधो इति। पितो इति। अरं। भक्षाय। गम्याः। यत्। अपां। ओष
धीनां। परिंशं। आऽरिशामहे। वातापे। पीवः। इत्। भव। यत्। ते। सोम। गोऽ
आशिरः। यवऽआशिरः। भजामहे। ०। करंभः। ओषधे। भव। पीवः। वृक्कः। उदा
रथिः। ०। तं। त्वा। वयं। पितो इति। वचःऽभिः। गावः। न। हव्या। सुसूदिम। देवे
भ्यः। त्वा। सधऽमादं। अस्मभ्यं। त्वा। सधऽमादं। ० संऽइद्धः। अद्य। राजसि।
देवः। देवैः। सहस्रऽजित्। दूतः। हव्या। कविः। वह। तनूऽनपात्। ऋतं। यते।
मध्वा। यज्ञः। सं। अज्यते। दधत्। सहस्रिणीः। इषः। आऽजुह्वानः। नः। ईड्यः।
देवान्। आ। वक्षि। यज्ञियान्। अग्ने। सहस्रऽसाः। असि। प्राचीनं। बर्हिः। ओ
जसा। सहस्रऽवीरं। अस्तृणन्। यत्र। आदित्याः। विऽराजथ। विऽराट्। संऽरा

प॰ द्वि॰ ५ ट्रा। वि ऽम्वीः। प्र ऽम्वीः। बुह्वीः। च। भूयसीः। च। याः। दुरः। घृतानि। अक्षरन्। ८
६३ सुरुक्मे इति सु ऽरुक्मे। हि। सु ऽपेशसा। अधि। श्रिया। वि ऽराजतः। उषसौ। आ
। इह। सीदतां। प्रथमा। हि। सु ऽ वाचसा। ० भारति। इळे। सरस्वति। याः। वः।
सर्वाः। उप ऽ ब्रुवे। ताः। नः। चोदयत। श्रिये। त्वष्टा। रूपाणि। हि। प्र ऽ भुः। प
भून्। विश्वान्। सं ऽ आनजे। तेषां। नः। स्फातिं। आ। यज। उप। त्मन्या। व
नस्पते। पाथः। देवेभ्यः। सृज। अग्निः। हव्यानि। सिस्वदत्। पुरः ऽ गाः। अग्निः
। देवानां। गायत्रेण। सं। अज्यते। स्वाहा ऽ कृतीषु। रोचते। सू अग्ने। नय। सु
ऽपथा। राये। अस्मान्। विश्वानि। देव। वयुनानि। विद्वान्। युयोधि। अस्म ६३
त्। जुहुराणं। एनः। भूयिष्ठां। ते। नमः ऽ उक्तिं। विधेम। अग्ने। त्वं। पारय। नव्यः।

अस्मान्। स्वस्तिऽभिः। अति। दुःऽगानि। विश्वा। पूः। च। पृथ्वी। बहुला। नः। उर्वी
। भव। तोकाय। तनयाय। शं। योः। अग्ने। त्वं। अस्मत्। युयोधि। अमीवाः। अन
ग्निऽत्राः। अभि। अमंत। कृष्टीः। पुनः। अस्मभ्यं। सुविताय। देव। क्षां। विश्वे
भिः। अमृतेभिः। यजत्र। पाहि। नः। अग्ने। पायुऽभिः। अजस्रैः। उत। प्रिये। स
दने। आ। शुशुक्वान्। मा। ते। भयं। जरितारं। यविष्ठ। नूनं। विदत्। मा। अप
रं। सहस्वः। मा। नः। अग्ने। अव। सृजः। अघाय। अविष्यवे। रिपवे। दुच्छुना
यै। मा। दत्वते। दशते। मा। अदते। नः। मा। रिषते। सहसाऽवन्। परा। दाः। १०
वि। घ। त्वाऽवान्। ऋतऽजात। यंसत्। गृणानः। अग्ने। तन्वे। वरूथं। विश्वात्।
रिरिक्षोः। उत। वा। निनित्सोः। अभिऽह्रुतां। असि। हि। देव। विष्पट्। त्वं। तान्।

प॰द्वि॰५ अग्ने । उभयान् । वि । विद्वान् । वेषि । प्रऽपित्वे । मनुषः । यजत्र । अभिऽपित्वे । म
६४ नवे । शास्यः । भूः । मर्मृजेन्यः । उशिक्ऽभिः । न । अक्रः । अवोचाम । निऽवच
नानि । अस्मिन् । मानस्य । सूनुः । सहसाने । अग्नौ । वयं । सहस्रं । ऋषिऽभिः ।
सनेम । ८ । स ॥ ११ अनर्वाणं । वृषभं । मंद्रऽजिह्वं । बृहस्पतिं । वर्धय । नव्यं । अर्कैः
। गाथान्यः । सुऽरुचः । यस्य । देवाः । आऽशृण्वंति । नवमानस्य । मर्त्ताः । तं । ऋ
त्वियाः । उप । वाचः । सचंते । सर्गः । न । यः । देवऽयतां । असर्जि । बृहस्पतिः ।
सः । हि । अंजः । वरांसि । विऽभ्वा । अभवत् । सं । ऋते । मातरिश्वा । उपऽस्तु
तिं । नमसः । उत्ऽयतिं । च । श्लोकं । यंसत् । सविताऽइव । प्र । बाहू इति । अस्य । ६४
क्रत्वा । अहन्यः । यः । अस्ति । मृगः । न । भीमः । अरक्षसः । तुविष्मान् । अस्य । श्लो

कः। दिवि। दूंयते। पृथिव्यां। अस्यः। न। यंसत्। यक्षऽभत्। विऽचेताः। मृगाणां।
न। हेतयः। यंति। च। इमाः। बृहस्पतेः। अहिऽमायान्। अभि। द्यून्। ये। त्वा।
देवा। उस्त्रिकं। मन्यमानाः। पापाः। भद्रं। उपऽजीवंति। पज्राः। न। दुःऽध्ये।
अनु। ददासि। वामं। बृहस्पते। चयसे। इत्। पियारुं। १२ सुऽप्रैतुः। सुऽयवसः।
न। पंथाः। दुःऽनियंतुः। परिऽप्रीतः। न। मित्रः। अनर्वाणः। अभि। ये। चक्षते। नः।
अपिऽवृताः। अपऽऊर्णुवंतः। अस्थुः। सं। यं। स्तुभः। अवनयः। न। यंति। स
मुद्रं। न। स्रवतः। रोधऽचक्राः। सः। विद्वान्। उभयं। चष्टे। अंतः। बृहस्पतिः। तरः।
आपः। च। गध्रः। एव। महः। तुविऽजातः। तुविष्मान्। बृहस्पतिः। वृषभः। धा
यि। देवः। सः। नः। स्तुतः। वीरऽवत्। धातु। गोऽमत्। ०। सू। १३ कंकतः। न। कंक

तः। अथो इति। सतीनऽकंकतः। द्वौ। इति। प्लुषी इति। इति। नि। अदृष्टाः। अलिप्स
त। अदृष्टान्। हंति। आऽयती। अथो इति। हंति। पराऽयती। अथो इति। अवऽघ्नं
ती। हंति। अथो इति। पिनष्टि। पिंषती। शरासः। कुशरासः। दर्भासः। सैर्याः। उत।
मौंजाः। अदृष्टाः। वैरिणाः। सर्वे। साकं। नि। अलिप्सत। नि। गावः। गोऽस्थे। अ
सदन्। नि। मृगासः। अविक्षत। नि। केतवः। जनानां। नि। अदृष्टाः। अलिप्सत।
एते। ऊं इति। त्ये। प्रति। अदृश्रन्। प्रऽदोषं। तस्कराःऽइव। अदृष्टाः। विश्वऽदृष्टाः।
प्रतिऽबुद्धाः। अभूतन। १४ द्यौः। वः। पिता। पृथिवी। माता। सोमः। भ्राता। अदि
तिः। स्वसा। अदृष्टाः। विश्वऽदृष्टाः। तिष्ठत। इलयत। सु। कं। ये। अंस्याः। ये। अं
ग्याः। सूचीकाः। ये। प्रऽकंकताः। अदृष्टाः। किं। चन। इह। वः। सर्वे। साकं। नि। जस्य

ता। उत्। पुरस्तात्। सूर्यः। एति। विश्वऽदृष्टः। अदृष्टऽहा। अदृष्टान्। सर्वान्। जंभ
यन्। सर्वाः। च। यातुऽधान्यः। उत्। अपप्तत्। असौ। सूर्यः। पुरु। विश्वानि।
जूर्वन्। आदित्यः। पर्वतेभ्यः। विश्वऽदृष्टः। अदृष्टऽहा। सूर्ये। विषं। आ। सजा
मि। दृतिं। सुराऽवतः। गृहे। सः। चित्। नु। न। मराति। नो इति। वयं। मराम।
आरे। अस्य। योजनं। हरिऽस्थाः। मधु। त्वा। मधुला। चकार। १५ इयत्ति
का। शकुंतिका। सका। जघास। ते। विषं। सो इति।०। त्रिः। सप्त। विष्पुलिंग
काः। विषस्य। पुष्यं। अक्षन्। ताः।०। मरंति।०। नवानां। नवतीनां। विषस्य। रो
पुषीणां। सर्वासां। अग्रभं। नाम।०। त्रिः। सप्त। मयूर्यः। सप्त। स्वसारः। अग्रुवः। ताः
। ते। विषं। वि। जभ्रिरे। उदकं। कुंभिनीःऽइव। इयत्तकः। कुषुंभकः। तकं। भि

प॰ द्वि॰ ५
६६

नहि। अग्निना। ततः। विषं। प्र। कृन्ते। पराचीः। अनु। संऽवतः। कुषुंभकः। तत्। अ
ब्रवीत्। गिरेः। प्रऽवर्तमानकः। वृश्चिकस्य। अरसं। विषं। अरसं। वृश्चिक। ते।
विषं। १६॥ ॥ अनुवाकः॥ इतिप्रथमं मंडलम्॥ ॥ त्वं। अग्ने। द्युऽभिः। त्वं। आशुशुक्ष
णिः। त्वं। अत्ऽभ्यः। त्वं। अश्मनः। परि। त्वं। वनेभ्यः। त्वं। ओषधीभ्यः। त्वं। नृणां। नृ
ऽपते। जायसे। शुचिः। तव। अग्ने। होत्रं। तव। पोत्रं। ऋत्वियं। तव। नेष्ट्रं। त्वं। अ
ग्नित्। ऋतऽयतः। तव। प्रऽशास्त्रं। त्वं। अध्वरिऽयसि। ब्रह्मा। च। असि। गृहऽ
पतिः। च। नः। दमे। त्वं। अग्ने। इन्द्रः। वृषभः। सतां। असि। त्वं। विष्णुः। उरुऽगायः।
नमस्यः। त्वं। ब्रह्मा। रयिऽवित्। ब्रह्मणः। पते। त्वं। विधर्त्तरिति विऽधर्त्तः। सचते।
पुरंऽध्या। त्वं। अग्ने। राजा। वरुणः। धृतऽव्रतः। त्वं। मित्रः। भवसि। दस्मः॥

६६

ईड्यः । त्वं । अर्यमा । सत्ऽपतिः । यस्य । संऽभुजं । त्वं । अंशः । विदथे । देव । भाज
युः । त्वं । अग्ने । त्वष्टा । विधते । सुऽवीर्यं । तव । ग्नावः । मित्रऽमहः । सऽजात्यं
। त्वं । आशुऽहेमा । ररिषे । सुऽअश्व्यं । त्वं । नरां । शर्धः । असि । पुरुऽव
सुः । १७ त्वं । अग्ने । रुद्रः । असुरः । महः । दिवः । त्वं । शर्धः । मारुतं । पृक्षः
। ईशिषे । त्वं । वातैः । अरुणैः । यासि । शंऽगयः । त्वं । पूषा । विधतः । पासि
। नु । त्मना । त्वं । अग्ने । द्रविणःऽदाः । अरंऽकृते । त्वं । देवः । सविता । र
त्नऽधाः । असि । त्वं । भगः । नृऽपते । वस्वः । ईशिषे । त्वं । पायुः । दमे । यः । ते । अ
विधत् । त्वां । अग्ने । दमे । आ । विश्पतिं । विशः । त्वां । राजानं । सुऽविदत्रं । ऋंज
ते । त्वं । विश्वानि । सुऽअनीक । पत्यसे । त्वं । सहस्राणि । शता । दश । प्रति । त्वं ।

प॰ द्वि॰ ५ अग्ने । पितरं । इष्टिऽभिः । नरः । त्वां । भ्रात्राय । शम्या । तनूऽरुचं । त्वं । पुत्रः
६० । भवसि । यः । ते । अविधत् । त्वं । सखा । सुऽशेवः । पासि । आऽधृषः । त्वं । अ
ग्ने । ऋभुः । आके । नमस्यः । त्वं । वाजस्य । क्षुऽमतः । रायः । ईशिषे । त्वं । वि ।
भासि । अनु । धक्षि । दावने । त्वं । विऽशिक्षुः । असि । यज्ञं । आऽतनिः ॥ १० त्वं । अ
ग्ने । अदितिः । देव । दाशुषे । त्वं । होत्रा । भारती । वर्धसे । गिरा । त्वं । इळा । शत
ऽहिमा । असि । दक्षसे । त्वं । वृत्रऽहा । वसुऽपते । सरस्वती । त्वं । अग्ने । सुऽभृ
तः । उत्ऽतमं । वयः । तव । स्पार्हे । वर्णे । आ । संऽदृशि । श्रियः । त्वं । वाजः । प्र
ऽतरणः । बृहन् । असि । त्वं । रयिः । बहुलः । विश्वतः । पृथुः । त्वां । अग्ने । आ ६०
दित्यासः । आस्यं । त्वां । जिह्वां । शुचयः । चक्रिरे । कवे । त्वां । रातिऽसाचः ।

अध्वरेषु। सश्चिरे। त्वेइति। देवाः। हविः। अदंति। आऽहुतं। त्वेइति। अग्ने। विश्वे। अमृतासः। अद्रुहः। आसा। देवाः। हविः। अदंति। आऽहुतं। त्वया। मर्तासः। स्वदंते। आऽसुतिं। त्वं। गर्भः। वीरुधां। जज्ञिषे। शुचिः। त्वं। तान्। सं। च। प्रति। च। असि। मज्मना। अग्ने। सुऽजात। प्र। च। देव। रिच्यसे। पृक्षः। यत्। अत्र। महिना। वि। ते। भुवत्। अनु। द्यावापृथिवीइति। रोदसीइति। उभेइति। ये। स्तोतृऽभ्यः। गोऽअग्रां। अश्वऽपेशसं। अग्ने। रातिं। उपऽसृजंति। सूरयः। अस्मान्। च। तान्। च। प्र। हि। नेषि। वस्यः। आ। बृहत्। वदेम। विदथे। सुऽवीराः॥१९ यज्ञेन। वर्धत। जातऽवेदसं। अग्निं। यजध्वं। हविषा। तना। गिरा। संऽइधानं। सुऽप्रयसं। स्वःऽनरं। द्युक्षं। होतारं। वृजनेषु। धूःऽसदं। अभि। त्वा। नक्तीः। उषसः। ववाशि

प॰ द्वि॰ ५ रे। अग्ने। वत्सं। न। स्वसरेषु। धेनवः। दिवःऽइव। इत्। अरतिं। मानुषा। युगा। आ। क्ष
६८ पः। भासि। पुरुऽवार। संऽयतः। तं। देवाः। बुध्ने। रजसः। सुऽदंससं। दिवः पृथिव्योः
। अरतिं। नि। एरिरे। रथंऽइव। वेद्यं। शुक्रऽशोचिषं। अग्निं। मित्रं। न। क्षितिषु।
प्रऽशंस्यं। तं। उक्षमाणं। रजसि। स्वे। आ। दमे। चंद्रंऽइव। सुऽरुचं। ह्वारे। आ। दधुः
। पृश्न्याः। पतरं। चितयंतं। अक्षऽभिः। पाथः। न। पायुं। जनसी इति। उभे इति। अ
नु। सः। होता। विश्वं। परि। भूतु। अध्वरं। तं। ऊं इति। हव्यैः। मनुषः। ऋंजते। गि
रा। हरिऽशिप्रः। वृधसानासु। जर्भुरत्। द्यौः। न। स्तृऽभिः। चितयत्। रोदसी इति।
अनु। २० सः। नः। रेवत्। संऽइधानः। स्वस्तये। संऽददस्वान्। रयिं। अस्मासु। दी ६८
दिहि। आ। नः। कृणुष्व। सुविताय। रोदसी इति। अग्ने। हव्या। मनुषः। देव। वीतये।

वि। दिद्युतुः॥ सः। इधानः। उषसः॥

दाः। नः। अग्ने। बृहतः। दाः। सहस्रिणः। दुरः। न। वाजं। श्रुत्यै। अप। वृधि॥ प्राचीइति।
द्यावापृथिवीइति। ब्रह्मणा। कृधि। स्वः। न। शुक्रं। उषसः। राम्याः। अनु। स्वः। न।
दीदेत्। अरुषेण। भानुना॥ होत्राभिः। अग्निः। मनुषः। सुऽअध्वरः। राजा। विशां।
अतिथिः। चारुः। आयवे॥ एव। नः। अग्ने। अमृतेषु। पूर्व्य। धीः। पीपाय। बृहत्ऽदिवेषु। मानुषा। दुहाना। धेनुः। वृजनेषु। कारवे। त्मना। शतिनं। पुरुऽरूपं। इषणि। वयं। अग्ने। अर्वता। वा। सुऽवीर्यं। ब्रह्मणा। वा। चितयेम। जनान्। अति।
अस्माकं। द्युम्नं। अधि। पंच। कृष्टिषु। उच्चा। स्वः। न। शुशुचीत। दुस्तरं॥ सः। नः। बोधि। सहस्य। प्रऽशंस्यः। यस्मिन्। सुऽजाताः। इषयंत। सूरयः। यं। अग्ने। यज्ञं।
उपऽयंति। वाजिनः। नित्ये। तोके। दीदिऽवांसं। स्वे। दमे॥ उभयासः। जातऽवेदः।

प॰ द्वि॰ ५ स्याम । ते । स्तोतारः । अग्ने । सूरयः । च । शर्मणि । वस्वः । रायः । पुरु ऽ चंद्रस्य । भूय
६१ सः । प्रजाऽवतः । सु ऽ अपत्यस्य । शग्धि । नः ॥ ॥ सू॰ २ सं ऽ इद्धः । अग्निः । नि ऽ हि
तः । पृथिव्यां । प्रत्यङ् । विश्वानि । भुवनानि । अस्थात् । होता । पावकः । प्र ऽ दिवः ।
सु ऽ मेधाः । देवः । देवान् । यजतु । अग्निः । अर्हन् । नराशंसः । प्रति । धामानि । अंज
न् । तिस्रः । दिवः । प्रति । मह्ना । सु ऽ अर्चिः । घृत ऽ प्रुषा । हव्यं । उंदन् । मूर्धन् । य मनसा ।
ज्ञस्य । सं । अनक्तु । देवान् । ईळितः । अग्ने । मनसा । नः । अर्हन् । देवान् । यक्षि ।
मानुषात् । पूर्वः । अद्य । सः । आ । वह । मरुतां । शर्धः । अच्युतं । इंद्रं । नरः । बर्हि ऽ
सदं । यजध्वं । देव । बर्हिः । वर्धमानं । सु ऽ वीरं । स्तीर्णं । राये । सु ऽ भरं । वेदी इति । ६१
अस्यां । घृतेन । अक्तं । वसवः । सीदत । इदं । विश्वे । देवाः । आदित्याः । यज्ञियासः ।

वि। श्रयंतां। उर्विया। हूयमानाः। द्वारः। देवीः। सुप्रऽअयनाः। नमःऽभिः। व्यचस्व
तीः। वि। प्रथंतां। अजुर्याः। वर्णं। पुनानाः। यशसं। सुऽवीरं। २२ साधु। अपांसि
। सनत्ता। नः। उक्षिते इति। उषसानक्ता। वय्याऽइव। रण्विते इति। तंतुं। ततं। संव
यंती इति संऽवयंती। समीची इति संऽईची। यज्ञस्य। पेशः। सुदुघे इति सुऽदुघे।
पयस्वती इति। दैव्या। होतारा। प्रथमा। विदुःऽतरा। ऋजु। यक्षतः। सं। ऋचा। व
पुःऽतरा। देवान्। यजंतौ। ऋतुऽथा। सं। अंजतः। नाभा। पृथिव्याः। अधि। सा
नुषु। त्रिषु। सरस्वती। साधयंती। धियं। नः। इळा। देवी। भारती। विश्वऽतूर्तिः
। तिस्रः। देवीः। स्वधया। बर्हिः। आ। इदं। अच्छिद्रं। पांतु। शरणं। निऽसद्य। पिशं
गऽरूपः। सुऽभरः। वयःऽधाः। श्रुष्टी। वीरः। जायते। देवऽकामः। प्रऽजां। त्वष्टा।

प॰ द्वि॰ ५
७०

वि । स्यतु । नाभिं । अस्मे इति । अथ । देवानां । अपि । एतु । पाथः । वनस्पतिः । अव ऽ
सृजन् । उप । स्थात् । अग्निः । हविः । सूदयाति । प्र । धीभिः । त्रिधा । सं ऽ अक्तं । नय
तु । प्र ऽ जानन् । देवेभ्यः । दैव्यः । शमिता । उप । हव्यं । घृतं । मिमिक्षे । घृतं । अस्य ।
योनिः । घृते । श्रितः । घृतं । ऊं इति । अस्य । धाम । अनु ऽ स्वधं । आ । वह । मादय
स्व । स्वाहा ऽ कृतं । वृषभ । वक्षि । हव्यं । सू ३ हुवे । वः । सु ऽ द्योत्मानं । सु ऽ वृक्तिं । विशां
। अग्निं । अतिथिं । सु ऽ प्रयसं । मित्रः ऽ इव । यः । दिधिषाय्यः । भूत् । देवः । आ ऽ देवे ।
जने । जात ऽ वेदाः । इमं । विधन्तः । अपां । सध ऽ स्थे । द्विता । अदधुः । भृगवः । वि
क्षु । आयोः । एषः । विश्वानि । अभि । अस्तु । भूम । देवानां । अग्निः । अरतिः । जी
र ऽ अश्वः । अग्निं । देवासः । मानुषीषु । विक्षु । प्रियं । धुः । क्षेष्यंतः । न । मित्रं ॥

७०

दीदयत् । उशतीः । ऊर्म्याः । आ । दक्षाय्यः । यः । दास्वते । दमे । आ । अस्य । रण्वा ।
स्वस्यऽइव । पुष्टिः । संऽदृष्टिः । अस्य । हियानस्य । धक्षोः । वि । यः । भरिभ्रत् । ओ
षधीषु । जिह्वां । अत्यः । न । रथ्यः । दोधुवीत्ति । वारान् । आ । यत् । मे । अभ्वं । व
नदः । पनंत । उशिक्ऽभ्यः । न । अमिमीत । वर्णं । सः । चित्रेण । चिकिते । रंऽसु ।
भासा । जुजुर्वान् । यः । मुहुः । आ । युवा । भूत् । २४ आ । यः । वना । ततृषाणः । न ।
भाति । वाः । न । पथा । रथ्याऽइव । स्वानीत् । कृष्णऽअध्वा । तपुः । रण्वः । चिकेत ।
द्यौःऽइव । स्मयमानः । नभःऽभिः । सः । यः । वि । अस्थात् । अभि । धक्षत् । उर्वीं ।
पशुः । न । एति । स्वऽयुः । अगोपाः । अग्निः । शोचिष्मान् । अतसानि । उष्णन् ।
कृष्णऽव्यथिः । अस्वदयत् । न । भूम । नु । ते । पूर्वस्य । अवसः । अधिऽइतौ । तृतीये ।

विदथे।मन्म।शंसि।अस्मेइति।अग्ने।संऽयत्ऽवीरं।बृहंतं।क्षुऽमंतं।वाजं।सु
ऽअपत्यं।रयिं।दाः।त्वया।यथा।गृत्सऽमदासः।अग्ने।गुहा।वन्वंतः।उपरा
न्।अभि।स्युरिति।स्युः।सुऽवीरासः।अभिमातिऽसहः।स्मत्।सूरिऽभ्यः।गृण
ते।तत्।वयः।धाः॥२५ होता।अजनिष्ट।चेतनः।पिता।पितृऽभ्यः।ऊतये।प्र
ऽयक्षन्।जेन्यं।वसु।शकेम।वाजिनः।यमं।आ।यस्मिन्।सप्त।रश्मयः।तताः।
यज्ञस्य।नेतरि।मनुष्वत्।दैव्यं।अष्टमं।पोता।विश्वं।तत्।इन्वति।दधन्वे।वा
।यत्।ईं।अनु।वोचत्।ब्रह्माणि।वेः।ऊंइति।तत्।परि।विश्वानि।काव्या।नेमिः।
चक्रंऽइव।अभवत्।साकं।हि।शुचिना।शुचिः।प्रऽशास्ता।क्रतुना।अजनि।
विद्वान्।अस्य।व्रता।ध्रुवा।वयाःऽइव।अनु।रोहते।ताः।अस्य।वर्णं।आयुवः।

नेषुः । सचंत । धेनवः । कुवित् । तिसृऽभ्यः । आ । वरं । स्वसारः । याः । इदं । ययुः । य
दीं । मातुः । उप । स्वसा । घृतं । भरंती । अस्थित । तासां । अध्वर्युः । आऽगतौ । य
वः । वृष्टीऽइव । मोदते । स्वः । स्वायै । धायसे । कृणुतां । ऋत्विक् । ऋत्विजं । स्तोमं ।
यज्ञं । च । आत् । अरं । वनेम । ररिम । वयं । यथा । विद्वान् । अरं । करत् । विश्वेभ्यः
। यजतेभ्यः । अयं । अग्ने । त्वे । दूति । अपि । यं । यज्ञं । चकृम । वयं । सू २६ इमां । मे ।
अग्ने । संऽइधं । इमां । उपऽसदं । वनेरिति वनेः । ० । अया । ते । अग्ने । विधेम । ऊ
र्जः । नपात् । अश्वंऽइष्टे । एना । सुऽउक्तेन । सुऽजात । तं । त्वा । गीःऽभिः । गिर्वण
सं । द्रविणस्युं । द्रविणःऽदः । सपर्येम । स पर्यवेः । सः । बोधि । सूरिः । मघऽवा
। वसुःऽपते । वसुऽदावन् । युयोधि । अस्मत् । द्वेषांसि । सः । नः । वृष्टिं । दिवः । परि ।

प॰ द्वि॰ ५ सः। नः॒। वाजं॑। अ॒न॒र्वाणं॑। सः। नः॒। स॒ह॒स्रिणीः॑। इषः॑। ईळा॑नाय। अ॒व॒स्यवे॑। यविष्ठ।
७२ दूत। नः॒। गिरा। यजि॑ष्ठ। होत॒रिति॑। आ। ग॒हि॒। अ॒न्तः। हि। अ॒ग्ने॒। ई॒यसे॑। वि॒द्वान्। ज
न्म॑। उ॒भया॑। क॒वे॒। दू॒तः। जन्या॑ऽइव। मि॒त्र्यः॑। सः। वि॒द्वान्। आ। च॒। पि॒प्र॒यः॒। य
क्षि। चि॒कि॒त्वः। आ॒नु॒षक्। आ। च॒। अ॒स्मिन्। स॒त्सि॒। ब॒र्हिषि॑। २० श्रेष्ठं॑। य॒वि॒
ष्ठ। भार॑त। अग्ने॑। द्यु॒ऽमन्तं॑। आ। भ॒र॒। वसो॒ इति॑। पु॒रु॒ऽस्पृहं॑। र॒यिं। मा। नः॒। अ
रा॑तिः। ई॒श॒त॒। दे॒वस्य॑। मर्त्यस्य। च॒। पर्षि॑। तस्याः॑। उ॒त। द्विषः॑। विश्वाः॑। उ॒त। त्वया॑। व॒यं।
धाराः॑। उ॒द॒न्याः॑ऽइव। अति॑। गा॒हे॒म॒हि॒। द्विषः॑। शुचिः॑। पा॒व॒क॒। वन्द्यः॑। अग्ने॑।
बृ॒हत्। वि। रो॒च॒से॒। त्वं। घृ॒तेभिः॑। आऽहु॑तः। त्वं। नः॒। अ॒सि॒। भार॑त। अग्ने॑। व॒शा
भिः॑। उ॒क्षऽभिः॑। अ॒ष्टाऽप॑दीभिः। आऽहु॑तः। द्रुऽअ॑न्नः। स॒र्पिःऽआ॑सुतिः। प्र॒ ७२

त्वः। होता। वरेण्यः। सहसः। पुत्रः। अद्भुतः। स॰२० वाजयन्ऽइव। नु। रथान्। योगा
न्। अग्नेः। उप। स्तुहि। यशःऽतमस्य। मीळ्हुषः। यः। सुऽनीथः। ददाशुषे। अजुर्यः
।जरयन्। अरिं। चारुऽप्रतीकः। आऽहुतः। यः। ऊं इति। श्रिया। दमेषु। आ। दोषा
।उषसि। प्रऽशस्यते। यस्य। व्रतं। न। मीयते। आ। यः। स्वः। न। भानुना। चित्रः।
विऽभाति। अर्चिषा। अंजानः। अजरैः। अभि। अत्रिं। अनु। स्वऽराज्यं। अग्निं।
उक्थानि। ववृधुः। विश्वाः। अधि। श्रियः। दधे। अग्नेः। इंद्रस्य। सोमस्य। देवानां
।ऊतिऽभिः। वयं। अरिष्यंतः। सचेमहि। अभि। स्याम। पृतन्यतः। स॰२१ ॥इति
द्वितीयाष्टके पंचमोध्यायः॥ ॥ओम्॥ ॥नि। होता। होतृऽसदने। विदानः। त्वे
षः। दीदिऽवान्। असदत्। सुऽदक्षः। अदब्धऽव्रतऽप्रमतिः। वसिष्ठः। सहस्रंऽ

प॰ द्वि॰ ६ भरः। शुचिऽजिह्वः। अग्निः। त्वं। दूतः। त्वं। ऊं इति। नः। परःऽपाः। त्वं। वस्यः। आ

७३ । वृषभ। प्रऽनेता। अग्ने। तोकस्य। नः। तने। तनूनां। अप्रऽयुच्छन्। दीद्यत्।

बोधि। गोपाः। विधेम। ते। परमे। जन्मन्। अग्ने। विधेम। स्तोमैः। अवरे। सधऽस्थे।

यस्मात्। योनेः। उत्ऽआरिथ। यजे। तं। प्र। त्वे इति। हवींषि। जुहुरे। संऽइद्धे। अ

ग्ने। यजस्व। हविषा। यजीयान्। श्रुष्टी। देष्णं। अभि। गृणीहि। राधः। त्वं। हि। असि।

रयिऽपतिः। रयीणां। त्वं। शुक्रस्य। वर्चसः। मनोता। उभयं। ते। न। क्षीयते। वसु

व्यं। दिवेऽदिवे। जायमानस्य। दस्म। कृधि। क्षुऽमंतं। जरितारं। अग्ने। कृधि।

पतिं। सुऽअपत्यस्य। रायः। सः। एना। अनीकेन। सुऽविदत्रः। अस्मे इति। यष्टा। ७३

देवान्। आऽयजिष्ठः। स्वस्ति। अदब्धः। गोपाः। उत। नः। परःऽपाः। अग्ने। द्युऽम

तु । उत । रेवत् । दिदीहि ॥ ६ ॥ जोहूत्रः । अग्निः । प्रथमः । पिताऽइव । इळः । पदे । मनुषा ।
यत् । संऽइद्धः । श्रियं । वसानः । अमृतः । विऽचेताः । मर्मृजेन्यः । श्रवस्यः । सः । वाजी ।
श्रूयाः । अग्निः । चित्रऽभानुः । हवं । मे । विश्वाभिः । गीःऽभिः । अमृतः । विऽचेताः । श्या
वा । रथं । वहतः । रोहिता । वा । उत । अरुषा । अह । चक्रे । विऽभृत्रः । उत्तानायां । अज
नयन् । सुऽसूतं । भुवत् । अग्निः । पुरुऽपेशासु । गर्भः । शिरिणायां । चित् । अक्तुना ।
महःऽभिः । अपरिऽवृतः । वसति । प्रऽचेताः । जिघर्मि । अग्निं । हविषा । घृतेन । प्रति
ऽक्षियंतं । भुवनानि । विश्वा । पृथुं । तिरश्चा । वयसा । बृहंतं । व्यचिष्ठं । अन्नैः । रभ
सं । दृशानं । आ । विश्वतः । प्रत्यंचं । जिघर्मि । अरक्षसा । मनसा । तत् । जुषेत । मर्य
ऽश्रीः । स्पृहयत्ऽवर्णः । अग्निः । न । अभिऽमृशे । तन्वा । जर्भुराणः । ज्ञेयाः । भागं ।

प.द्वि.६ सहसानः । वरेण । त्वाऽदूतासः । मनुऽवत् । वदेम । अनूनं । अग्निं । जुह्वा । वचस्या
७४ । मधुऽपृचं । धनऽसाः । जोहवीमि । सर श्रुधि । हवं । इंद्र । मा । रिषण्यः । स्याम । ते । दा
वने । वसूनां । इमाः । हि । त्वां । ऊर्जः । वर्धयंति । वसुऽयवः । सिंधवः । न । क्षरंतः । स
जः । महीः । इंद्र । याः । अपिन्वः । परिऽस्थिताः । अहिना । शूर । पूर्वीः । अमर्त्यं । चि
त् । दासं । मन्यमानं । अव । अभिनत् । उक्थैः । ववृधानः । उक्थेषु । इत् । नु । शूर ।
येषु । चाकन् । स्तोमेषु । इंद्र । रुद्रियेषु । च । तुभ्यं । इत् । एताः । यासु । मंदसानः । प्र ।
वायवे । सिस्रते । न । शुभ्राः । शुभ्रं । नु । ते । शुष्मं । वर्धयंतः । शुभ्रं । वज्रं । बाह्वोः ।
दधानाः । शुभ्रः । त्वं । इंद्र । ववृधानः । अस्मे इति । दासीः । विशः । सूर्येण । सह्याः ७४
। गुहा । हितं । गुह्यं । गूळ्हं । अप्ऽसु । अपिऽवृतं । मायिनं । क्षियंतं । उत्तो इति । अपः ।

द्यां।तस्तभ्वांसं।अहन्।अहिं।शूर।वीर्येण। २ स्तव।नु।ते।इंद्र।पूर्व्या।महानि।उत।
स्तवाम।नूतना।कृतानि।स्तव।वज्रं।बाह्वोः।उशंतं।स्तव।हरी इति।सूर्यस्य।केतू
इति।हरी इति।नु।ते।इंद्र।वाजयंता।घृतऽश्चुतं।स्वारं।अस्वार्ष्टां।वि।समना।भूमिः
।अप्रथिष्ट।अरंस्त।पर्वतः।चित्।सरिष्यन्।नि।पर्वतः।सादि।अप्रऽयुछन्।सं।मा
तृऽभिः।वावशानः।अक्रान्।दूरे।पारे।वाणीं।वर्धयंतः।इंद्रऽ[redacted]इषितां।धम
निं।पप्रथन्।नि।इंद्रः।महान्।सिंधुं।आऽशयानं।मायाऽविनं।वृत्रं।अस्फुरत्।
निः।अरेजेतां।रोदसी इति।भियाने इति।कनिक्रदतः।वृष्णः।अस्य।वज्रात्।
अरोरवीत्।वृष्णः।अस्य।वज्रः।अमानुषं।यत्।मानुषः।निऽजूर्वात्।नि।मायि
नः।दानवस्य।मायाः।अपादयत्।पपिऽवान्।सुतस्य। ४ पिबऽपिब।इत्।इं

१·द्वि·६ द्र। शूर। सोमं। मंदंतु। त्वा। मंदिनः। सुतासः। पृणंतः। ते। कुक्षी इति। वर्धयंतु। इ
७५ त्था। सुतः। पौरः। इंद्रं। आव। त्वे इति। इंद्र। अपि। अभूम। विप्राः। धियं। वनेम। ऋत
ऽया। सपंतः। अवस्यवः। धीमहि। प्रऽशस्तिं। सद्यः। ते। रायः। दावने। स्याम। स्या
म। ते। ते। इंद्र। ये। ते। ऊती। अवस्यवः। ऊर्जं। वर्धयंतः। शुष्मिन्ऽतमं। यं। चाक
नाम। देव। अस्मे इति। रयिं। रासि। वीरऽवंतं। रासि। क्षयं। रासि। मित्रं। अस्मे इ
ति। रासि। शर्धः। इंद्र। मारुतं। नः। सऽजोषसः। ये। च। मंदसानाः। प्र। वायवः।
पांति। अग्रऽनीतिं। व्यंतु। इत्। नु। येषु। मंदसानः। तृपत्। सोमं। पाहि। द्रह्यत्।
इंद्र। अस्मान्। सु। पृत्ऽसु। आ। तरुत्र। अवर्धयः। द्यां। बृहत्ऽभिः। अर्कैः। ५ बृहं ७५
तः। इत्। नु। ये। ते। तरुत्र। उक्थेभिः। वा। सुम्नं। आऽविवासान्। स्तृणानासः। ब

हिः। पुस्त्यऽवत्। त्वाऽऊताः। इत्। इंद्र। वाजं। अग्मन्। उग्रेषु। इत्। नु। शूर। मंद
सानः। त्रिऽकद्रुकेषु। पाहि। सोमं। इंद्र। प्रऽदोधुवत्। श्मश्रुषु। प्रीणानः। याहि
। हरिऽभ्यां। सुतस्य। पीतिं। धिष्व। शवः। शूर। येन। वृत्रं। अव। अभिनत्। दानुं। औ
र्णऽवाभं। अप। अवृणोः। ज्योतिः। आर्याय। नि। सव्यतः। सादि। दस्युः। इंद्र। सने
माये। ते। ऊतिऽभिः। तरंतः। विश्वाः। स्पृधः। आर्येण। दस्यून्। अस्मभ्यं। तत्। त्वा
ष्ट्रं। विश्वऽरूपं। अरंधयः। साख्यस्य। त्रिताय। अस्य। सुवानस्य। मंदिनः। त्रितस्य
। नि। अर्बुदं। ववृधानः। अस्तरित्यस्तः। अवर्तयत्। सूर्यः। न। चक्रं। भिनत्। वलं।
इंद्रः। अंगिरस्वान्। नूनं। सा। ते। प्रति। वरं। जरित्रे। दुहीयत्। इंद्र। दक्षिणा। म
घोनी। शिक्ष। स्तोतऽभ्यः। मा। अति। धक्। भगः। नः। ०। स्द अनुवाकः॥ यः। जा

प॰ द्वि॰ ६ तः। एव। प्रथमः। मनस्वान्। देवः। देवान्। क्रतुना। परिऽअभूषत्। यस्य
७६ । शुष्मात्। रोदसी इति। अभ्यसेतां। नृम्णस्य। मह्ना। सः। जनासः। इंद्रः। यः।
पृथिवीं। व्यथमानां। अदृंहत्। यः। पर्वतान्। प्रऽकुपितान्। अरम्णात्। यः।
अंतरिक्षं। विऽममे। वरीयः। यः। द्यां। अस्तभ्नात्। ०। यः। हत्वा। अहिं। अरि
णात्। सप्त। सिंधून्। यः। गाः। उत्ऽआजत्। अपऽधा। वलस्य। यः। अ
श्मनोः। अंतः। अग्निं। जजान। संऽवृक्। समत्ऽसु। ०। येन। इमा। विश्वा
। च्यवना। कृतानि। यः। दासं। वर्णं। अधरं। गुहा। अकरित्यकः। श्वघ्नीऽइ
व। यः। जिगीवान्। लक्षं। आ दत्। अर्यः। पुष्टानि। ०। यं। स्म। पृच्छंति। कुह। ७६
सः। इति। घोरं। उत। ईं। आहुः। न। एषः। अस्ति। इति। एनं। सः। अर्यः। पुष्टीः।

विजः ऽइव । आ । मिनाति । श्रत् । अस्मै । धत्त ॥ ७ यः । रध्रस्य । चोदिता । यः ।
कृशस्य । यः । ब्रह्मणः । नाधमानस्य । कीरेः । युक्तऽग्राव्णः । यः । अविता ।
सुऽशिप्रः । सुतऽसोमस्य ॥ यस्य । अश्वासः । प्रऽदिशि । यस्य । गावः । यस्य । ग्रामाः ।
यस्य । विश्वे । रथासः । यः । सूर्यं । यः । उषसं । जजान । यः । अपां । नेता ॥ यं । क्रंदसी इति ।
संयती इति संऽयती । विह्वयेते इति विऽह्वयेते । परे । अवरे । उभयाः । अमित्राः ।
समानं । चित् । रथं । आतस्थिऽवांसा । नाना । हवेते इति ॥ यस्मात् । न । ऋते
। विऽजयंते । जनासः । यं । युध्यमानाः । अवसे । हवंते । यः । विश्वस्य । प्रति
ऽमानं । बभूव । यः । अच्युतऽच्युत् ॥ यः । शश्वतः । महि । एनः । दधानान् ।
अमन्यमानान् । शर्वा । जघान । यः । शर्धते । न । अनुऽददाति । शृध्यां । यः । दस्योः ।

प॰ द्वि॰ ६

७७

हंता ।०। ११ यः । शंबरं । पर्वतेषु । क्षियंतं । चत्वारिंश्यां । शरदि । अनुऽअविंद
त् । ओजायमानं । यः । अहिं । जघान । दानुं । शयानं ।०। यः । सप्तऽरश्मिः । वृ
षभः । तुविष्मान् । अवऽअसृजत् । सर्तवे । सप्त । सिंधून् । यः । रौहिणं । अस्फु
रत् । वज्रऽबाहुः । द्यां । आऽरोहंतं ।०। द्यावा । चित् । अस्मै । पृथिवी इति । नमेते
इति । शुष्मात् । चित् । अस्य । पर्वताः । भयंते । यः । सोमऽपाः । निऽचितः । वज्रऽ
बाहुः । यः । वज्रऽहस्तः ।०। यः । सुन्वंतं । अवति । यः । पचंतं । यः । शंसंतं । यः । श
शमानं । ऊती । यस्य । ब्रह्म । वर्धनं । यस्य । सोमः । यस्य । इदं । राधः ।०। यः । सु
न्वते । पचते । दुध्रः । आ । चित् । वाजं । दर्दर्षि । सः । किल । असि । सत्यः । वयं ।
ते । इंद्र । विश्वह । प्रियासः । सुऽवीरासः । विदथं । आ । वदेम । सू १ ऋतुः । ज

७७

नि त्री। तस्याः। अपः। परि। मक्षू। जातः। आ। अविशत्। यासु। वर्धते। तत्। आ
हनाः। अभवत्। पिप्युषी। पयः। अंशोः। पीयूषं। प्रथमं। तत्। उक्थ्यं। सध्री। ईं।
आ। यंति। परि। बिभ्रती। पयः। विश्वऽप्स्न्याय। प्र। भरंत। भोजनं। समानः। अध्वा
प्रऽवतां। अनुऽस्यदे। यः। ता। अकृणोः। प्रथमं। सः। असि। उक्थ्यः। अनु। ए
कः। वहति। यत्। ददाति। तत्। रूपा। मिनन्। तत्ऽअपाः। एकः। ईयते।
विश्वाः। एकस्य। विऽनुदः। तितिक्षते। ॰। प्रऽजाभ्यः। पुष्टिं। विऽभजंतः। आ
सते। रयिंऽइव। पृष्ठं। प्रऽभवंतं। आऽयते। असिन्वन्। दंष्ट्रैः। पितुः। अत्ति। भो
जनं। ॰। अध। अकृणोः। पृथिवीं। संऽदृशे। दिवे। यः। धौतीनां। अहिऽहन्।
अरिणक्। पथः। तं। त्वा। स्तोमेभिः। उदऽभिः। न। वाजिनं। देवं। देवाः। अजनन्।

।०। १० यः। भोजनं। च। दयसे। च। वर्धनं। आर्द्रात्। आ। शुष्कं। मधुऽमत्।
दुदोहिथ। सः। शेवऽधिं। नि। दधिषे। विवस्वति। विश्वस्य। एकः। ईशिषे।
।०। यः। पुष्पिणीः। च। प्रऽस्वः। च। धर्मणा। अधि। दाने। वि। अवनीः। अधा
रयः। यः। च। असमाः। अजनः। दिद्युतः। दिवः। उरुः। ऊर्वान्। अभितः।
।०। यः। नार्मरं। सहऽवसुं। निऽहंतवे। पृक्षाय। च। दासऽवेशाय। च।
अवहः। ऊर्जयंत्याः। अपरिऽविष्टं। आस्यं। उत। एव। अद्य। पुरुऽकृत्।०।
शतं। वा। यस्य। दश। साकं। आ। अद्यः। एकस्य। श्रुष्टौ। यत्। ह। चोदं। आ
विथ। अरज्जौ। दस्यून्। सं। उनप्। दभीतये। सुप्रऽअव्यः। अभवः।०। वि
श्वा। इत्। अनु। रोधनाः। अस्य। पौंस्यं। ददुः। अस्मै। दधिरे। कृत्नवे। धनं।

षट्। अस्तभ्नाः। विऽस्तिरः। पंच। संऽदृशः। परि। परः। अभवः।०। ११ सुऽप्रवा
चने। तव। वीर। वीर्यं। यत्। एकेन। क्रतुना। विंदसे। वसु। जातूऽस्थिरस्य। प्र।
वयः। सहस्वतः। या। चकर्थ। सः। इंद्र। विश्वा। असि। उक्थ्यः। अरमयः। सरऽ
अपसः। तराय। कं। तुर्वीतये। च। वय्याय। च। स्रुतिं। नीचा। संतं। उत्। अन
यः। पराऽवृजं। प्र। अंधं। श्रोणं। श्रवयन्।०। अस्मभ्यं। तत्। वसो इति। दा
नाय। राधः। सं। अर्थयस्व। बहु। ते। वसव्यं। इंद्र। यत्। चित्रं। श्रवस्याः। अ
नु। द्यून्।०। १२ अध्वर्यवः। भरत। इंद्राय। सोमं। आ। अमत्रेभिः। सिंचत।
मद्यं। अंधसः। कामी। हि। वीरः। सदं। अस्य। पीतिं। जुहोत। वृष्णे। तत्। इत्। ए
षः। वष्टि। अध्वर्यवः। यः। अपः। वव्रिऽवांसं। वृत्रं। जघान। अशन्याऽइव।

प॰ द्वि॰ ६ वृक्षं । तस्मै । एतं । भरत । तत्ऽवशाय । एषः । इंद्रः । अर्हति । पीतिं । अस्य । अ
७९ ध्वर्यवः । यः । दृभीकं । जघान । यः । गाः । उत्ऽआजत् । अप । हि । वलं । वरिति वः
तस्मै । एतं । अंतरिक्षे । न । वातं । इंद्रं । सोमैः । आ । ऊर्णुत । जूः । न । वस्त्रैः । अध्व
र्यवः । यः । उरणं । जघान । नव । चखांसं । नवतिं । च । बाहून् । यः । अर्बुदं । अ
व । नीचा । बबाधे । तं । इंद्रं । सोमस्य । भृथे । हिनोत । अध्वर्यवः । यः । सु । अश्नं ।
जघान । यः । शुष्णं । अशुषं । यः । विऽअंसं । यः । पिप्रुं । नमुचिं । यः । रुधिऽक्रां ।
तस्मै । इंद्राय । अंधसः । जुहोत । अध्वर्यवः । यः । शतं । शंबरस्य । पुरः । बिभे
द । अश्मनाऽइव । पूर्वीः । यः । वर्चिनः । शतं । इंद्रः । सहस्रं । अपऽअवपत् । भ ७९
रत । सोमं । अस्मै । १३ ॥ आ । सहस्रं । भूम्याः । उपऽस्थे । अवपत् । जघन्वा

नु। कुत्सस्य। आयोः। अतिथिऽग्वस्य। वीरान्। नि। अवृणक्। भरत। सोमं। अस्मै।
अध्वर्यवः। यत्। नरः। कामयाध्वे। श्रुष्टी। वहंतः। नशाथ। तत्। इंद्रे। गभस्तिऽपू
तं। भरत। श्रुताय। इंद्राय। सोमं। यज्यवः। जुहोत। अध्वर्यवः। कर्तन। श्रुष्टिं। अ
स्मै। वने। निऽपूतं। वने। उत्। नयध्वं। जुषाणः। हस्त्यं। अभि। वावशे। वः। इंद्राय।
सोमं। मदिरं। जुहोत। अध्वर्यवः। पयसा। ऊधः। यथा। गोः। सोमेभिः। ईं। पृण
त। भोजं। इंद्रं। वेद। अहं। अस्य। निऽभृतं। मे। एतत्। दित्संतं। भूयः। यजतः।
चिकेत। अध्वर्यवः। यः। दिव्यस्य। वस्वः। यः। पार्थिवस्य। क्षम्यस्य। राजा। तं। ऊर्दरं।
न। पृणत। यवेन। इंद्रं। सोमेभिः। तत्। अपः। वः। अस्तु। •। सू १४ प्र। घ। नु। अस्य। म
हतः। महानि। सत्या। सत्यस्य। करणानि। वोचं। त्रिऽकद्रुकेषु। अपिबत्। सुत

प॰ द्वि॰ ६ स्य । अस्य । मदे । अहिं । इंद्रः । जघान । अवंशे । द्यां । अस्तभायत् । बृहंतं । आ । रोदसी
८० इति । अपृणत् । अंतरिक्षं ।०। सोमस्य । ता । मदे । इंद्रः । चकार । सद्मऽइव । प्राचः ।
वि । मिमाय । मानैः । वज्रेण । खानि । अतृणत् । नदीनां । वृथा । असृजत् । पथिऽ
भिः । दीर्घऽयाथैः ।०। सः । प्रऽवोळ्हॄन् । परिऽगत्य । दभीतेः । विश्वं । अधाक् । आ
युधं । इद्धे । अग्नौ । सं । गोभिः । अश्वैः । असृजत् । रथेभिः ।०। सः । ईं । महीं । धुनिं
। एतोः । अरम्णात् । सः । अस्नातॄन् । अपारयत् । स्वस्ति । ते । उत्ऽस्नाय । रयिं । अ
भि । प्र । तस्थुः ।०। १५ सः । उदंचं । सिंधुं । अरिणात् । महिऽत्वा । वज्रेण । अनः । उ
षसः । सं । पिपेष । अजवसः । जविनीभिः । विऽवृश्चन् ।०। सः । विद्वान् । अपऽगोहं । क ८०
नीनां । आविः । भवन् । उत् । अतिष्ठत् । पराऽवृक् । प्रति । श्रोणः । स्थात् । वि । अन

कृ। अवचष्ट। ०। भिनत्। वलं। अंगिरःऽभिः। गृणानः। वि। पर्वतस्य। दृंहितानि। ऐरत्।
रिणक्। रोधांसि। कृत्रिमाणि। एषां। ०। स्वप्नेन। अभिऽउप्य। चुमुरिं। धुनिं। च। जघं
थ। दस्युं। प्र। दभीतिं। आवः। रंभी। चित्। अत्र। विविदे। हिरण्यं। ०। सू १६ प्र। वः। सतां
। ज्येष्ठऽतमाय। सुऽस्तुतिं। अग्नौऽइव। संऽइधाने। हविः। भरे। इंद्रं। अजुर्यं।
जरयंतं। उक्षितं। सनात्। युवानं। अवसे। हवामहे। यस्मात्। इंद्रात्। बृहतः
। किं। चन। ईं। ऋते। विश्वानि। अस्मिन्। संऽभृता। अधि। वीर्या। जठरे। सोमं। त
न्वि। सहः। महः। हस्ते। वज्रं। भरति। शीर्षणि। क्रतुं। न। क्षोणीभ्यां। परिऽभ्वे। ते।
इंद्रियं। न। समुद्रैः। पर्वतैः। इंद्र। ते। रथः। न। ते। वज्रं। अनु। अश्नोति। कः। चन।
यत्। आशुऽभिः। पतसि। योजना। पुरु। विश्वे। हि। अस्मै। यजताय। धृष्णवे। क्र

प॰ द्वि॰ ६ तुं । भरंति । वृषभाय । सश्चते । वृषा । युजस्व । हविषा । विदुःऽतरः । पिब । इंद्र । सो
८१ मं । वृषभेण । भानुना । वृष्णः । कोशः । पवते । मध्वः । ऊर्मिः । वृषभऽअन्नाय ।
वृषभाय । पातवे । वृषणा । अध्वर्यू इति । वृषभासः । अद्रयः । वृषणं । सोमं । वृष
भाय । सुस्वति । १७ वृषा । ते । वज्रः । उत । ते । वृषा । रथः । वृषणा । हरी इति । वृष
भाणि । आयुधा । वृष्णः । मदस्य । वृषभ । त्वं । ईशिषे । इंद्र । सोमस्य । वृषभस्य । तृप्णु
हि । प्र । ते । नावं । न । समने । वचस्युवं । ब्रह्मणा । यामि । सवनेषु । दधृषिः । कुवित् ।
नः । अस्य । वचसः । निऽबोधिषत् । इंद्रं । उत्सं । न । वसुनः । सिचामहे । पुरा । संऽ
बाधात् । अभि । आ । ववृत्स्व । नः । धेनुः । न । वत्सं । यवसस्य । पिप्युषी । सकृत् । सु । ते । ८१
सुमतिऽभिः । शतक्रतो इति शतऽक्रतो । सं । पत्नीभिः । न । वृषणः । नसीमहि ।

।०।१८ तत् । अस्मै । नव्यं । अंगिरस्वत् । अर्च्चत । शुष्माः । यत् । अस्य । प्रत्नऽथा
। उत्ऽईरते । विश्वाः । यत् । गोत्रा । सहसा । परिऽवृता । मदे । सोमस्य । दृंहितानि
। ऐरयत् । सः । भूतु । यः । ह । प्रथमाय । धायसे । ऊर्जः । मिमानः । महिमानं । आ ।
अतिरत् । शूरः । यः । युत्ऽसु । तन्वं ॥ परिऽव्यत । शीर्षणि । द्यां । महिना । प्रति । अ
मुंचत । अध । अकृणोः । प्रथमं । वीर्यं । महत् । यत् । अस्य । अग्रे । ब्रह्मणा । शुष्मं ।
ऐरयः । रथेऽस्थेन । हरिऽअश्वेन । विऽच्युताः । प्र । जीरयः । सिस्रते । सध्र्यक् । पृथ
क् । अध । यः । विश्वा । भुवना । अभि । मज्मना । ईशानऽकृत् । प्रऽवयाः । अभि । अ
वर्धत । आत् । रोदसी इति । ज्योतिषा । वह्निः । आ । अतनोत् । सीव्यन् । तमांसि ।
दुधिता । सं । अव्ययत् । सः । प्राचीनान् । पर्वतान् । दृंहत् । ओजसा । अधराची

नं। अकृणोत्। अपां। अपः। अधारयत्। पृथिवीं। विश्वऽधायसं। अस्तभ्नात्।
मायया। द्यां। अवऽस्रसः। १९ सः। अस्मै। अरं। बाहुऽभ्यां। यं। पिता। अकृणो
त्। विश्वस्मात्। आ। जनुषः। वेदसः। परि। येन। पृथिव्यां। नि। क्रिविं। शयध्यै। व
ज्रेण। हत्वी। अवृणक्। तुविऽस्वनिः। अमाजूःऽइव। पित्रोः। सचा। सती। समा
नात्। आ। सदसः। त्वां। इये। भगं। कृधि। प्रऽकेतं। उप। मासि। आ। भर। दद्धि।
भागं। तन्वः। येन। ममहः। भोजं। त्वां। इंद्र। वयं। हुवेम। ददिः। त्वं। इंद्र। अपां
सि। वाजान्। अविड्ढि। इंद्र। चित्रया। नः। ऊती। कृधि। वृषन्। इंद्र। वस्यसः। नः।
१०। सू २० प्रातरिति। रथः। नवः। योजि। सस्निः। चतुःऽयुगः। त्रिऽकशः। सप्तऽरश्मिः
। दशऽअरित्रः। मनुष्यः। स्वःऽसाः। सः। इष्टिऽभिः। मतिऽभिः। रंह्यः। भूत्। ०। प्रथ

मं। सः। द्वितीयं। उतो इति। तृतीयं। मनुषः। सः। होता। अन्यस्याः। गर्भं। अन्ये। ऊं
इति। जनंत। सः। अन्येभिः। सचते। जेन्यः। वृषा। हरी इति। नु। कं। रथे। इंद्रस्य। यो
जं। आऽयै। सुऽउक्तेन। वचसा। नवेन। मो इति। सु। त्वां। अत्र। बहवः। हि। विप्राः।
नि। रीरमन्। यजमानासः। अन्ये। आ। द्वाभ्यां। हरिऽभ्यां। इंद्र। याहि। आ। चतुः
ऽभिः। आ। षट्ऽभिः। हूयमानः। आ। अष्टाभिः। दशऽभिः। सोमऽपेयं। अयं। सु
तः। सुऽमख। मा। मृधः। करितिकः। आ। विंशत्या। त्रिंशता। याहि। अर्वाङ्।
आ। चत्वारिंशता। हरिऽभिः। युजानः। आ। पंचाशता। सुऽरथेभिः। इंद्र। आ। ष
ष्ट्या। सप्तत्या। सोमऽपेयं। ४१ आ। अशीत्या। नवत्या। याहि। अर्वाङ्। आ। शते
न। हरिऽभिः। उह्यमानः। अयं। हि। ते। शुनऽहोत्रेषु। सोमः। इंद्र। त्वाऽया। परिऽ

प॰ द्वि॰ ६ सिक्तः। मदाय। मम। ब्रह्म। इंद्र। या। हि। अच्छ। विद्वा। हरी इति। धुरि। धिष्व। रथस्य।
८३ पुरुऽत्रा। हि। विऽहव्यः। बभूथ। अस्मिन्। शूर। सवने। मादयस्व। न। मे। इंद्रेण।
सख्यं। वि। योषत्। अस्मभ्यं। अस्य। दक्षिणा। दुहीत। उप। ज्येष्ठे। वरूथे। गभस्तौ
। प्राये‌ऽप्राये। जिगीवांसः। स्याम। ०।१८२॥ अपायि। अस्य। अंधसः। मदाय। म
नीषिणः। सुवानस्य। प्रयसः। यस्मिन्। इंद्रः। प्रऽदिवि। वावृधानः। ओकः।
दधे। ब्रह्मण्यंतः। च। नरः। अस्य। मंदानः। मध्वः। वज्रऽहस्तः। अहिं। इंद्रः। अ
र्णःऽवृतं। वि। वृश्चत्। प्र। यत्। वयः। न। स्वसराणि। अच्छ। प्रयांसि। च। नदी
नां। चक्रमंत। सः। माहिनः। इंद्रः। अर्णः। अपां। प्र। ऐरयत्। अहिऽहा। अच्छ। ८३
। समुद्रं। अजनयत्। सूर्यं। विदत्। गाः। अक्तुना। अह्नां। वयुनानि। साधत्।

सः। अप्रतीनि। मनवे। पुरूणि। इंद्रः। दाशात्। दाशुषे। हंति। वृत्रं। सद्यः। यः। नृऽ
भ्यः। अतसाय्यः। भूत्। पस्पृधानेभ्यः। सूर्यस्य। सातौ। सः। सुन्वते। इंद्रः। सू
र्यं। आ। देवः। रिणक्। मर्त्याय। स्तवान्। आ। यत्। रयिं। गुहत्ऽअवद्यं। अस्मै।
भरत्। अंशं। न। एतशः। दशस्यन्। २२ सः। रंधयत्। सऽदिवः। सारथये। शु
ष्णं। अशुषं। कुयवं। कुत्साय। दिवःऽदासाय। नवतिं। च। नव। इंद्रः। पुरः। वि। ऐ
रत्। शंबरस्य। एव। ते। इंद्र। उचथं। अहेम। श्रवस्या। न। त्मना। वाजयंतः। अश्या
म। तत्। साप्तं। आशुषाणाः। ननमः। वधः। अदेवस्य। पीयोः। एव। ते। गृत्सऽमदाः।
शूर। मन्म। अवस्यवः। न। वयुनानि। तक्षुः। ब्रह्मण्यंतः। इंद्र। ते। नवीयः। इषं।
ऊर्जं। सुऽक्षितिं। सुम्नं। अश्युः।०।२४ वयं। ते। वयः। इंद्र। विद्धि। सु। नः। प्र। भराम

हे। वाजऽयुः। न। रथं। विपन्यवः। दीध्यतः। मनीषा। सुम्नं। इयक्षंतः। त्वाऽवतः।
नुनू। त्वं। नः। इंद्र। त्वाभिः। ऊती। त्वाऽयतः। अभिष्टिऽपा। असि। जनान्। त्वं।
इनः। दाशुषः। वरूता। इत्थाऽधीः। अभि। यः। नक्षति। त्वा। सः। नः। युवा। इंद्रः।
जोहूत्रः। सखा। शिवः। नरां। अस्तु। पाता। यः। शंसंतं। यः। शशमानं। ऊती। प
चंतं। च। स्तुवंतं। च। प्रऽनेषत्। तं। ऊं इति। स्तुषे। इंद्रं। तं। गृणीषे। यस्मिन्। पु
रा। ववृधुः। शाशदुः। च। सः। वस्वः। कामं। पीपरत्। इयानः। ब्रह्मण्यतः।
नूतनस्य। आयोः। सः। अंगिरसां। उचथा। जुजुष्वान्। ब्रह्म। तूतोत्। इं
द्रः। गातुं। इष्णन्। मुष्णन्। उषसः। सूर्येण। स्तवान्। अश्नस्य। चित्। शिश्नथत्।
पूर्व्याणि। २५ सः। ह। श्रुतः। इंद्रः। नाम। देवः। ऊर्ध्वः। भुवत्। मनुषे। दस्मऽतमः।

अव । प्रियं । अर्शसानस्य । सह्वान् । शिरः । भरत् । दासस्य । स्वधाऽवान् । सः । वृत्र
ऽहा । इंद्रः । कृष्णऽयोनीः । पुरंऽदरः । दासीः । ऐरयत् । वि । अजनयत् । मनवे । क्षां
। अपः । च । सत्रा । शंसं । यजमानस्य । तूतोत् । तस्मै । तवस्यं । अनु । दायि । सत्रा ।
इंद्राय । देवेभिः । अर्णऽसातौ । प्रति । यत् । अस्य । वज्रं । बाह्वोः । धुः । हत्वी । दस्यून् ।
पुरः । आयसीः । नि । तारीत् ।०॥२६ विश्वऽजिते । धनऽजिते । स्वःऽजिते । सत्रा
ऽजिते । नृऽजिते । उर्वराऽजिते । अश्वऽजिते । गोऽजिते । अप्ऽजिते । भर । इंद्रा
य । सोमं । यजताय । हर्यतं । अभिऽभुवे । अभिऽभंगाय । वृन्वते । अषाळ्हा
य । सहमानाय । वेधसे । तुविऽग्रये । वह्नये । दुस्तरीतवे । सत्राऽसहे । नमः ।
इंद्राय । वोचत । सत्राऽसहः । जनऽभक्षः । जनंऽसहः । च्यवनः । युध्मः । अनु ।

प॰ द्वि॰ ८ जोषं।उक्षितः।वृतंऽचयः।सहुरिः।विक्षु।आरितः।इंद्रस्य।वोचं।प्र।कृता
८५ नि।वीर्या।अननुऽदः।वृषभः।दोधतः।वधः।गंभीरः।ऋष्वः।असमष्टऽका
व्यः।रध्रऽचोदः।श्नथनः।वीळितः।पृथुः।इंद्रः।सुऽयज्ञः।उषसः।स्वः।जनत्।
यज्ञेन।गातुं।अप्ऽतुरः।विविद्रिरे।धियः।हिन्वानाः।उशिजः।मनीषिणः।
अभिऽस्वरा।निऽसदा।गाः।अवस्यवः।इंद्रे।हिन्वानाः।द्रविणानि।आशत।इं
द्र।श्रेष्ठानि।द्रविणानि।धेहि।चित्तिं।दक्षस्य।सुभगऽत्वं।अस्मेइति।पोषं।र
यीणां।अरिष्टिं।तनूनां।स्वाद्मानं।वाचः।सुदिनऽत्वं।अह्नां।॥२८ त्रिऽकद्रु
केषु।महिषः।यवऽआशिरं।तुविऽशुष्मः।तृपत्।सोमं।अपिबत्।विष्णुना। ८५
सुतं।यथा।अवशत्।सः।ईं।ममाद।महि।कर्म।कर्तवे।महां।उरुं।सः।ए

नं। सश्चत्। देवः। देवं। सत्यं। इंद्रं। सत्यः। इंदुः। अध। त्विषि ऽ मान्। अभि। ओ
जसा। क्रिविं। युधा। अभवत्। आ। रोदसी इति। अपृणात्। अस्य। मज्मना। प्र।
ववृधे। अधत्त। अन्यं। जठरे। प्र। ईं। अरिच्यत। ॰। साकं। जातः। क्रतुना। साकं।
ओजसा। ववक्षिथ। साकं। वृद्धः। वीर्यैः। ससहिः। मृधः। वि ऽ चर्षणिः। दाता। रा
धः। स्तुवते। काम्यं। वसु। ॰। तव। त्यत्। नर्यं। नृतो इति। अपः। इंद्र। प्रथमं। पूर्व्यं
। दिवि। प्र ऽ वाच्यं। कृतं। यत्। देवस्य। शवसा। प्र। अरिणाः। असुं। रिणन्। अपः।
भुवत्। विश्वं। अभि। अदेवं। ओजसा। विदात्। ऊर्जं। शत ऽ क्रतुः। विदात्। इषं।
अनुवाकः।२। । २८ । गणानां। त्वा। गण ऽ पतिं। हवामहे। कविं। कवीनां। उपमश्रवः ऽ तमं। ज्ये
ष्ठ ऽ राजं। ब्रह्मणां। ब्रह्मणः। पते। आ। नः। शृण्वन्। ऊति ऽ भिः। सीद। सदनं। दे

प॰ द्वि॰ ६ वाः। चित्। ते। असुर्य। प्रऽचेतसः। बृहस्पते। यज्ञियं। भागं। आनशुः। उस्राः
८६ ऽइव। सूर्यः। ज्योतिषा। महः। विश्वेषां। इत्। जनिता। ब्रह्मणां। असि। आ। विऽ
बाध्य। परिऽरपः। तमांसि। च। ज्योतिष्मंतं। रथं। ऋतस्य। तिष्ठसि। बृहस्पते।
भीमं। अमित्रऽदंभनं। रक्षःऽहनं। गोत्रऽभिदं। स्वःऽविदं। सुनीतिऽभिः। न
यसि। त्रायसे। जनं। यः। तुभ्यं। दाशात्। न। तं। अंहः। अश्नवत्। ब्रह्मऽद्विषः।
तपनः। मन्युऽमीः। असि। बृहस्पते। महि। तत्। ते। महिऽत्वनं। न। तं। अंहः।
न। दुःऽइतं। कुतः। चन। न। अरातयः। तितिरुः। न। द्वयाविनः। विश्वाः। इत्।
अस्मात्। ध्वरसः। वि। बाधसे। यं। सुऽगोपाः। रक्षसि। ब्रह्मणः। पते। २९ त्वं। ८६
नः। गोपाः। पथिऽकृत्। विऽचक्षणः। तव। व्रताय। मतिऽभिः। जरामहे। बृह

स्पते। यः। नः। अभि। ह्वरः। दधे। स्वा। तं। मर्मर्तु। दुच्छुना। हरस्वती। उत। वा। यः
। नः। मर्चयात्। अनागसः। अरातिऽवा। मर्तः। सानुकः। वृकः। बृहस्पते। अप।
व८ तं। वर्तय। पथः। [redacted] सुऽगं। नः। अस्यै। दैवीतये। कृधि। त्रातारं। त्वा। त
नूनां। हवामहे। अवऽस्पर्तः। अधिऽवक्तारं। अस्मऽयुं। बृहस्पते। देवऽनिदः।
नि। बर्हय। मा। दुःऽएवाः। उत्ऽतरं। सुम्नं। उत्। नशन्। त्वया। वयं। सुऽवृधा।
ब्रह्मणः। पते। स्पार्हा। वसु। मनुष्या। आ। ददीमहि। याः। नः। दूरे। तळितः। याः
। अरातयः। अभि। संति। जंभय। ताः। अनप्नसः। त्वया। वयं। उत्ऽतमं। धीम
हि। वयः। बृहस्पते। पप्रिणा। सस्निना। युजा। मा। नः। दुःऽशंसः। अभिऽदि
प्सुः। ईशत। प्र। सुऽशंसाः। मतिऽभिः। तारिषीमहि। १० अननुऽदः। वृषभः।

जग्मिः। आऽहवं। निःऽतप्ता। शत्रुं। पृतनासु। ससहिः। असि। सत्यः। ऋणऽयाः
। ब्रह्मणः। पते। उग्रस्य। चित्। दमिता। वीळुऽहर्षिणः। अदेवेन। मनसा। यः। रि
षण्यति। शासां। उग्रः। मन्यमानः। जिघांसति। बृहस्पते। मा। प्रणक्। तस्य।
नः। वधः। नि। कर्म। मन्युं। दुःऽएवस्य। शर्धतः। भरेषु। हव्यः। नमसा। उपऽस
द्यः। गंता। वाजेषु। सनिता। धनंऽधनं। विश्वाः। इत्। अर्यः। अभिऽदिप्स्वः।
मृधः। बृहस्पतिः। वि। ववर्ह। रथान्ऽइव। तेजिष्ठया। तपनी। रक्षसः। तप। ये।
त्वा। निदे। दधिरे। दृष्टऽवीर्यं। आविः। तत्। कृष्व। यत्। असत्। ते। उक्थ्यं। बृह
स्पते। वि। परिऽरपः। अर्दय। बृहस्पते। अति। यत्। अर्यः। अर्हात्। द्युऽमत्। विऽ
भाति। क्रतुऽमत्। जनेषु। यत्। दीदयत्। शवसा। ऋतऽप्रजात। तत्। अस्मा

सु। द्रविणं। धेहि। चित्रं। ३१ मा। नः। स्तेनेभ्यः। ये। अभि। द्रुहः। पदे। निरामिणः। रि
पवः। अन्नेषु। जगृधुः। आ। देवानां। ओहते। वि। व्रयः। हृदि। बृहस्पते। न। परः।
साम्नः। विदुः। विश्वेभ्यः। हि। त्वा। भुवनेभ्यः। परि। त्वष्टा। अजनत्। साम्नःऽसा
म्नः। कविः। सः। ऋणऽचित्। ऋणऽयाः। ब्रह्मणः। पतिः। द्रुहः। हंता। महः। ऋत
स्य। धर्तरि। तव। श्रिये। वि। अजिहीत। पर्वतः। गवां। गोत्रं। उत्ऽअसृजः। यत्।
अंगिरः। इंद्रेण। युजा। तमसा। परिऽवृतं। बृहस्पते। निः। अपां। औब्जः। अर्ण
वं। ब्रह्मणः। पते। त्वं। अस्य। यंता। सुऽउक्तस्य। बोधि। तनयं। च। जिन्व। विश्वं। तत्
त्। भद्रं। यत्। अवंति। देवाः।३॥ ३२ ॥ इति द्वितीयाष्टके षष्ठोध्यायः॥ ॥ओम्।
॥ सः। इमां। अविड्ढि। प्रऽभृतिं। यः। ईशिषे। अया। विधेम। नवया। महा। गि

प. द्वि. ७ रा। यथा। नः। मीढ्वान्। स्तवते। सखा। तव। बृहस्पते। सीसधः। सः। उत। नः।
८८ मतिं। यः। नंत्वानि। अनमत्। नि। ओजसा। उत। अदर्दः। मन्युना। शंबरा
णि। वि। प्र। अच्यवयत्। अच्युता। ब्रह्मणः। पतिः। आ। च। अविशत्। वसुऽ
मंतं। वि। पर्वतं। तत्। देवानां। देवऽतमाय। कर्त्वं। अश्रथ्नन्। दृळ्हा। अम्रदं
त। वीळिता। उत्। गाः। आजत्। अभिनत्। ब्रह्मणा। वलं। अगूहत्। तमः।
अ ५ वि। अचक्षयत्। स्व१रिति स्वः। अश्मऽआस्यं। अवतं। ब्रह्मणः। पतिः। मधुऽधा
रं। अभि। यं। ओजसा। अतृणत्। तं। एव। विश्वे। पपिरे। स्वःऽदृशः। बहु। साकं।
[redacted] सिसिचुः। उत्सं। उद्रिणं। सना। ता। का। चित्। भुवना। भवीत्वा। माःऽभिः। दुरः। ८८
वरंत। वः। अयतंता। चरतः। अन्यतःऽअन्यत्। इत्। या। चकार। वयुना। ब्रह्मणः।

शरत्ऽभिः। २

पतिः। १ अभिऽनक्षंतः। अभि। ये। तं। आनशुः। निऽधिं। पणीनां। परमं। गुहा
। हितं। ते। विद्वांसः। प्रतिऽचक्ष्य। अनृता। पुनः। यतः। ऊं इति। आयन्। तत्।
उत्। ईयुः। आऽविशं। ऋतऽवानः। प्रतिऽचक्ष्य। अनृता। पुनः। आ। अतः।
आ। तस्थुः। कवयः। महः। पथः। ते। बाहुऽभ्यां। धमितं। अग्निं। अश्मनि।
नकिः। सः। अस्ति। अरणः। जहुः। हि। तं। ऋतऽज्येन। क्षिप्रेण। ब्रह्मणः।
पतिः। यत्र। वष्टि। प्र। तत्। अश्नोति। धन्वना। तस्य। साध्वीः। इषवः। याभिः
। अस्यति। नृऽचक्षसः। दृशये। कर्णऽयोनयः। सः। संऽनयः। सः। विऽनयः।
पुरःऽहितः। सः। सुऽस्तुतः। सः। युधि। ब्रह्मणः। पतिः। चाक्ष्मः। यत्। वाजं। भ
रते। मती। धना। आत्। इत्। सूर्यः। तपति। तप्यतुः। वृथा। विऽभु। प्रऽभु। प्र

थमं। मेहना ऽवतः। बृहस्पते ः। सु ऽविदत्राणि। राध्या। इमा। सातानि। वेन्यस्य
। वाजिनः। येन। जनाः। उभये। भुंजते। विशः॥ यः। अवरे। वृजने। विश्वऽ
था। विऽभुः। महां। ऊं इति। रण्वः। शवसा। ववक्षिथ। सः। देवः। देवान्। प्र
ति। पप्रथे। पृथु। विश्वा। इत्। ऊं इति। ता। परि ऽभूः। ब्रह्मणः। पतिः। विश्वं।
सत्यं। मघऽवाना। युवोः। इत्। आपः। चन। प्र। मिनंति। व्रतं। वां। अच्छ। इंद्राब्र
ह्मणस्पती इति। हविः। नः। अन्नं। युजाऽइव। वाजिना। जिगातं। उत। आशि
ष्ठाः। अनु। शृण्वंति। वह्नयः। सभेयः। विप्रः। भरते। मती। धना। वीळुऽद्वे
षाः। अनु। वशा। ऋणं। आऽददिः। सः। ह। वाजी। संऽइथे। ब्रह्मणः। पतिः।
ब्रह्मणः। पतेः। अभवत्। यथाऽवशं। सत्यः। मन्युः। महि। कर्म। करिष्यतः।

यः। गाः। उत्ऽआजत्। सः। दिवे। वि। च। अभजत्। महीऽइव। रीतिः। शवसा। अस
रत्। पृथक्। ब्रह्मणः। पते। सुऽयमस्य। विश्वहा। रायः। स्याम। रथ्यः। वयस्वतः
। वीरेषु। वीरान्। उप। पृङ्धि। नः। त्वं। यत्। ईशानः। ब्रह्मणा। वेषि। मे। हवं। ०।
इंधानः। अग्निं। वनवत्। वनुष्यतः। कृतऽब्रह्मा। शूशुवत्। रातऽहव्यः।
इत्। जातेन। जातं। अति। सः। प्र। सर्स्रते। यंऽयं। युजं। कृणुते। ब्रह्मणः। पतिः।
वीरेभिः। वीरान्। वनवत्। वनुष्यतः। गोभिः। रयिं। पप्रथत्। बोधति। त्मना।
तोकं। च। तस्य। तनयं। च। वर्धते। ०। सिंधुः। न। क्षोदः। शिमीऽवान्। ऋघायतः।
वृषाऽइव। वध्रीन्। अभि। वष्टि। ओजसा। अग्नेःऽइव। प्रऽसितिः। न। अह। व
र्तवे। ०। तस्मै। अर्षंति। दिव्याः। असश्चतः। सः। सत्वऽभिः। प्रथमः। गोषु। ग

प॰ द्वि॰ ७ च्छति। अनिभृष्टऽतविषिः। हंति। ओजसा। ०। तस्मै। इत्। विश्वे। धुनयंत। सिंध
१० वः। अछिद्रा। शर्म। दधिरे। पुरूणि। देवानां। सुम्ने। सुऽभगः। सः। एधते। ०।
ऋजुः। इत्। शंसः। वनवत्। वनुष्यतः। देवऽयन्। इत्। अदेवऽयंतं। अभि। अस
त्। सुप्रऽअवीः। इत्। वनवत्। पृत्ऽसु। दुस्तरं। यज्वा। इत्। अयज्योः। वि। भ
जाति। भोजनं। यजस्व। वीर। प्र। विहि। मनायतः। भद्रं। मनः। कृणुष्व। वृत्रऽतूर्ये
। हविः। कृणुष्व। सुऽभगः। यथा। अससि। ब्रह्मणः। पतेः। अवः। आ। वृणीमहे। सः।
इत्। जनेन। सः। विशा। सः। जन्मना। सः। पुत्रैः। वाजं। भरते। धना। नृऽभिः। दे
वानां। यः। पितरं। आऽविवासति। श्रद्धाऽमनाः। हविषा। ब्रह्मणः। पतिं। यः। १०
अस्मै। हव्यैः। घृतवत्ऽभिः। अविधत्। प्र। तं। प्राचा। नयति। ब्रह्मणः। पतिः। उ

रुष्यन्ति । ईं । अंहसः । रक्षन्ति । रिपः । अंहोः । चित् । अस्मै । ऋतुऽचक्रिः । अद्भुतः ॥ १८ ॥
इमाः । गिरः । आदित्येभ्यः । घृतऽस्नूः । सनात् । राजऽभ्यः । जुह्वा । जुहोमि । शृणो
तु । मित्रः । अर्यमा । भगः । नः । तुविऽजातः । वरुणः । दक्षः । अंशः । इमं । स्तोमं । सऽ
क्रतवः । मे । अद्य । मित्रः । अर्यमा । वरुणः । जुषंत । आदित्यासः । शुचयः । धा
रऽपूताः । अवृजिनाः । अनवद्याः । अरिष्टाः । ते । आदित्यासः । उरवः । गभीराः ।
अदब्धासः । दिप्संतः । भूरिऽअक्षाः । अंतरिति । पश्यंति । वृजिना । उत । साधु ।
सर्वं । राजऽभ्यः । परमा । चित् । अंति । धारयंतः । आदित्यासः । जगत् । स्थाः । देवाः ।
विश्वस्य । भुवनस्य । गोपाः । दीर्घऽधियः । रक्षमाणाः । असुर्यं । ऋतऽवानः ।
चयमानाः । ऋणानि । विद्यां । आदित्याः । अव । सः । वः । अस्य । यत् । अर्यमन् । भ

ये । आ । चित् । मयःऽभु । युष्माकं । मित्रा वरुणा । प्रऽनीतौ । परि । श्वभ्राःऽइव ।
दुःऽइतानि । वृज्यां । द सुऽगः । हि । वः । अर्यमन् । मित्र । पंथाः । अनृक्षरः ।
वरुण । साधुः । अस्ति । ते न । आदित्याः । अधि । वोचत । नः । यच्छत । नः । दुःऽप
रिहंतु । शर्म । पिपर्तु । नः । अदितिः । राजऽपुत्रा । अति । द्वेषांसि । अर्यमा । सुऽगे
भिः । बृहत् । मित्रस्य । वरुणस्य । शर्म । उप । स्याम । पुरुऽवीराः । अरिष्टाः । ति
स्रः । भूमीः । धारयन् । त्रीन् । उत । द्यून् । त्रीणि । व्रता । विदथे । अंतः । एषां । ऋ
तेन । आदित्याः । महि । वः । महिऽत्वं । तत् । अर्यमन् । वरुण । मित्र । चारु । त्री । रो
चना । दिव्या । धारयंत । हिरण्ययाः । शुचयः । धारऽपूताः । अस्वप्नजः । अनिऽ
मिषाः । अदब्धाः । उरुऽशंसाः । ऋजवे । मर्त्याय । त्वं । विश्वेषां । वरुण । असि ।

राजा । ये । च । देवाः । असुर । ये । च । मर्ताः । शतं । नः । रास्व । शरदः । वि ऽ चक्षे । अश्याम । आयूंषि । सु ऽ धितानि । पूर्वी ॥ ७ ॥ न । दक्षिणा । वि । चिकिते । न । सव्या । न । प्राचीनं । आदित्याः । न । उत । पश्चा । पाक्या । चित् । [redacted] वसवः । धीर्या । चित् । युष्मा ऽ नीतः । अभयं । ज्योतिः । अश्यां । यः । राज ऽ भ्यः । ऋतनि ऽ भ्यः । ददाश । यं । वर्धयंति । पुष्टयः । च । नित्याः । सः । रेवान् । याति । प्रथमः । रथेन । वसु ऽ दावा । विदथेषु । प्र ऽ शस्तः । शुचिः । अपः । सु ऽ यवसाः । अदब्धः । उप । क्षेति । वृद्ध ऽ वयाः । सु ऽ वीरः । नकिः । तं । घ्नंति । अंतितः । न । दूरात् । यः । आदित्यानां । भवति । प्र ऽ नीतौ । अदिते । मित्र । वरुण । उत । मृळ । यत् । वः । वयं । चकृम । कत् । चित् । आगः । उरु । अश्यां । अभयं । ज्योतिः । इंद्र । मा । नः । दीर्घाः । अभि । नशन् ।

तमिस्राः। उभेइति। अस्मे। पीपयतः। समीचीइतिसंऽईची। दिवः। वृष्टिं। सुऽभ
गः। नाम। पुष्यन्। उभा। क्षयौ। आऽजयन्। याति। पृत्ऽसु। उभौ। अर्धौ। भ
वतः। साधूइति। अस्मे। याः। वः। मायाः। अभिऽद्रुहे। यजत्राः। पाशाः। आदित्याः
। रिपवे। विऽचृत्ताः। अश्वीऽइव। तान्। अति। येषं। रथेन। अरिष्टाः। उरौ। आ। शर्म
न्। स्याम। मा। अहं। मघोनः। वरुण। प्रियस्य। भूरिऽदाव्नः। आ। विदं। शूनं। आपेः।
मा। रायः। राजन्। सुऽयमात्। अव। स्थां। ०। इदं। कवेः। आदित्यस्य। स्वऽराजः
। विश्वानि। संति। अभि। अस्तु। मह्ना। अति। यः। मंद्रः। यजथाय। देवः। सुऽ
कीर्त्तिं। भिक्षे। वरुणस्य। भूरेः। तव। व्रते। सुऽभगासः। स्याम। सुऽआध्यः। वरु
ण। तुष्टुऽवांसः। उपऽअयने। उषसां। गोऽमतीनां। अग्नयः। न। जरमाणाः।

अनु। द्यून्। तव। स्याम। पुरुऽवीरस्य। शर्मन्। उरुऽशंसस्य। वरुण। प्रनेतरिति
प्रऽनेतः। यूयं। नः। पुत्राः। अदितेः। अदब्धाः। अभि। क्षमध्वं। युज्याय। देवाः। प्र।
सीं। आदित्यः। असृजत्। विऽधर्ता। ऋतं। सिंधवः। वरुणस्य। यंति। न। श्राम्यं
ति। न। वि। मुचंति। एते। वयः। न। पप्तुः। रघुऽया। परिऽज्मन्। वि। मत्। श्रथय।
रशनांऽइव। आगः। ऋध्याम। ते। वरुण। खां। ऋतस्य। मा। तंतुः। छेदि। वयतः।
धियं। मे। मा। मात्रा। शारि। अपसः। पुरा। ऋतोः॥ ५ अपो इति। सु। म्यक्ष। वरु
ण। भियसं। मत्। संऽराट्। ऋतऽवः। अनु। मा। गृभाय। दामऽइव। वत्सात्। वि।
मुमुग्धि। अंहः। नहि। त्वत्। आरे। निऽमिषः। चन। ईशे। मा। नः। वधैः। वरुण।
ये। ते। इष्टौ। एनः। कृण्वंतं। असुर। भ्रीणंति। मा। ज्योतिषः। प्रऽवसथानि। गन्म।

प॰द्वि॰७ वि।सु।मधः।शिश्रथः।जीवसे।नः।नमः।पुरा।ते।वरुण।उत।नूनं।उत।अ
परं।तुविऽजात।ब्रवाम।त्वेइति।हि।कं।पर्वते।न।श्रितानि।अप्रऽच्युता
९३ नि।दुःऽदभ।व्रतानि।परा।ऋणा।सावीः।अध।मत्ऽकृतानि।मा।अहं।राज
न्।अन्यऽकृतेन।भोजं।अविऽउष्टाः।इत्।नु।भूयसीः।उषसः।आ।नः।जीवा
न्।वरुण।तासु।शाधि।यः।मे।राजन्।युज्यः।वा।सखा।वा।स्वप्ने।भयं।भी
रवे।मह्यं।आह।स्तेनः।वा।यः।दिप्सति।नः।वृकः।वा।त्वं।तस्मात्।वरुण।पा
हि।अस्मान्।१०।सू१ धृतऽव्रताः।आदित्याः।इषिराः।आरे।मत्।कर्त।रह
सूःऽइव।आगः।शृण्वतः।वः।वरुण।मित्र।देवाः।भद्रस्य।विद्वान्।अवसे।हु
वे।वः।यूयं।देवाः।प्रऽमतिः।यूयं।ओजः।यूयं।द्वेषांसि।सनुतः।युयोत।अ ९३

भिऽक्षत्तारः।अभि।च।क्षमध्वं।अद्य।च।नः।मृळयत।अपरं।च।किं।ऊं इति।
नु।वः।कृणवाम।अपरेण।किं।सनेन।वसवः।आप्येन।यूयं।नः।मित्रावरु
णा।अदिते।च।स्वस्तिं।इंद्रामरुतः।दधात।हये।देवाः।यूयं।इत्।आपयः।
स्थ।ते।मृळत।नाधमानाय।मह्यं।मा।वः।रथः।मध्यमऽवाट्।ऋते।भूत्।
मा।युष्मावत्ऽसु।आपिषु।श्रमिष्म।प्र।वः।एकः।मिमय।भूरि।आगः।यत्।
मा।पिताऽइव।कितवं।शशास।आरे।पाशाः।आरे।अघानि।देवाः।मा।मा।
अधि।पुत्रे।विंऽइव।ग्रभीष्ट।अर्वांचः।अद्य।भवत।यजत्राः।आ।वः।हार्दि।भ
यमानः।व्ययेयं।त्राध्वं।नः।देवाः।निऽजुरः।वृकस्य।त्राध्वं।कर्तात्।अवऽपदः।
यजत्राः।०।स९१ ऋतं।देवाय।कृण्वते।सवित्रे।इंद्राय।अहिऽघ्ने।न।रमंते।

प॰ द्वि॰ ७ आपः। अहःऽअहः। याति। अक्तुः। अपां। कियति। आ। प्रथमः। सर्गः। आसां
९५ । यः। वृत्राय। सिनं। अत्र। अभरिष्यत्। प्र। तं। जनित्री। विदुषे। उवाच। पथः।
रदंतीः। अनु। जोषं। अस्मै। दिवेऽदिवे। धुनयः। यंति। अर्थं। ऊर्ध्वः। हि। अ
स्थात्। अधि। अंतरिक्षे। अध। वृत्राय। प्र। वधं। जभार। मिहं। वसानः। उप।
हि। ईं। अदुद्रोत्। तिग्मऽआयुधः। अजयत्। शत्रुं। इंद्रः। बृहस्पते। तपुषा
। अश्माऽइव। विध्य। वृकऽद्वरसः। असुरस्य। वीरान्। यथा। जघंथ। धृष
ता। पुरा। चित्। एव। जहि। शत्रुं। अस्माकं। इंद्र। अव। क्षिप। दिवः। अश्मानं।
उच्चा। येन। शत्रुं। मंदसानं। निऽजूर्वाः। तोकस्य। सातौ। तनयस्य। भूरेः। ९४
अस्मान्। अर्धं। कृणुतात्। इंद्र। गोनां॥ १२ प्र। हि। क्रतुं। वृहथः। यं। वनुथः।

रध्वरस्य। स्थः। यजमानस्य। चोदौ। इंद्रासोमा। युवं। अस्मान्। अविष्टं। अस्मि
न्। भयऽस्थे। कृणुतं। ऊंइति। लोकं। न। मा। तमत्। न। श्रमत्। न। उत। तंद्र
त्। न। वोचाम। मा। सुनोत। इति। सोमं। यः। मे। पृणात्। यः। ददत्। यः। निऽ
बोधात्। यः। मा। सुन्वंतं। उप। गोभिः। आ। अयत्। सरस्वति। त्वं। अस्मान्।
अविड्ढि। मरुत्वती। धृषती। जेषि। शत्रून्। त्यं। चित्। शर्धंतं। तविषीऽयमा
णं। इंद्रः। हंति। वृषभं। शंडिकानां। यः। नः। सनुत्यः। उत। वा। जिघत्नुः। अ
भिऽख्याय। तं। तिग्मितेन। विध्य। बृहस्पते। आयुधैः। जेषि। शत्रून्। द्रुहे
रिषंतं। परि। धेहि। राजन्। अस्माकेभिः। सत्वऽभिः। शूर। शूरैः। वीर्या
। कृधि। यानि। ते। कर्त्वानि। ज्योक्। अभूवन्। अनुऽधूपितासः। हत्वी।

५• द्वि• ७

९५

तेषां। आ। भर। नः। वसूनि। तं। वः। शर्धं। मारुतं। सुम्नऽयुः। गिरा। उप। ब्रुवे। नमसा
। दैव्यं। जनं। यथा। रयिं। सर्वऽवीरं। नशामहै। अपत्यऽसाचं। श्रुत्यं। दिवेऽदिवे।
॥१३॥ अस्माकं। मित्रावरुणा। अवतं। रथं। आदित्यैः। रुद्रैः। वसुऽभिः। सचाऽभु
वा। प्र। यत्। वयः। न। पप्तन्। वस्मनः। परि। श्रवस्यवः। हृषीवंतः। वनऽसदः। अध।
स्म। नः। उत्। अवत। सऽजोषसः। रथं। देवासः। अभि। विक्षु। वाजऽयुं। यत्। आ
शवः। पद्याभिः। तित्रतः। रजः। पृथिव्याः। सानौ। जंघनंत। पाणिऽभिः। उत।
स्यः। नः। इंद्रः। विश्वऽचर्षणिः। दिवः। शर्धेन। मारुतेन। सुऽक्रतुः। अनु। नु।
स्थात्। अवृकाभिः। ऊतिऽभिः। रथं। महे। सनये। वाजऽसातये। उत। स्यः।
देवः। भुवनस्य। सक्षणिः। त्वष्टा। ग्नाभिः। सऽजोषाः। जूजुवत्। रथं। इळा। भ

९५

गः। बृहत्ऽदिवा। उत। रोदसी इति। पूषा। पुरंऽधिः। अश्विनौ। अध। पती इति। उत।
त्ये इति। देवी इति। सुभगे इति सुऽभगे। मिथुऽदृशा। उषसा नक्ता। जगतां। अपिऽजु
वा। स्तुषे। यत्। वां। पृथिवि। नव्यसा। वचः। स्थातुः। च। वयः। त्रिऽवयाः। उपऽस्तिरे।
उत। वः। शंसं। उशिजांऽइव। श्मसि। अहिः। बुध्न्यः। अजः। एकऽपात्। उत। त्रितः।
ऋभुक्षाः। सविता। चनः। दधे। अपां। नपात्। आशुऽहेमा। धिया। शमि। एता। वः।
वश्मि। उत्ऽयता। यजत्राः। अतक्षन्। आयवः। नव्यसे। सं। श्रवस्यवः। वाजं। चकानाः।
सप्तिः। न। रथ्यः। अह। धीतिं। अश्याः॥ १४॥ अस्य। मे। द्यावापृथिवी इति। ऋतऽय
तः। भूतं। अवित्री इति। वचसः। सिसासतः। ययोः। आयुः। प्रऽतरं। ते इति। इदं। पुरः।
उपस्तुते इत्युपऽस्तुते। वसुऽयुः। वां। महः। दधे। मा। नः। गुह्याः। रिपः। आयोः। अह

प.द्वि.७ न्। दभन्। मा। नः। आभ्यः। रीरधः। दुछुनाभ्यः। मा। नः। वि। यौः। सख्या। विद्धि। त
९६ स्य। नः। सुम्नऽयता। मनसा। तत्। त्वा। ईमहे। अहेळता। मनसा। श्रुष्टिं। आ।
वह। दुहानां। धेनुं। पिप्युषीं। असश्चतं। पद्याभिः। आशुं। वचसा। च। वाजिनं।
त्वां। हिनोमि। पुरुऽहूत। विश्वहा। राकां। अहं। सुऽहवां। सुऽस्तुती। हुवे। शृणो
तु। नः। सुऽभगा। बोधतु। त्मना। सीव्यतु। अपः। सूच्या। अछिद्यमानया। द
दातु। वीरं। शतऽदायं। उक्थ्यं। याः। ते। राके। सुऽमतयः। सुऽपेशसः। याभिः।
ददासि। दाशुषे। वसूनि। ताभिः। नः। अद्य। सुऽमनाः। उपऽआगहि। सहस्रऽ
पोषं। सुऽभगे। रराणा। सिनीवालि। पृथुऽस्तुके। या। देवानां। असि। स्वसा। ९६
जुषस्व। हव्यं। आऽहुतं। प्रऽजां। देवि। दिदिड्ढि। नः। या। सुऽबाहुः। सुऽअं

गुरिः। सुऽसूमा। बहुऽसूवरी। तस्यै। विश्वपत्न्यै। हविः। सिनीवाल्यै। जुहोतन। या।
गुंगूः। या। सिनीवाली। या। राका। या। सरस्वती। इंद्राणी। अह्वे। ऊतये। वरुणानी।
स्वस्तये। १५ सू॥ अनुवाकः॥ आ। ते। पितः। मरुतां। सुम्नं। एतु। मा। नः। सूर्यस्य। संऽ
दृशः। युयोथाः। अभि। नः। वीरः। अर्वति। क्षमेत। प्र। जायेमहि। रुद्र। प्रऽजाभिः। त्वा
ऽदत्तेभिः। रुद्र। शंऽतमेभिः। शतं। हिमाः। अशीय। भेषजेभिः। वि। अस्मत्। द्वेषः।
विऽतरं। वि। अंहः। वि। अमीवाः। चातयस्व। वि षूचीः। श्रेष्ठः। जातस्य। रुद्र। श्रि
या। असि। तवःऽतमः। तवसां। वज्रबाहो इति वज्रऽबाहो। पर्षि। नः। पारं।
अंहसः। स्वस्ति। विश्वाः। अभिऽहूतीः। रपसः। युयोधि। मा। त्वा। रुद्र। चुक्रुधाम।
नमःऽभिः। मा। दुःऽस्तुती। वृषभ। मा। सऽहूती। उत्। नः। वीरान्। अर्पय। भेषजे

प॰द्वि॰७ भिः। भिषक्ऽतमं। त्वा। भिषजां। श्रृणोमि। हवीमऽभिः। हवते। यः। हविःऽभिः।
१७ अव। स्तोमेभिः। रुद्रं। दिषीय। ऋदूदरः। सुऽहवः। मा। नः। अस्यै। बभ्रुः। सुऽशि
प्रः। रीरधत्। मनायै॥१६॥ उत्। मा। ममंद। वृषभः। मरुत्वान्। त्वक्षीयसा। ना × वयसा।
धमानं। घृणिऽइव। छायां। अरपाः। अशीय। आ। विवासेयं। रुद्रस्य। सुम्नं। क।
स्यः। ते। रुद्र। मळयाकुः। हस्तः। यः। अस्ति। भेषजः। जलाषः। अपऽभर्ता। र
पसः। दैव्यस्य। अभि। नु। मा। वृषभ। चक्षमीथाः। प्र। बभ्रवे। वृषभाय। श्विती
चे। महः। महीं। सुऽस्तुतिं। ईरयामि। नमस्य। कल्मलीकिनं। नमःऽभिः। गणी
मसि। त्वेषं। रुद्रस्य। नाम। स्थिरेभिः। अंगैः। पुरुऽरूपः। उग्रः। बभ्रुः। शुक्रेभिः। १७
पिपिशे। हिरण्येः। ईशानात्। अस्य। भुवनस्य। भूरेः। न। वै। ऊं इति। योषत्। रु

क्षत्। असुर्यं। अर्हन्। बिभर्षि। सायकानि। धन्व। अर्हन्। निष्कं। यजतं। विश्वऽ
रूपं। अर्हन्। इदं। दयसे। विश्वं। अभ्वं। न। वै। ओजीयः। रुद्र। त्वत्। अस्ति १०
स्तुहि। श्रुतं। गर्तऽसदं। युवानं। मृगं। न। भीमं। उपऽहत्नुं। उग्रं। मृळ। जरित्रे
। रुद्र। स्तवानः। अन्यं। ते। अस्मत्। नि। वपंतु। सेनाः। कुमारः। चित्। पितरं।
वंदमानं। प्रति। ननाम। रुद्र। उपऽयंतं। भूरेः। दातारं। सत्ऽपतिं। गृणीषे। स्तु
तः। त्वं। भेषजा। रासि। अस्मे इति। या। वः। भेषजा। मरुतः। शुचीनि। या। शंऽ
तमा। वृषणः। या। मयःऽभु। यानि। मनुः। अवृणीत। पिता। नः। ता। शं। च। योः।
च। रुद्रस्य। वश्मि। परि। नः। हेतिः। रुद्रस्य। वृज्याः। परि। त्वेषस्य। दुःऽमतिः। मही
। गात्। अव। स्थिरा। मघवत्ऽभ्यः। तनुष्व। मीढ्वः। तोकाय। तनयाय। मृळ। ए

व। बभ्रोदृति। वृषभ। चेकितान। यथा। देव। न। हृणीषे। न। हंसि। हवनऽश्रुत्।
नः। रुद्र। इह। बोधि। ॥ ~~१~~प धारा वराः। मरुतः। धृष्णुऽओजसः। मृगाः। न। भी
माः। तविषीभिः। अर्चिनः। अग्नयः। न। शुशुचानाः। ऋजीषिणः। भृमिं। धमं
तः। अप। गाः। अवृण्वत। द्यावः। न। स्तृऽभिः। चितयंत। खादिनः। वि। अभ्रियाः।
न। द्युतयंत। वृष्टयः। रुद्रः। यत्। वः। मरुतः। रुक्मऽवक्षसः। वृषा। अजनि। पृश्न्याः।
। शुक्रे। ऊधनि। उक्षंते। अश्वान्। अत्यान्ऽइव। आजिषु। नदस्य। कर्णैः। तु
रयंते। आशुऽभिः। हिरण्यऽशिप्राः। मरुतः। दविध्वतः। पृक्षं। याथ। पृषतीभिः।
सऽमन्यवः। पृक्षे। ता। विश्वा। भुवना। ववक्षिरे। मित्राय। वा। सदं। आ। जीरऽ
दानवः। पृषत्ऽअश्वासः। अनवभ्रऽराधसः। ऋजिप्यासः। न। वयुनेषु। धूःऽ

सदः। इं धन्वऽभिः। धेनुऽभिः। रप्शा दूधऽभिः। अध्वस्मऽभिः। पथिऽभिः। भ्राजत्
ऽऋष्टयः। आ। हंसासः। न। स्वसराणि। गंतन। मधोः। मदाय। मरुतः। सऽम
न्यवः। १८ आ। नः। ब्रह्माणि। मरुतः। सऽमन्यवः। नरां। न। शंसः। सवनानि।
गंतन। अश्वांऽइव। पिप्यत। धेनुं। ऊधनि। कर्त्त। धियं। जरित्रे। वाजऽपेशसं।
तं। नः। दात। मरुतः। वाजिनं। रथे। आपानं। ब्रह्म। चितयत्। दिवेऽदिवे। इषं।
स्तोतृऽभ्यः। वृजनेषु। कारवे। सनिं। मेधां। अरिष्टं। दुस्तरं। सहः। यत्। युंजते।
मरुतः। रुक्मऽवक्षसः। अश्वान्। रथेषु। भगे। आ। सुऽदानवः। धेनुः। न। शि
श्वे। स्वसरेषु। पिन्वते। जनाय। रातऽहविषे। मही। इषं। यः। नः। मरुतः। वृक
ऽताति। मर्त्यः। रिपुः। दधे। वसवः। रक्षत। रिषः। वर्त्तयत। तपुषा। चक्रिया।

अभि। तं। अव। रुद्राः। अभ्रासः। हंतन। वधरिति। चित्रं। तत्। वः। मरुतः। याम।
चेकिते। पृश्न्याः। यत्। ऊधः। अपि। आपयः। दुदुहुः। यत्। वा। निदे। नवमा
नस्य। रुद्रियाः। त्रितं। जराय। जुरतां। अदाभ्याः॥ २० तान्। वः। महः। मरु
तः। एवऽयाव्नः। विष्णोः। एषस्य। प्रऽभृथे। हवामहे। हिरण्यऽवर्णान्। ककु
हान्। यतऽस्रुचः। ब्रह्मण्यंतः। शंस्यं। राधः। ईमहे। ते। दशऽग्वाः। प्रथमाः। य
ज्ञं। ऊहिरे। ते। नः। हिन्वंतु। उषसः। विऽउष्टिषु। उषाः। न। रामीः। अरुणैः। अप।
ऊर्णुते। महः। ज्योतिषा। शुचता। गोऽअर्णसा। ते। क्षोणीभिः। अरुणेभिः। न।
अंजिऽभिः। रुद्राः। ऋतस्य। सदनेषु। ववृधुः। निऽमेघमानाः। अत्येन। पाजसा।
सुऽचंद्रं। वर्णं। दधिरे। सुऽपेशसं। तान्। इयानः। महि। वरूथं। ऊतये। उप। घ।

दूत्। एना। नमसा। गृणीमसि। त्रितः। न। यान्। पंच। होतॄन्। अभिष्टये। आऽववर्तत्। अवरान्। चक्रिया। अवसे। यया। ऋध्रं। पारयथ। अति। अंहः। यया। निदः। मुंचथ। वंदितारं। अर्वाची। सा। मरुतः। या। वः। ऊतिः। ऊं इति। सुऽवाश्राऽइव। सुऽमतिः। जिगातु। ॥२१ उप। ईं। असृक्षि। वाजऽयुः। वचस्यां। चनः। दधीत। नाधः। गिरः। मे। अपां। नपात्। आशुऽहेमा। कुवित्। सः। सुऽपेशसः। करति। जोषिषत्। हि। इमं। सु। अस्मै। हृदः। आ। सुऽतष्टं। मंत्रं। वोचेम। कुवित्। अस्य। वेदत्। अपां। नपात्। असुर्यस्य। मह्ना। विश्वानि। अर्यः। भुवना। जजान। सं। अन्याः। यंति। उप। यंति। अन्याः। समानं। ऊर्वं। नद्यः। पृणंति। तं। ऊं इति। शुचिं। शुचयः। दीदिऽवांसं। अपां। नपातं। परि। तस्थुः। आपः। तं। अस्मे

प. द्वि. ७ राः। युवतयः। युवानं। मर्मृज्यमानाः। परि। यंति। आपः। सः। शुक्रेभिः। शिक्वऽभिः।
१०० रेवत्। अस्मे इति। दीदाय। अनिध्मः। घृतऽनिर्निक्। अप्ऽसु। अस्मै। तिस्रः। अव्य
थ्याय। नारीः। देवाय। देवीः। दिधिषंति। अन्नं। कृताःऽइव। उप। हि। प्रऽसस्रे।
अप्ऽसु। सः। पीयूषं। धयति। पूर्वऽसूनां॥ ५॥ अश्वस्य। अत्र। जनिम। अस्य। च।
स्वः। द्रुहः। रिषः। संऽपृचः। पाहि। सूरीन्। आमासु। पूर्षु। परः। अप्रऽमृष्यं। न। अरा
तयः। वि। नशन्। न। अनृतानि। स्वे। आ। दमे। सुऽदुघा। यस्य। धेनुः। स्वधां। पी
पाय। सुऽभु। अन्नं। अत्ति। सः। अपां। नपात्। ऊर्जयन्। अप्ऽसु। अंतः। वसुऽ
देयाय। विधते॥ वि। भाति। यः। अप्ऽसु। आ। शुचिना। दैव्येन। ऋतऽवा। अज १००
स्रः। उर्विया। विऽभाति। वयाः। इत्। अन्या। भुवनानि। अस्य। प्र। जायंते। वीरु

धः। च। प्रऽजाभिः। अपां। नपात्। आ। हि। अस्थात्। उपऽस्थं। जिह्मानां। ऊर्ध्वः।
विऽद्युतं। वसानः। तस्य। ज्येष्ठं। महिमानं। वहंतीः। हिरण्यऽवर्णाः। परि। यंति।
यह्वीः। हिरण्यऽरूपः। सः। हिरण्यऽसंदृक्। अपां। नपात्। सः। इत्। ऊं इति। हि
रण्यऽवर्णः। हिरण्ययात्। परि। योनेः। निऽसद्य। हिरण्यऽदाः। ददति। अन्नं।
अस्मै। २३ तत्। अस्य। अनीकं। उत। चारु। नाम। अपीच्यं। वर्धते। नप्तुः। अपां
। यं। इंधते। युवतयः। सं। इत्था। हिरण्यऽवर्णं। घृतं। अन्नं। अस्य। अस्मै। बहू
नां। अवमाय। सख्ये। यज्ञैः। विधेम। नमसा। हविःऽभिः। सं। सानु। मार्ज्मि। दिधि
षामि। बिल्मैः। दधामि। अन्नैः। परि। वंदे। ऋक्ऽभिः। सः। ईं। वृषा। अजनयत्। तासु।
गर्भं। सः। ईं। शिशुः। धयति। तं। रिहंति। ० अनभिम्लातऽवर्णः। अन्यस्यऽइव।

प॰ द्वि॰ ७ इह। तन्वा। विवेष। अस्मिन्। पदे। परमे। तस्थि ऽवांसं। अ ध्वस्म ऽभिः। विश्वहा। दीदि ऽ
१०१ वांसं। आपः। नप्त्रे। घृतं। अन्नं। वहंतीः। स्वयं। अत्कैः। परि। दीयंति। यह्वीः। अयां
सं। अग्ने। सु ऽक्षितिं। जनाय। अयांसं। ऊं इति। मघवत् ऽभ्यः। सु ऽवृक्तिं। ०॥२५
तुभ्यं। हिन्वानः। वसिष्ट। गाः। अपः। अधुक्षन्। सीं। अवि ऽभिः। अद्रि ऽभिः।
नरः। पिब। इंद्र। स्वाहा। प्र ऽहुतं। वषट् ऽकृतं। होत्रात्। आ। सोमं। प्रथमः।
यः। ईशिषे। यज्ञैः। सं ऽमिश्लाः। पृषतीभिः। ऋष्टि ऽभिः। यामन्। शुभ्रासः।
अंजिषु। प्रियाः। उत। आ ऽसद्य। बर्हिः। भरतस्य। सूनवः। पोत्रात्। आ। सोमं।
पिबत। दिवः। नरः। अमा ऽइव। नः। सु ऽहवाः। आ। हि। गंतन। नि। बर्हिषि। स १०१
दतन। रणिष्टन। अथ। मंदस्व। जुजुषाणः। अंधसः। त्वष्टः। देवेभिः। जनि ऽ

भिः।सुमत्ऽगणः।आ।वक्षि।देवान्।इह।विप्र।यक्षि।च।उशन्।होतः।नि।सद
।योनिषु।त्रिषु।प्रति।वीहि।प्रऽस्थितं।सोम्यं।मधु।पिब।आग्नीध्रात्।तव।भा
गस्य।तृप्णुहि।एषः।स्यः।ते।तन्वः।नृम्णऽवर्धनः।सहः।ओजः।प्रऽदिवि।
बाह्वोः।हितः।तुभ्यं।सुतः।मघऽवन्।तुभ्यं।आऽभृतः।त्वं।अस्य।ब्राह्मणात्।
आ।तृपत्।पिब।जुषेथां।यज्ञं।बोधतं।हवस्य।मे।सत्तः।होता।निऽविदः।पूर्व्याः
।अनु।अच्छ।राजाना।नमः।एति।आऽवृतं।प्रऽशास्त्रात्।आ।पिबतं।सोम्यं
।मधु। २५ सू॥ इति द्वितीयाष्टके सप्तमोध्यायः॥ ॥ओम्॥ ॥मंदस्व।होत्रात्।
अनु।जोषं।अंधसः।अध्वर्यवः।सः।पूर्णां।वष्टि।आऽसिचं।तस्मै।एतं।भरत।
तत्ऽवशः।ददिः।होत्रात्।सोमं।द्रविणःऽदः।पिब।ऋतुऽभिः।यं।ऊं इति।पूर्वं।

अद्रुवि। तं। इदं। हुवे। सः। ईं। ईं इति। हव्यः। ददिः। यः। नाम। पत्यते। अध्वर्युऽभिः।
प्रऽस्थितं। सोम्यं। मधु। पोत्रात्। ०। मेद्यंतु। ते। वह्नयः। येभिः। ईयसे। अरिषण्यन्।
वीळयस्व। वनस्पते। आऽयूय। धृष्णो इति। अभिऽगूर्य। त्वं। नेष्ट्रात्। ०। अपा
त्। होत्रात्। उत। पोत्रात्। अमत्त। उत। नेष्ट्रात्। अजुषत। प्रयः। हितं। तुरीयं।
पात्रं। अमृक्तं। अमर्त्यं। द्रविणःऽदाः। पिबतु। द्राविणःऽदसः। अर्वांचं। अद्य
। यय्यं। नृऽवाहनं। रथं। युंजाथां। इह। वां। विऽमोचनं। पृंक्तं। हवींषि। मधुना
। आ। हि। कं। गतं। अथ। सोमं। पिबतं। वाजिनीवसू इति वाजिनीऽवसू। जोषि।
अग्ने। संऽइधं। जोषि। आऽहुतिं। जोषि। ब्रह्म। जन्यं। जोषि। सुऽस्तुतिं। विश्वेभिः।
विश्वान्। ऋतुना। वसो इति। महः। उशान्। देवान्। उशतः। पायय। हविः। सू उत्।

ऊं इति । स्यः । देवः । सविता । सवाय । शश्वत्ऽतमं । तत्ऽअपाः । वह्निः । अस्थात् । नू
नं । देवेभ्यः । वि । हि । धाति । रत्नं । अथ । आ । अभजत् । वीतिऽहोत्रं । स्वस्तौ ॥ विश्व
स्य । हि । श्रुष्टये । देवः । ऊर्ध्वः । प्र । बाहवा । पृथुऽपाणिः । सिसर्ति । आपः । चित् । अ
स्य । व्रते । आ । निऽमृग्राः । अयं । चित् । वातः । रमते । परिऽज्मन् । आशुऽभिः ।
चित् । यान् । वि । मुचाति । नूनं । अरीरमत् । अतमानं । चित् । एतोः । अह्यर्षूणां ।
चित् । नि । अयान् । अविष्यां । अनु । व्रतं । सवितुः । मोकी । आ । अगात् । पु
नरिति । सं । अव्यत् । विऽततं । वयंती । मध्या । कर्तोः । नि । अधात् । शक्म ।
धीरः । उत् । संऽहाय । अस्थात् । वि । ऋतून् । अदर्धः । अरमतिः । सविता । देवः ।
आ । अगात् । नाना । ओकांसि । दुर्यः । विश्वं । आयुः । वि । तिष्ठते । प्रऽभवः । शो

प॰ द्वि॰ ८
१०३

कः । अग्नें । ज्येष्ठं । माता । सूनवे । भागं । आ । अधात् । अनु । अस्य । केतं । इषितं ।
सवित्रा ॥ २ संऽआ ववर्ति । विऽस्थितः । जिगीषुः । विश्वेषां । कामः । चरतां । अमा
। अभूत् । शश्वान् । अपः । विऽकृतं । हित्वी । आ । अगात् । अनु । व्रतं । सवितुः ।
दैव्यस्य । त्वया । हितं । अप्यं । अप्ऽसु । भागं । धन्व । अनु । आ । मृगयसः । वि ।
तस्थुः । वनानि । विऽभ्यः । नकिः । अस्य । तानि । व्रता । देवस्य । सवितुः । मिनंति ।
यात्ऽराध्यं । वरुणः । योनिं । अप्यं । अनिऽशितं । निऽमिषि । जर्भुराणः । वि
श्वः । मार्त्तांडः । व्रजं । आ । पशुः । गात् । स्थऽशः । जन्मानि । सविता । वि । आ । अ
करित्यकः । न । यस्य । इंद्रः । वरुणः । न । मित्रः । व्रतं । अर्यमा । न । मिनंति । रुद्रः ।
न । अरातयः । तं । इदं । स्वस्ति । हुवे । देवं । सवितारं । नमःऽभिः ॥ भगं । धियं । वा

१०३

जयंतः। पुरंऽधिं। नराशंसः। ग्नाः पतिः। नः। अव्याः। आऽअये। वामस्य। संऽ
गथे। रयीणां। प्रियाः। देवस्य। सवितुः। स्याम। अस्मभ्यं। तत्। दिवः। अत्ऽभ्यः
। पृथिव्याः। त्वया। दत्तं। काम्यं। राधः। आ। गात्। शं। यत्। स्तोतृऽभ्यः। आपये। भवा
ति। उरुऽशंसाय। सवितः। जरित्रे। ग्रावाणाऽइव। तत्। इत्। अर्थं। जरेथे
इति। गृध्राऽइव। वृक्षं। निधिऽमंतं। अच्छ। ब्रह्माणाऽइव। विदथे। उक्थऽशासा।
दूताऽइव। हव्या। जन्या। पुरुऽत्रा। प्रातःऽयावाना। रथ्याऽइव। वीरा। अजाऽइ
व। यमा। वरं। आ। सचेथेइति। मेने इवेतिमेनेऽइव। तन्वा। शुंभमानेइति। दंप
ती इवेतिदंपतीऽइव। क्रतुऽविदा। जनेषु। शृंगाऽइव। नः। प्रथमा। गंतं। अर्वाक्।
शफौऽइव। जर्भुराणा। तरःऽभिः। चक्रवाकाऽइव। प्रति। वस्तोः। उस्रा। अर्वा

प.द्वि.८ चो। यातं। रथ्याऽइव। शक्रा। नावाऽइव। नः। पारयतं। युगाऽइव। नभ्याऽइव।
१०४ नः। उपधीइवेत्युपधीऽइव। प्रधीइवेतिप्रधीऽइव। श्वानाऽइव। नः। अरि
षण्या। तनूनां। खृगलाऽइव। विऽस्रसः। पातं। अस्मान्। वाताऽइव। अजुर्या
। नद्याऽइव। रीतिः। अक्षीइवेत्यक्षीऽइव। चक्षुषा। आ। यातं। अर्वाक्। हस्तौ
त ५ ऽइव। न्वे। शंऽभविष्ठा। पादाऽइव। नः। नयतं। वस्यः। अच्छ। ५ ओष्ठौऽइव। म
धु। आस्ने। वदंता। स्तनौऽइव। पिप्यतं। जीवसे। नः। नासाऽइव। नः। तन्वः। र
क्षितारा। कर्णौऽइव। सुऽश्रुता। भूतं। अस्मेइति। हस्ताऽइव। नः। शक्तिं। अभि।
संददीइतिसंऽददी। नः। क्षामऽइव। नः। सं। अजतं। रजांसि। इमाः। गिरः। अ १०४
श्विना। युष्मऽयंतीः। क्ष्णोत्रेणऽइव। स्वऽधितिं। सं। शिशीतं। ० वर्धनानि। ब्र

ह्म। स्तोमं। गृत्सऽमदासः। अक्रन्। तानि। नरा। जुजुषाणा। उप। यातं।
।०॥२५ सोमापूषणा। जनना। रयीणां। जनना। दिवः। जनना। पृथिव्याः। जातौ
।विश्वस्य। भुवनस्य। गोपौ। देवाः। अकृण्वन्। अमृतस्य। नाभिं। इमौ। देवौ।
।जायमानौ। जुषंत। इमौ। तमांसि। गूहतां। अजुष्टा। आभ्यां। इंद्रः। पक्वं।
आमासु। अंतरिति। सोमापूषऽभ्यां। जनत्। उस्रियासु। सोमापूषणा। र
जसः। विऽमानं। सप्तऽचक्रं। रथं। अविश्वऽमिन्वं। विषुऽवृतं। मनसा। युज्य
मानं। तं। जिन्वथः। वृषणा। पंचऽरश्मिं। दिवि। अन्यः। सदनं। चक्रे। उच्चा।
पृथिव्यां। अन्यः। अधि। अंतरिक्षे। तौ। अस्मभ्यं। पुरुऽवारं। पुरुऽक्षुं।
रायः। पोषं। वि। स्यतां। नाभिं। अस्मेइति। विश्वानि। अन्यः। भुवना। जजान।

प·द्वि·८ विश्वं।अन्यः।अभिऽचक्षाणः।एति।सोमापूषणो।अवतं।धियं।मे।युवाभ्यां।
१०५ विश्वाः।पृतनाः।जयेम।धियं।पूषा।जिन्वतु।विश्वंऽइन्वः।रयिं।सोमः।रयिऽपतिः
अवतु।३ ।दधातु।देवी।अदितिः।अनर्वा।०सद वायोइति।ये।ते।सहस्रिणः।रथासः।
तेभिः।आ।गहि।नियुत्वान्।सोमऽपीतये।नियुत्वान्।वायोइति।आ।गहि।अयं
।शुक्रः।अयामि।ते।गंता।असि।सुन्वतः।गृहं।शुक्रस्य।अद्य।गोऽआशिरः।
इंद्रवायूइति।नियुत्वतः।आ।यातं।पिबतं।नरा।अयं।वां।मित्रा।वरुणा।
सुतः।सोमः।ऋतऽवृधा।मम।इत्।इह।श्रुतं।हवं।राजानौ।अनभिऽद्रुहा।ध्रु
वे।सदसि।उत्तऽतमे।सहस्रऽस्थूणे।आसातेइति। ७ ।०।सचैनेइति।अनवऽ १०५
ह्वरं।गोऽमत्।ऊंइति।सु।नासत्या।अश्वऽवत्।यातं।अश्विना।वर्तिः।रुद्रा।

नुऽपाय्यं । न । यत् । परः । न । अंतरः । आऽदधर्षत् । वृषणवसू इति वृषणऽवसू ।
दुःऽशंसः । मर्त्यः । रिपुः । ता । नः । आ । वोळ्हं । अश्विना । रयिं । पिशंगऽसंदृशं ।
धिष्ण्या । वरिवःऽविदं । इंद्र । अंग । महत् । भयं । अभि । सत् । अप । चुच्यवत् ।
सः । हि । स्थिरः । विऽचर्षणिः । ८ इंद्रः । च । मृळयाति । नः । न । नः । पश्चात् । अघं ।
नशत् । भद्रं । भवाति । नः । पुरः । इंद्रः । आशाभ्यः । परि । सर्वाभ्यः । अभयं । करत् ।
जेता । शत्रून् । विऽचर्षणिः । विश्वे । देवासः । आ । गत । शृणुत । मे । इमं । हवं ।
आ । इदं । बर्हिः । नि । सीदत । तीव्रः । वः । मधुऽमान् । अयं । शुनऽहोत्रेषु । मत्स
रः । एतं । पिबत । काम्यं । ० । ९ अंबिऽतमे । नदीऽतमे । देविऽतमे । सरस्वति ।
अप्रशस्ताःऽइव । स्मसि । प्रऽशस्तिं । अंब । नः । कृधि । त्वे इति । विश्वा । सरस्वति । श्रि

ता।आयूँषि।देव्यां।शुनऽहोत्रेषु।मत्स्व।प्रऽजां।देवि।दिदिड्ढि।नः।इमा।ब्र
ह्म।सरस्वति।जुषस्व।वाजिनीऽवति।या।ते।मन्म।गृत्सऽमदाः।ऋतऽव
रि।प्रिया।देवेषु।जुह्वति।प्र।इतां।यज्ञस्य।शंऽभुवा।युवां।इत्।आ।वृणी
महे।अग्निं।च।हव्यऽवाहनं।द्यावा।नः।पृथिवीइति।इमं।सिध्रं।अद्य।दि
विऽस्पृशं।यज्ञं।देवेषु।यच्छतां।आ।वां।उपऽस्थं।अद्रुहा।देवाः।सीदंतु।
यज्ञियाः।इह।अद्य।सोमऽपीतये॥१० कनिक्रदत्।जनुषं।प्रऽब्रुवाणः
इयर्ति।वाचं।अरिताऽइव।नावं।सुऽमंगलः।च।शकुने।भवासि।मा।त्वा
।का।चित्।अभिऽभा।विश्व्या।विदत्।मा।त्वा।श्येनः।उत्।वधीत्।मा।
सुऽपर्णः।मा।त्वा।विदत्।इषुऽमान्।वीरः।अस्ता।पित्र्यां।अनु।प्रऽदि

शं। कनिक्रदत्। सुऽमंगलः। भद्रऽवादी। वद। इह। अव। क्रंद। दक्षिणतः। गृहाणां
। सुऽमंगलः। भद्रऽवादी। शकुंते। मा। नः। स्तेनः। ईशत। मा। अघऽशंसः।०।११
प्रऽदक्षिणित्। अभि। गृणंति। कारवः। वयः। वदंतः। ऋतुऽथा। शकुंतयः।
उभे इति। वाचौ। वदति। सामगाःऽइव। गायत्रं। च। त्रैस्तुभं। च। अनु। राजति।
उद्गाताऽइव। शकुने। साम। गायसि। ब्रह्मपुत्रःऽइव। सवनेषु। शंससि। वृषाऽ
इव। वाजी। शिशुऽमतीः। अपिऽइत्य। सर्वतः। नः। शकुने। भद्रं। आ। वद। विश्वतः।
नः। शकुने। पुण्यं। आ। वद। आऽवदन्। त्वं। शकुने। भद्रं। आ। वद। तूष्णीं। आसीनः।
सुऽमतिं। चिकिद्धि। नः। यत्। उत्ऽपतन्। वदसि। कर्करिः। यथा।०। १२ इति
द्वितीयं मंडलं॥ ॥अनुवाकः। वक्षि। अग्ने। वह्निं। चकर्थ। विदथे। यजध्यै। देवा

सोमस्य।मा।तवसं।१

न्। अछा। दीद्यत्। युंजे। अद्रिं। शंऽआये। अग्ने। तन्वं। जुषस्व। प्रांचं। यज्ञं। चकृम।
वर्धतां। गीः। समित्ऽभिः। अग्निं। नमसा। दुवस्यन्। दिवः। शशासुः। विदथा। कवी
नां। गृत्साय। चित्। तवसे। गातुं। ईषुः। मयः। दधे। मेधिरः। पूतऽदक्षः। दिवः। सुऽबं
धुः। जनुषा। पृथिव्याः। अविंदन्। ऊं इति। दर्शतं। अप्ऽसु। अंतः। देवासः। अग्निं।
अपसि। स्वसॄणां। अवर्धयन्। सुऽभगं। सप्त। यह्वीः। श्वेतं। जज्ञानं। अरुषं। महिऽ
त्वा। शिशुं। न। जातं। अभि। आरुः। अश्वाः। देवासः। अग्निं। जनिमन्। वपुष्यन्।
शुक्रेभिः। अंगैः। रजः। आऽततन्वान्। क्रतुं। पुनानः। कविऽभिः। पवित्रैः। शोचिः
।वसानः। परि। आयुः। अपां। श्रियः। मिमीते। बृहतीः। अनूनाः। १२ वव्राजा। सीं
।अनदतीः। अदब्धाः। दिवः। यह्वीः। अवसानाः। अनग्नाः। सनाः। अत्र। युवत

यः। सऽयोनीः। एकं। गर्भं। दधिरे। सप्त। वाणीः। स्तीर्णाः। अस्य। संऽहतः। विश्वऽरू
पाः। घृतस्य। योनौ। स्रवथे। मधूनां। अस्थुः। अत्र। धेनवः। पिन्वमानाः। मही इति। द
स्मस्य। मातरा। समीची इति संऽईची। बभ्राणः। सूनो इति। सहसः। वि। अद्यौत्। द
धानः। शुक्रः। रभसा। वपूंषि। श्चोतंति। धाराः। मधुनः। घृतस्य। वृषा। यत्र। वावृ
धे। काव्येन। पितुः। चित्। ऊधः। जनुषा। विवेद। वि। अस्य। धाराः। असृजत्। वि।
धेनाः। गुहा। चरंतं। सखिऽभिः। शिवेभिः। दिवः। यह्वीभिः। न। गुहा। बभूव। पितुः। च
। गर्भं। जनितुः। च। बभ्रे। पूर्वीः। एकः। अधयत्। पीप्यानाः। वृष्णे। सपत्नी इति सऽप
त्नी। शुचये। सबंधू इति सऽबंधू। उभे इति। अस्मै। मनुष्ये इति। नि। पाहि। १४ उ
रौ। महान्। अनिऽबाधे। ववर्ध। आपः। अग्निं। यशसः। सं। हि। पूर्वीः। ऋतस्य। योनौ।

अग्रायत्। दमूनाः। जामीनां। अग्निः। अपसि। स्वसॄणां। अक्रः। न। बभ्रिः। संऽइथे। मही
नां। दिदृक्षेयः। सूनवे। भाःऽऋजीकः। उत्। उस्रियाः। जनिता। यः। जजान। अपां। ग
र्भः। नृऽतमः। यह्वः। अग्निः। अपां। गर्भं। दर्शतं। ओषधीनां। वना। जजान। सुऽभगा।
विऽरूपं। देवासः। चित्। मनसा। सं। हि। जग्मुः। पनिष्ठं। जातं। तवसं। दुवस्यन्। बृ
हंतः। इत्। भानवः। भाःऽऋजीकं। अग्निं। सचंत। विऽद्युतः। न। शुक्राः। गुहाऽइव।
वृद्धं। सदसि। स्वे। अंतः। अपारे। ऊर्वे। अमृतं। दुहानाः। ईळे। च। त्वा। यजमानः। ह
विःऽभिः। ईळे। सखिऽत्वं। सुऽमतिं। निऽकामः। देवैः। अवः। मिमीहि। सं। जरित्रे। रक्ष
। च। नः। दम्येभिः। अनीकैः। १५ उपऽक्षेतारः। तव। सुऽप्रनीते। अग्ने। विश्वानि।
धन्या। दधानाः। सुऽरेतसा। श्रवसा। तुंजमानाः। अभि। स्याम। पृतनाऽयून्। अदे

वान्। आ। देवानां। अभवः। केतुः। अग्ने। मंद्रः। विश्वानि। काव्यानि। विद्वान्। प्रति। म
र्तान्। अवासयः। दमूनाः। अनु। देवान्। रथिरः। यासि। साधन्। नि। दुरोणे। अमृतः।
मर्त्यानां। राजा। ससाद। विदथानि। साधन्। घृतऽप्रतीकः। उर्विया। वि। अद्यौत्। अग्निः।
विश्वानि। काव्यानि। विद्वान्। आ। नः। गहि। सख्येभिः। शिवेभिः। महान्। महीभिः। ऊ
तिऽभिः। सरण्यन्। अस्मेइति। रयिं। बहुलं। संऽतरुत्रं। सुऽवाचं। भागं। यशसं। कृ
धि। नः। एता। ते। अग्ने। जनिम। सनानि। प्र। पूर्व्याय। नूतनानि। वोचं। महांति।
वृष्णे। सवना। कृता। इमा। जन्मन्ऽजन्मन्। निऽहितः। जातऽवेदाः। ०। विश्वामि
त्रेभिः। इध्यते। अजस्रः। तस्य। वयं। सुऽमतौ। यज्ञियस्य। अपि। भद्रे। सौमनसे।
स्याम। इमं। यज्ञं। सहसाऽवन्। त्वं। नः। देवऽत्रा। धेहि। सुक्रतोइति सुऽक्रतो। ररा

प॰ द्वि॰ ८ णः। प्र। यंसि। होतः। बृहतीः। इषः। नः। अग्ने। महि। द्रविणं। आ। यजस्व। इळां। अ
१०९ ग्ने। पुरुऽदंसं। सनिं। गोः। शश्वत्ऽतमं। हवमानाय। साध। स्यात्। नः। सूनुः। तन
यः। विजाऽवा। अग्ने। सा। ते। सुऽमतिः। भूतु। अस्मे इति। ॥१६ वैश्वानराय। धिष
णां। ऋतऽवृधे। घृतं। न। पूतं। अग्नये। जनामसि। द्विता। होतारं। मनुषः। च। वाघ
तः। धिया। रथं। न। कुलिशः। सं। ऋण्वति। सः। रोचयत्। जनुषा। रोदसी इति। उ
भे इति। सः। मात्रोः। अभवत्। पुत्रः। ईड्यः। हव्यऽवाट्। अग्निः। अजरः। चनःऽ
हितः। दुःऽदभः। विशां। अतिथिः। विभाऽवसुः। क्रत्वा। दक्षस्य। तरुषः। विऽधर्मणि।
देवासः। अग्निं। जनयंत। चित्तिऽभिः। रुरुचानं। भानुना। ज्योतिषा। महां। अत्यं। १०९
न। वाजं। सनिष्यन्। उप। ब्रुवे। आ। मंद्रस्य। सनिष्यंतः। वरेण्यं। वृणीमहे। अह्रु

यं। वाजं। ऋग्मियं। रातिं। भृगूणां। उशिजं। कविऽक्रतुं। अग्निं। राजंतं। दिव्येन। शो
चिषा। अग्निं। सुम्नाय। दधिरे। पुरः। जनाः। वाजऽश्रवसं। इह। वृक्तऽबर्हिषः। यतऽ
स्रुचः। सुऽरुचं। विश्वऽदेव्यं। रुद्रं। यज्ञानां। साधत्ऽइष्टिं। अपसां। ५ पावकऽशोचे
। तव। हि। क्षयं। परि। होतः। यज्ञेषु। वृक्तऽबर्हिषः। नरः। अग्ने। दुवः। इच्छमानासः। आ
प्यं। उप। आसते। द्रविणं। धेहि। तेभ्यः। आ। रोदसी इति। अपृणत्। आ। स्वः। मह
त्। जातं। यत्। एनं। अपसः। अधारयन्। सः। अध्वराय। परि। नीयते। कविः। अ
त्यः। न। वाजऽसातये। चनःऽहितः। नमस्यत। हव्यऽदातिं। सुऽअध्वरं। दुवस्यत।
दम्यं। जातऽवेदसं। रथीः। ऋतस्य। बृहतः। विऽचर्षणिः। अग्निः। देवानां। अभव
त्। पुरःऽहितः। तिस्रः। यह्वस्य। संऽइधः। परिऽज्मनः। अग्नेः। अपुनन्। उशिजः।

प॰ द्वि॰ ८
११०

अमृत्यवः। तासां। एकां। अदधुः। मर्त्यं। भुजं। ऊं इति। लोकं। ऊं इति। द्वे इति। उ
प। जामिं। ईयतुः। विभृतं। कविं। विश्पतिं। मानुषीः। इषः। सं। सीं। अकृण्वन्। स्वऽ
धितिं। न। तेजसे। सः। उतःऽवतः। निऽवतः। याति। वेविषत्। सः। गर्भं। एषु। भुवने
षु। दीधरत्। १८ सः। जिन्वते। जठरेषु। प्रजज्ञिऽवान्। वृषा। चित्रेषु। नानदत्।
न। सिंहः। वैश्वानरः। पृथुऽपाजाः। अमर्त्यः। वसु। रत्ना। दयमानः। वि। दाशुषे। वै
श्वानरः। प्रत्नऽथा। नाकं। आ। अरुहत्। दिवः। पृष्ठं। भंदमानः। सुमन्मऽभिः।
सः। पूर्वऽवत्। जनयन्। जंतवे। धनं। समानं। अज्मं। परि। एति। जागृविः। ऋत
ऽवानं। यज्ञियं। विप्रं। उक्थ्यं। आ। यं। दधे। मातरिश्वा। दिवि। क्षयं। तं। चित्रऽयामं।
हरिऽकेशं। ईमहे। सुऽदीतिं। अग्निं। सुविताय। नव्यसे। शुचिं। न। यामन्। इ

षिरं।स्वःऽदृशं।केतुं।दिवः।रोचनऽस्थां।उषःऽबुधं।अग्निं।मूर्धानं।दिवः।अप्र
तिऽस्कुतं।तं।ईमहे।नमसा।वाजिनं।बृहत्।मंद्रं।होतारं।शुचिं।अद्वयाविनं।
दमूनसं।उक्थ्यं।विश्वऽचर्षणिं।रथं।न।चित्रं।वपुषाय।दर्शतं।मनुःऽहितं।सदं।
इत्।रायः।ईमहे।१९ वैश्वानराय।पृथुऽपाजसे।विपः।रत्ना।विधंत।धरुणे
षु।गातवे।अग्निः।हि।देवान्।अमृतः।दुवस्यति।अथ।धर्माणि।सनता।
न।दूदुषत्।अंतः।दूतः।रोदसीइति।दस्मः।ईयते।होता।निऽसत्तः।मनुषः।
पुरःऽहितः।क्षयं।बृहंतं।परि।भूषति।द्युऽभिः।देवेभिः।अग्निः।इषितः।धिया
ऽवसुः।केतुं।यज्ञानां।विदथस्य।साधनं।विप्रासः।अग्निं।महयंत।चित्तिऽभिः।
अपांसि।यस्मिन्।अधि।संऽदधुः।गिरः।तस्मिन्।सुम्नानि।यजमानः।आ।

चक्रे। पिता। यज्ञानां। असुरः। विपःऽचितां। विऽमानं। अग्निः। वयुनं। च। वाघतां।
आ। विवेश। रोदसी इति। भूरिऽवर्पसा। पुरुऽप्रियः। भंदते। धामऽभिः। कविः।
चंद्रं। अग्निं। चंद्रऽरथं। हरिऽव्रतं। वैश्वानरं। अप्सुऽसदं। स्वःऽविदं। विऽगाहं।
तूर्णिं। तविषीभिः। आऽवृतं। भूर्णिं। देवासः। इह। सुऽश्रियं। दधुः। २० अग्निः। देवे
भिः। मनुषः। च। जंतुऽभिः। तन्वानः। यज्ञं। पुरुऽपेशसं। धिया। रथीः। अंतः। ईय
ते। साधदिष्टिऽभिः। जीरः। दमूनाः। अभिशस्तिऽचातनः। अग्ने। जरस्व। सुऽअ
पत्ये। आयुनि। ऊर्जा। पिन्वस्व। सं। इषः। दिदीहि। नः। वयांसि। जिन्व। बृहतः। च।
जागृवे। उशिक्। देवानां। असि। सुऽक्रतुः। विपां। विश्पतिं। यह्वं। अतिथिं।
नरः। सदा। यंतारं। धीनां। उशिजं। च। वाघतां। अध्वराणां। चेतनं। जा

तऽवेदसं। प्र। नुं। संति। नमसा। जूतिऽभिः। वृधे। विभाऽवा। देवः। सुऽरणं।
परि। क्षितीः। अग्निः। बभूव। शवसा। सुमत्ऽरथः। तस्य। व्रतानि। भूरिऽ
पोषिणः। वयं। उप। भूषेम। दमे। आ। सुवृक्तिऽभिः। वैश्वानर। तव। धा
मानि। आ। चक्रे। येभिः। स्वःऽवित्। अभवः। विऽचक्षण।। जातः। आ। अपृ
णः। भुवनानि। रोदसी इति। अग्ने। ता। विश्वा। परिऽभूः। असि। त्मना। वै
श्वानरस्य। दंसनाभ्यः। बृहत्। अरिणात्। एकः। सुऽअपस्यया। क
विः। उभा। पितरा। महयन्। अजायत। अग्निः। द्यावापृथिवी इति।
भूरिरेतसा। २१ समित्ऽसमित्। सुऽमनाः। बोधि। अस्मे इति। शुचाऽ
शुचा। सुऽमतिं। रासि। वस्वः। आ। देव। देवान्। यजथाय। वक्षि। सखा।

प॰ द्वि॰ ८ सखीन्।सुऽमनाः।यक्षि।अग्ने।यं।देवासः।त्रिः।अहन्।आऽयजंते।दिवेऽदिवे।
११२ वरुणः।मित्रः।अग्निः।सः।इमं।यज्ञं।मधुऽमंतं।कृधि।नः।तनूऽनपात्।घृ
तऽयोनिं।विधंतं।प्र।दीधितिः।विश्वऽवारा।जिगाति।होतारं।इळः।प्रथमं।
यजध्यै।अच्छ।नमःऽभिः।वृषभं।वंदध्यै।सः।देवान्।यक्षत्।इषितः।यजी
यान्।ऊर्ध्वः।वां।गातुः।अध्वरे।अकारि।ऊर्ध्वा।शोचींषि।प्रऽस्थिता।रजांसि
।दिवः।वा।नाभा।नि।असादि।होता।स्तृणीमहि।देवऽव्यचाः।वि।बर्हिः।सप्त।
होत्राणि।मनसा।वृणानाः।इन्वंतः।विश्वं।प्रति।यन्।ऋतेन।नृऽपेशसः।
विदथेषु।प्र।जाताः।अभि।इमं।यज्ञं।वि।चरंत।पूर्वीः॥ २२ आ।मंदमानेइति
।उषसौ।उपाकेइति।उत।स्मयेतेइति।तन्वा।विरूपेइतिविऽरूपे।यथा।नः॥ ११२

मित्रः। वरुणः। सजोषत्। इंद्रः। मरुत्वान्। उत। वा। महःऽभिः। दैव्या। होतारा। प्र
थमा। नि। ऋंजे। सप्त। पृक्षासः। स्वधया। मदंति। ऋतं। शंसंतः। ऋतं। इत्। ते।
आहुः। अनु। व्रतं। व्रतऽपाः। दीध्यानाः। आ। भारती। भारतीभिः। सऽजोषाः।
इळा। देवैः। मनुष्येभिः। अग्निः। सरस्वती। सारस्वतेभिः। अर्वाक्। तिस्रः। देवीः।
[illegible]ः। बर्हिः। आ। इदं। सदंतु। तत्। नः। तुरीपं। अध। पोषयित्नु। देव। त्वष्टः। वि।ररा
णः। स्यस्वेति स्यस्व। यतः। वीरः। कर्मण्यः। सुऽदक्षः। युक्तऽग्रावा। जायते। देवऽका
मः। वनस्पते। अव। सृज। उप। देवान्। अग्निः। हविः। शमिता। सूदयाति। सः।
इत्। ऊं इति। होता। सत्यऽतरः। यजाति। यथा। देवानां। जनिमानि। वेद। आ। या
हि। अग्ने। सम्ऽइधानः। अर्वाङ्। इंद्रेण। देवैः। सऽरथं। तुरेभिः। बर्हिः। नः। आस्तां।

अदितिः। सुऽपुत्रा। स्वाहा। देवाः। अमृताः। मादयंतां। ॥२३ प्रति। अग्निः। उषसः। चेकि
तानः। अबोधि। विप्रः। पदऽवीः। कवीनां। पृथुऽपाजाः। देवयत्ऽभिः। संऽइद्धः। अ
प। द्वारा। तमसः। वह्निः। आवरित्यावः। प्र। इत्। उं इति। अग्निः। ववृधे। स्तोमेभिः।
गीःऽभिः। स्तोतॄणां। नमस्यं। उक्थैः। पूर्वीः। ऋतस्य। संऽदृशः। चकानः। सं। दूतः।
अद्यौत्। उषसः। विऽरोके। अधायि। अग्निः। मानुषीषु। विक्षु। अपां। गर्भः। मित्रः।
ऋतेन। साधन्। आ। हर्यतः। यजतः। सानु। अस्थात्। अभूत्। उं इति। विप्रः। हव्यः।
मतीनां। मित्रः। अग्निः। भवति। यत्। संऽइद्धः। मित्रः। होता। वरुणः। जातऽवेदाः।
मित्रः। अध्वर्युः। इषिरः। दमूनाः। मित्रः। सिंधूनां। उत। पर्वतानां। पाति। प्रियं। रि
पः। अग्रं। पदं। वेः। पाति। यह्वः। चरणं। सूर्यस्य। पाति। नाभा। सप्तऽशीर्षाणं। अ

ग्निः। पाति। देवानां। उप ऽ मादं। ऋष्वः। २४ ऋभुः। चक्रे। ईड्यं। चारु। नाम। विश्वानि।
देवः। वयुनानि। विद्वान्। ससस्य। चर्म। घृत ऽ वत्। पदं। वेः। तत्। इत्। अग्निः। रक्षति
। अप्र ऽ युछन्। आ। योनिं। अग्निः। घृत ऽ वंतं। अस्थात्। पृथु ऽ प्रगानं। उशंतं। उशानः
। दीद्यानः। शुचिः। ऋष्वः। पावकः। पुनः ऽ पुनः। मातरा। नव्यसी इति। करि
ति कः। सद्यः। जातः। ओषधीभिः। ववक्षे। यदि। वर्धंति। प्र ऽ स्वः। घृतेन। आपः ऽ इ
व। प्र ऽ वता। शुंभमानाः। उरुष्यत्। अग्निः। पित्रोः। उप ऽ स्थे। उत्। ऊं इति। स्तुतः
। सं ऽ इधा। यह्वः। अद्यौत्। वर्ष्मन्। दिवः। अधि। नाभा। पृथिव्याः। मित्रः। अग्निः।
ईड्यः। मातरिश्वा। आ। दूतः। वक्षत्। यजथाय। देवान्। उत्। अस्तंभीत्। सं ऽ इधा।
नाकं। ऋष्वः। अग्निः। भवन्। उत् ऽ तमः। रोचनानां। यदि। भृगु ऽ भ्यः। परि।

प॰ द्वि॰ ८ मातरिश्वा। गुहा। संतं। हव्यऽवाहं। संऽईधे। ०॥२५ प्र। कारवः। मनना। वच्यमानाः

११४ ।देवद्रीचीं। नयत। देवऽयंतः। दक्षिणाऽवाट्। वाजिनी। प्राची। एति। हविः। भरंती

। अग्नये। घृताची। आ। रोदसी इति। अपृणाः। जायमानः। उत। प्र। रिरिक्थाः। अध

।नु। प्रयज्यो इति प्रऽयज्यो। दिवः। चित्। अग्ने। महिना। पृथिव्याः। वच्यंतां। ते।

वह्नयः। सप्तऽजिह्वाः। द्यौः। च। त्वा। पृथिवी। यज्ञियासः। नि। होतारं। साद

यंते। दमाय। यत्। विशः। मानुषीः। देवऽयंतीः। प्रयस्वतीः। ईळते। शुक्रं। अ

र्चिः। महान्। सधऽस्थे। ध्रुवः। आ। नि। सत्तः। अंतः। द्यावा। माहिने इति। हर्यमाणः वा ३

।आस्क्रे इति। सपत्नी इति सऽपत्नी। अजरे इति। अमृक्ते इति। सबर्दुघे इति सब ११५

र्ऽदुघे। उरुऽगायस्य। धेनू इति। व्रता। ते। अग्ने। महतः। महानि। तव। क्रत्वा।

रोदसी इति । आ । ततंथ । त्वं । दूतः । अभवः । जायमानः । त्वं । नेता । वृषभ । चर्षणीनां । २६
ऋतस्य । वा । केशिना । योग्याभिः । घृतऽस्नुवा । रोहिता । धुरि । धिष्व । अथ । आ । व
ह । देवान् । देव । विश्वान् । सुऽअध्वरा । कृणुहि । जातऽवेदः । दिवः । चित् । आ । ते । रु
चयंत । रोकाः । उषः । विऽभातीः । अनु । भासि । पूर्वीः । अपः । यत् । अग्ने । उशधक् ।
वनेषु । होतुः । मंद्रस्य । पनयंत । देवाः । उरौ । वा । ये । अंतरिक्षे । मदंति । दिवः । वा
। ये । रोचने । संति । देवाः । ऊमाः । वा । ये । सुऽहवासः । यजत्राः । आऽयेमिरे । रथ्यः । अ
ग्ने । अश्वाः ॥ ० ॥ सऽरथं । याहि । अर्वाङ् । नानाऽरथं । वा । विऽभवः । हि । अश्वाः । पत्नीऽवतः । त्रिं
शतं । त्रीन् । च । देवान् । अनुऽस्वधं । आ । वह । मादयस्व ॥ सः । होता । यस्य । रोदसी इति । चित् ।
उर्वी इति । यज्ञंऽयज्ञं । अभि । वृधे । गृणीतः । प्राची इति । अध्वराऽइव । तस्थतुः । सुमे

केइतिसुऽमेकै।कृतवरीइत्यतऽवैरी।कृतऽजोनस्य।सत्येइति।० २७त॥इति
द्वितीयाष्टकेअष्टमोध्यायः॥ ॥संवत् १८ ५१॥ आश्विनकृष्ण १२ मंदवासरे॥ ॥

॥ इति द्वितीयाष्टकपदं समाप्तः॥

```
[OrderDescription]
,CREATED=10.07.20 11:00
,TRANSFERRED=2020/07/10 at 11:27:41
,PAGES=232
,TYPE=STD
,NAME=S0003289
,Book Name=M-2660-TRIGVED SANHITA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
```

```
FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
```

```
FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
```

```
FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
```

```
FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
```

```
FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF
```

FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF

```
FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF
```

```
FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF
```

```
FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF
```

FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF

FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
,FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF

```
FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,FILE164=00000164.TIF
,FILE165=00000165.TIF
,FILE166=00000166.TIF
,FILE167=00000167.TIF
,FILE168=00000168.TIF
,FILE169=00000169.TIF
,FILE170=00000170.TIF
,FILE171=00000171.TIF
,FILE172=00000172.TIF
,FILE173=00000173.TIF
```

FILE174=00000174.TIF
,FILE175=00000175.TIF
,FILE176=00000176.TIF
,FILE177=00000177.TIF
,FILE178=00000178.TIF
,FILE179=00000179.TIF
,FILE180=00000180.TIF
,FILE181=00000181.TIF
,FILE182=00000182.TIF
,FILE183=00000183.TIF
,FILE184=00000184.TIF
,FILE185=00000185.TIF
,FILE186=00000186.TIF
,FILE187=00000187.TIF

```
FILE188=00000188.TIF
,FILE189=00000189.TIF
,FILE190=00000190.TIF
,FILE191=00000191.TIF
,FILE192=00000192.TIF
,FILE193=00000193.TIF
,FILE194=00000194.TIF
,FILE195=00000195.TIF
,FILE196=00000196.TIF
,FILE197=00000197.TIF
,FILE198=00000198.TIF
,FILE199=00000199.TIF
,FILE200=00000200.TIF
,FILE201=00000201.TIF
```

```
FILE202=00000202.TIF
,FILE203=00000203.TIF
,FILE204=00000204.TIF
,FILE205=00000205.TIF
,FILE206=00000206.TIF
,FILE207=00000207.TIF
,FILE208=00000208.TIF
,FILE209=00000209.TIF
,FILE210=00000210.TIF
,FILE211=00000211.TIF
,FILE212=00000212.TIF
,FILE213=00000213.TIF
,FILE214=00000214.TIF
,FILE215=00000215.TIF
```

```
FILE216=00000216.TIF
,FILE217=00000217.TIF
,FILE218=00000218.TIF
,FILE219=00000219.TIF
,FILE220=00000220.TIF
,FILE221=00000221.TIF
,FILE222=00000222.TIF
,FILE223=00000223.TIF
,FILE224=00000224.TIF
,FILE225=00000225.TIF
,FILE226=00000226.TIF
,FILE227=00000227.TIF
,FILE228=00000228.TIF
,FILE229=00000229.TIF
```

```
FILE230=00000230.TIF
,FILE231=00000231.TIF
,FILE232=00000232.TIF
,
```